

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 150 (13.683)

Trst, petek, 29. junija 1990

Vlada, sindikat in Confindustria bodo v ponedeljek začeli pogajanja o premični lestvici

RIM — Po vsedrjavni stavki kovinarjev se je politična dejavnost prevesila na sindikalno področje, kjer se še naprej razpravlja o umestnosti ukinitve ali podaljšanja premične lestvice do konca leta 1991. Včeraj sta s sindikatom dosegla sporazum še Inter-sind in ASAP (združenje, ki vključuje podjetja z javno udeležbo), kar je sindikalna konfederacija ugodno ocenila. V senatni komisiji za delo pa so z večino glasov, pa čeprav z različnimi utemeljitvami in ne majhnimi nesporazumi, odobrili zakonski osnutek o podaljšanju roka premične lestvice. Zakonski osnutek so podprli socialisti, komunisti in neodvisna levica, republikanci in dva demokristjana pa sta zahtevala preložitve glasovanja v pričakovanju odločitve ministrskega sveta, ki se bo s Confindustrijo in sindikatom sestel v ponedeljek.

Odločitev ministrskega sveta, da nadaljuje in razširi pogajanja o premični lestvici, pa je včeraj pozitivno ocenil tudi predsednik Confindustrie Pininfarina. »Andreotti se očitno zaveda pomembnosti tega vprašanja, zato ga bo skušal rešiti na najvišji ravni,« pravi Pininfarina, ki pa ni hotel napovedati ničesar glede ponedeljkovega srečanja. Rahlo večjo odprtost pa so pokazali tudi sindikati, ki so včeraj izjavili, da bodo upoštevali vse novosti, ki jih bo predložila Confindustria. Hkrati pa so ponovili, da bodo morala vsa pogajanja o novih delovnih pogodbah, zlasti tista, ki so bila prekinjena po krivdi Confindustrie, sloneti na pravih platforme in premične lestvice.

Še ni gotovo, da se bo kongres začel v ponedeljek, 2. julija Napeto pričakovanje za začetek kongresa sovjetske partije

Konservativno krilo z Jegorjem Ligačovom na čelu je prepričano, da bo slavilo lahko zmago - Demokratični centralizem bi ostalo vodilo v delovanju komunistov

MIHA LAMPREHT

MOSKVA — Današnji plenum CK KPSZ bo dokončno odločil ali se bo 28. kongres KPSZ začel 2. julija ali pa ga bodo odložili. V javnosti in medijih se ustvarja vtis, da vodilni partijski funkcionarji odločno zagovarjajo prvo različico. Član politbiroja CK KPSZ Jegor Ligačov meni, da na kongresu ne bo znotrajpartijskega razkola. Osrednje partijsko glasilo Pravda objavlja nov osnutek ustave KPSZ, ki med drugim predvideva samostojnost zveznih republiških KP. Predstavniški Demokratične platforme (frakcije KPSZ) opozarjajo pred konservativno partijsko diktaturo.

Član politbiroja CK KPSZ Jegor Kuzmič Ligačov je v razgovoru za agencijo Interfax zavrnil kakršnekoli poskuse brisanja načela demokratičnega centralizma. Ligačov je s tem korigiral tolmačenje včeraj objavljene programske izjave za 28. kongres KPSZ, kjer med drugim piše, da KPSZ odločno zavrača demokratični centralizem administrativno-komandnega sistema in močne centralizacije. V novem osnutku ustave KPSZ, ki ga Pravda objavlja danes, je med drugim rečeno, da se KPSZ gradi skladno z demokratičnim centralizmom na proizvodno-teritorialnih načelih. Konservativec Ligačov, ki je na nedavnem ustanovnem kongresu KPI Rusije povsem določno nakazal, da pretendira na funkcijo generalnega

sekretarja KPSZ, je med drugim opozoril, da v partijskih vrstah nikakor ne pridejo v poštev različne ideologije. Dejal je, da je nedopustno v KPSZ trpeti članstvo, ki se izreka proti končnemu cilju boja KPSZ, to je komunizmu. Hkrati je zavrnil možnosti, da bi na 28. kongresu KPSZ prišlo do znotrajpartijskega razkola.

Osnutek nove ustave KPSZ v petih sklopih govori o pravicah in obveznostih partijskega članstva, o znotrajpartijski demokraciji, o organizacijskem ustroju KPSZ, o partijskem članstvu v sovjetih, državnih organih, družbenih združenjih ter o finančnih sredstvih in partijski lastnini. Nov osnutek med drugim prinaša novost, kajti zvezne republiške KP naj bi bile odslej samostojne. Poprej je bila namreč formulacija, da so »samostojne v okviru programa in ustave KPSZ«. CK KPSZ oziroma najvišjim partijskim organom je po novem dodano, da »vzajemno sodelujejo«
z družbenimi organizacijami in gibanji v ZSSR. Osnutek daje komunistom pravico do združevanja na podlagi platform, ki jih oblikujejo v širši razpravi. Osnutek določa tudi novo razmerje oziroma ključ odrejanja partijske članarine ipd.

Predstavniški Demokratične platforme so na skupni tiskovni konferenci med drugim ocenili nedavno prvo fazo ustanovnega kongresa KP Ruske federacije. Vladimir Lisenko je med drugim dejal, da kongres pomeni zmago konserva-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

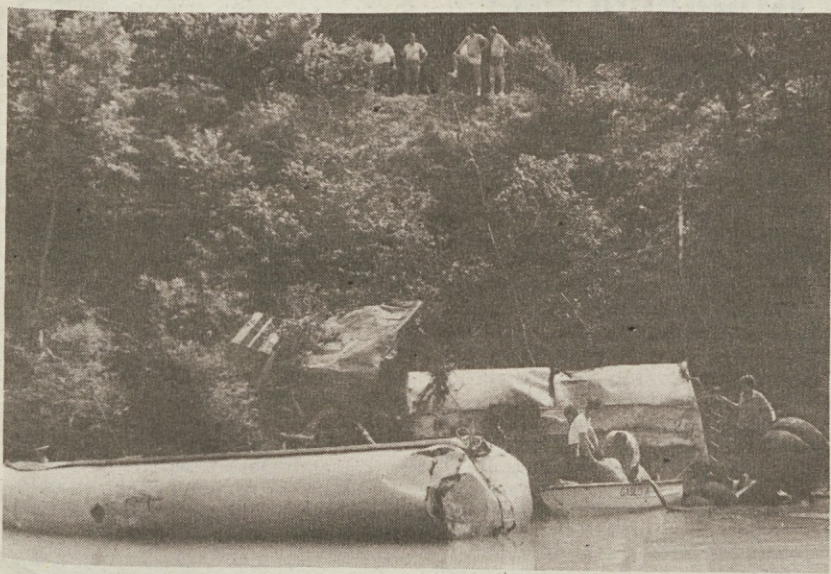
Litovci naklonjeni moratoriju

MOSKVA — Predsednik litovskega parlamenta Vytautas Landsbergis se je v minulih 48 urah kar dvakrat sešel s predsednikom, Mihailom Gorbačovom. Drugega srečanja z Gorbačovom se je udeležila tudi predsednica litovske vlade Kazimira Prunskiene. Po vrnitvi v Vilnius je Landsbergis razgovore ocenil kot koristne.

Litovski parlamentarci nadaljujejo razpravo o vladnem priporočilu, skladno s katerim bi razglasili moratorij za deklaracijo in podrejene akte o litovski neodvisnosti. V litovskih krogih poudarjajo, da tehtajo 10 različnih dokumentov oziroma predlogov uvedbe moratorija. Kar nekaj poslancev je parlamentu, v katerem ima gibanje Sajudis dvetretjinsko večino, predlagalo, da bi sklep sprejel še pred 28. kongresom KPSZ. Predstavnik informacijske službe litovskega parlamenta Savickas je poudaril, da je bil cilj nedavnih obiskov v Moskvi »zgladitev oziroma iskanje skupnih stališč za sprejem sklepa o moratoriju.«
Po njegovih besedah litovska stran išče razumni kompromis, ki je nujen, da bi se izognili sprejemu nesmiselnih rešitev, katere bi nasprotna stran zavrnila.

Litovski voditelji so ocenili, da je Mihail Gorbačov neomajen v zahtevah za razglasitev moratorija. Landsbergis je dejal, da je sovjetski predsednik med drugim srečanjem ponovil znane zahteve, litovska premierka Kazimira Prunskiene pa je omenila, da je Gorbačov obljubil nove pošiljke nafte in plina, ko bi moratorij začel veljati. Kot je znano ekonomska blokada Litve traja že dobra dva meseca. Kazimira Prunskiene je še dodala, da je Mihail Gorbačov dejal, da bo v času sovjetsko-litovskih pogajanj Litvo tretiral kot enakopravno partnerico.

V Sočo se je zlilo 10 tisoč litrov nafte

Na nevarni cesti po Soški dolini se je včeraj pripetila huda prometna nesreča. V reko je zgrmela cisterna, ki je prevažala nafto. Šofer je utonil, nevarni tovor pa se je zlil v Sočo, ki ji sedaj grozi ekološka katastrofa (Foto Marinčič)

NA 10. STRANI

Priprave na julijsko uvedbo skupne devize NDR bo pokopala komunistične marke

VZHODNI BERLIN — Monetarna, gospodarska in socialna združitev obeh Nemčij že trka na vrata. Strokovnjaki instituta za svetovno gospodarstvo IWF trdijo, da bo uvedba ene same devize zelo pozitivno vplivala na gospodarski razvoj Vzhodne Nemčije in bo poseg obenem okrepil tudi zahodnonemško gospodarstvo, rojstvo »nove«
marke pa vsekakor povzroča nekaj trenutnih težav.

**Za goriški
šolski center
zmanjkalo
sredstev**

NA 10. STRANI

Trgovine so že nekaj dni puste in pazne, saj trgovci pričakujejo prvi dan julija, ko bodo na policah lahko razobesili nalepke v markah, uvajanje nove skupne valute pa pomeni tudi »odpravo«
stare. Vzhodnonemške oblasti so že določile, kako bodo spravile iz obtoka bankovce in kovance »komunistične«
marke NDR iz leta 1948. Bankovce, ki so s kemičnimi črnilom natisnjeni na papirju iz bombažnih vlaken, bodo »pokopali«
v zapuščene rudnike, kovance pa bodo lahko izkoristili vsaj kot kovino.

Prvega julija bodo tudi v NDR veljavne zahodnonemške marke, stari kovanci po 50 vzhodnonemških pfeningov pa bodo še veljavni, saj ni mogoče v nekaj dneh prilagoditi vse stroje (od telefonov do raznih avtomatov). Kljub temu je bilo prebivalstvo Vzhodnega Berlina deležno enkratnega spektakla: po glavnih ulicah se je vila kolona petdesetih oklopnih vozil, ki so prevažali 600 ton bankovcev in 400 ton kovancev za okroglih 25 milijard mark.

Rimski preiskovalni sodnik zaslišal šefa Sismija in Sisdeja Martini in Malpica o Ustici

RIM — Rimski preiskovalni sodnik Vittorio Bucarelli je v zvezi s preiskavo o eksploziji na letalu Itavia pri Ustici zaslišal šefa tajne službe SISMI admirala Fulvia Martinija in osebo, ki je na čelu SISDE, prefekta Riccarda Malpica. Po pisanju nekaterih dnevnikov, ki so poročali o prejšnjih zasliševanjih admirala Martinija, je vladalo veliko zanimanje za izjave načelnika SISMI. Admiral pa se je odločno uprl zahtevam novinarjev, ki so želeli vedeti, če je res dejal, da so raketo - pod pogojem da je bila raketa, tista, ki je povzročila eksplozijo na DC-9 družbe Itavia - lahko izstrelili le Američani ali Francozi, skratka italijanski zavvezniki v sklopu NATO.

Najbolj vztrajnim in trmastim novinarjem je Martini dejal le to, da ni nikoli obtožil kogarkoli, še najmanj pa kako državo zaveznico. To pa je bilo tudi vse, da se je dalo včeraj razumeti po dveurnem tajnem zasliševanju v sodni palači.

Odločno zgovornejši je bil šef SISDE, ki je novinarjem objasn timeri nekaj »strogo osebnih stališč«. Dejal je, da je po njegovem mnenju edina možna rešitev zapletene preiskave

o Ustici, v »raketi«. Do tega naj bi prišli predvsem po logiki nemogočih variant »nesreče«. Malpica namreč trdi, da bi bilo nadvse težko zagovarjati teorijo bombe na krovu potniškega letala, ki je vzletelo z dveurno zamudo. Če bi šlo za tempirano bombo bi bila morala eksplodirati že na letališču, verjetno v skladišču za prtljago, pa tudi če bi šlo za bombo, ki jo naravnajo na podlagi nadmorske višine (eksplozijo sproži določena višina) bi najbrž težko zagovarjali to hipotezo, saj je prišlo do eksplozije le malo pred načrtovanim pristankom.

Prefekt Malpica ni navdušen niti nad teorijo libijskih migov, saj je dejal, da pred desetimi leti Libijci niso imeli letal, ki bi lahko zagotovili tako dolge polete, poleg tega pa bi prevzeli odgovornost za sleherno »samomorilsko akcijo«, saj bi sicer ne imela nikakršnega propagandnega pomena. Malpica je vsekakor dejal, da je SISDE sodeloval pri preiskavi o Ustici izključno v fazi, ko so morali razčistiti, če je kdo skušal načrtno preusmeriti preiskavo. V glavnem je bil to primer skrajnodedničarskih teroristov, o katerih je govoril Marco Affatigato.

Jutri spet na stadione

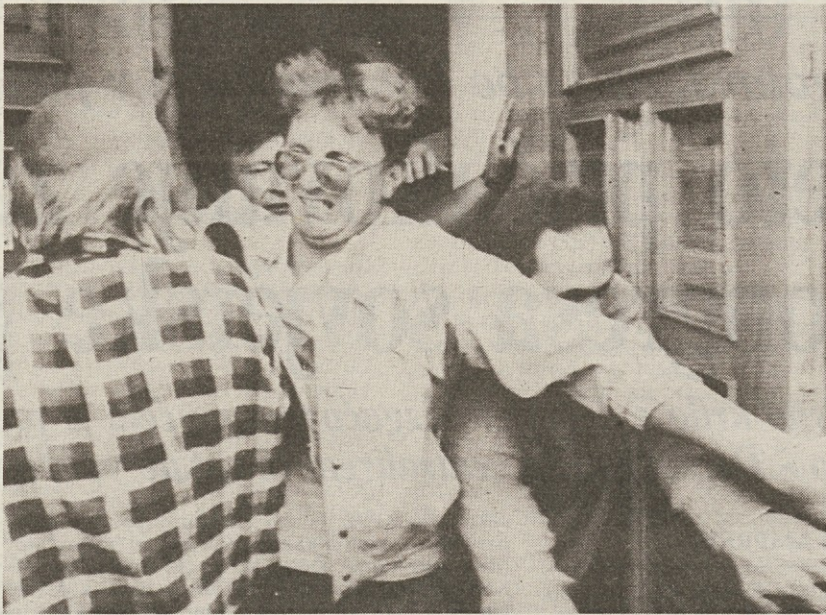
V taborih osmih reprezentanc, ki jih jutri in v nedeljo čakajo četrtfinalna srečanja svetovnega nogometnega prvenstva, intenzivno tečejo priprave (na sliki AP italijanska vrsta na treningu), ne manjka pa uganjanj o nasprotnikih in o najbolj primerni taktiki, od katere bo odvisen izid.

Politična napetost in gospodarska kriza napovedujeta predčasne volitve

Poljski kmetje terjajo ureditev kupnih in prodajnih cen pridelka

VARŠAVA — Na Poljskem narašča politična napetost in domneva, da bo morala vlada krepko anticipirati volitve, se vse bolj utrjuje. Mazowieckega kontestira predvsem Solidarnost, vendar je tudi v ostalih strankah vidno vedno večje nezadovoljstvo.

Najostrejši boj proti sedanji vladi bijejo kmetje, ki so že v sredo popoldne zasedli ministrstvo za kmetijstvo in se še ne nameravajo umakniti (na sliki AP). Predsednik Kmečke stranke Roman Bartoszcze je zamen zahteval sprejem pri ministru, zato je včeraj izjavil, da je pripravljen poosttriti kmečki protest. Kmetje zahtevajo predvsem določitev minimalnih odkupnih cen poljščin, da bi preprečili skokovito naraščanje cen na drobno, ostro nasprotujejo pa tudi napovedi o višjih cenah za energijo, ki bi se morale 1. julija zvišati do 80 odstotkov. Vroče postaja tudi v pregovornih revirjih. Rudarji nočejo sprostitev pregovornega tržišča, kar bi po njihovem mnenju povzročilo močan padec cen in posledično tudi krizo sektorja.

Parlament sprejel spremembe zakona o šolstvu za Koroško

DUNAJ — Avstrijski zvezni parlament je včeraj sprejel spremembe zakona iz leta 1959 o manjšinskem šolstvu za Koroško, ki določajo pravico pripadnikov slovenske narodnostne manjšine do dvojezičnega pouka v osnovnem šolstvu na celotnem območju pokrajine.

Gre za spremembo zakona, ki jo je povzročila razsodba ustavnega sodišča Avstrije s koncem minulega leta, ko je sodišče ukazalo, da je treba določena protustavna določila tega zakona - v prvi vrsti oženje dvojezičnega pouka avtohtone naselitve slovenske manjšine na Koroškem - spremeniti do 30. novembra 1990.

Čprav je zdaj ta zakon precej bolj »ustrežljiv« do slovenske manjšine, saj poleg možnosti učenja slovenskega jezika kot tujega jezika ponuja tudi možnost fakultativnega učenja, uvaja možnost izdajanja potrdil v nemščini ali slovenščini in določa ustanavljanje slovenske trgovske akademije v Celovcu, pa vsebuje vendar nekaj

spornih elementov, pa še sprejeli so ga v nape- tem ozračju.

Koroški Slovenci so namreč opozorili na protislovje, da zdaj z zakonom določajo tisto, kar je že dolgo zapisano v 7. členu avstrijske državne pogodbe o manjšinskem šolstvu, to je o pravici manjšine do polne dvojezičnosti. Po drugi strani novi zakon določa obveznost dvojezičnega pouka le za prve tri razrede osnovne šole. Tako je zakon še vedno protustaven, če upoštevamo dejstvo, da je državna pogodba na ravni ustave. Kar zadeva uvedbo slovenskega jezika kot fakultativnega predmeta, nekateri ocenjujejo, da to ne bo v prid dvojezičnemu pouku, temveč v škodo.

V parlamentu in zunaj njega je bilo precej polemik v zvezi z razširitvijo načela dvojezičnosti tudi na pokrajini Štajersko in Gradišče, ki tudi sodita v 7. člen državne pogodbe. Posamezne stranke so zahtevale rešitev v takšnem »svežnju«, druge pa so menile, da je v tem trenutku treba izpolniti le obveznosti iz razsodbe ustavnega sodišča.

Kmalu navezava diplomatskih odnosov Izrael-Jugoslavija

JERUZALEM — »Jugoslavija in Izrael bosta jeseni obnovila polne diplomatske odnose.« To je na seji komisije za državni nadzor izraelskega Kneseta izjavil predsednik te komisije David Libai. Pred kratkim je bil namreč v Beogradu. Dejal je, da napoveduje obnovitev diplomatskih odnosov na temelju »razpoloženja beograjskih političnih krogov«. Komisija je razpravljala o delu letnega poročila državne nadzornice Miriam Ben Porat, ki se nanaša na delo izraelskega ministrstva za zunanje zadeve.

Zdi se, da tudi v Izraelu (podobno kot v Jugoslaviji) obstajajo različna mnenja o procesu normalizacije izraelsko-jugoslovanskih odnosov. To je pokazala tudi seja komisije za državni nadzor kneseta, katere predsednik je trdil, da bodo diplomatske odnose obnovili letošnjo jesen. Drugačnega mnenja pa je bil vodja sektorja za Vzhodno Evropo in SZ, v okviru katerega Izraelci obravnavajo tudi Jugoslavijo, Josef Guvrin, ki je dejal, da odnosov v »doglednem času« ne bodo obnovili. (dd)

● Kongres KPSZ

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tivnih sil, kar pa seveda ne preseneča, pač glede na dejstvo, da so predstavniki partaparata predstavljali kar 60% delegatov na kongresu. Bližajoči 28. kongres bo po njegovem mnenju kulminacija, povsem realno pa je pričakovati zmago konservativne struje. Lisenko je ocenil, da je Jegor Ligačov, z zmago Ivana Polozkova, oziroma z njegovo izvolitvijo za partijskega šefa RKP, dobil krila in zato se nadeja na izvolitev za generalnega sekretarja KPSZ. Lisenko je opozoril na znotrajpartijske pritiske na Mihaila Gorbačova, razmere pa je še zaosttrila nedavna ostra kritika iz ust sovjetske generalitete.

Kot predsednik Demokratske platforme Vjačeslav Šostakovič (sicer rektor visoke partijske šole) je menil, da je bil ustanovni kongres RKP nelegalen, kar med drugim ocenjuje tudi okrog 70 tisoč moskovskih komunistov. Poudaril je težave sovjetskega predsednika, zagovorniki Demokratske platforme pa mu zamerijo zlasti nedavne »odbranaške pozicije«, ki jih je zagovarjal ob koncu kongresa. Šostakovič meni, da utegne Gorbačov na nek način doleteti usoda Jaruzelskega, hkrati pa je dejal, da bi Gorbačov moral pozvati vso demokratsko javnost, ki bi ga podprla. Člani Demokratske platforme, ki pa po večinskih podatkih predstavljajo samo 2% delegatov na 28. kongresu, se bodo na kongresu odločili ali bodo zasedanje zvezne partije zapustili ali ne. Predstavniki Demokratske platforme svariijo pred scenarijem oziroma nevarnostjo, ki po njihovem mnenju ne grozi toliko s strani armade. Opozarjajo pred konservativno partijsko diktaturo, v tej navezi pa bi se kaj kmalu lahko znašla še t.i. OFT - fronta delovnega ljudstva (in jo predstavlja član predsedniškega sveta Venjamin Jarin), nadalje KP Ruske federacije ter nacionalistično-šovinistično in antisemitsko gibanje Pamjat. Skladno s takšnim razmerjem sil, filozof Aleksander Cipko najbrž ni povsem po naključju pozival k ustanovitvi t. i. sveta narodne rešitve, ki naj bi ga iz širših slojev napredne inteligence ustanovili pri predsedniškem svetu ZSSR.

Umorili socialdemokratskega župana občine Laganadi pri Reggio Calabrii

LAGANADI (REGGIO CALABRIA) — Včeraj naj bi 'ndrangheta podpisala umor še enega zastopnika političnega življenja v Kalabriji. Tokrat je pod streljo plačanih morilcev umrl 60-letni župan občine Laganadi Antonio Calarco. Župana so umorili malo pred 14. uro v bližini občinske palače, zraven katere je imel Calarco tudi svoje stanovanje.

Calarco je bil izvoljen za župana iz vrst PSDI, vendar je na zadnjih upravnih volitvah vodil krajevno listo treh klasov. V Kalabriji so v zadnjih štirih mesecih umorili že pet politikov, vendar so preiskovalci vzeli v poštev tudi možnost, da je na župana streljal neki občinski svetovalec, ki ga sedaj še iščejo. Svetovalec je ime Domenico Battaglia in je po poklicu zdravnik, sicer pa* je ustanovitelj in tudi edini član stranke zemlje in neba. Umorjen župan ga je lani prijavil karabinjerjem, češ da ni priseben.

Na sliki (telefon AP): truplo umorjenega župana.

Romunija ima novo vlado

BUKAREŠTA — Romunski ministrski predsednik Petre Roman je predstavil novo vlado, katere zasedba je znatno manjša od prejšnje, začasne vlade. Sestavlja jo 23 ministrov, proti prejšnjim petdesetim, ministrstva pa so pretežno gospodarskega značaja.

V novi vladi ni prišlo do bistvenih zamenjav. V njej je tudi obrambni minister Stanculescu, ki je bil deležen ostrih kritik zaradi načina, s katerim je zatrl demonstracije, do katerih je prišlo v začetku junija. Takrat je poklical na pomoč rudarje, ki so »naredili red« do kakšne dvomljivosti metodami. Bivši minister za izobrazbo, Mihai Sora, ki je poseg rudarjev ostro kritiziral, pa ni bil potrjen. Roman je včeraj orisal tudi vladni načrt, ki temelji predvsem na uvedbi tržnega gospodarstva, sanaciji industrije in odpravi trenj, ki so najtežja politična dediščina Ceuscescovega režima.

Albanci na Kosovu? Najbolj zaščitena manjšina v Evropi

KOEBENHAVN — Kosovski Albanci imajo več pravic kot katera koli druga manjšina v Jugoslaviji, Evropi in svetu. Edina pravica, ki je nimajo, je pravica do odcepitve. To je včeraj na plenarni seji KVSE v Københavnu med drugim dejal vodja jugoslovanske delegacije veleposlanik Vladislav Jovanović. Dodal je še, da pravica do samoopredelitve in odcepitve neke manjšine, še posebej tiste, ki ima v neposredni bližini svojo matično domovino, ni znana v mednarodnem pravu in tudi ne v praksi sodobnih držav. V zvezi z obtožbami o položaju albanske manjšine na Kosovu pa je jugoslovanski predstavnik dejal, da resnični problem pokrajine ni zaščita človekovih pravic, ampak ogrožanje ozemeljske celovitosti Srbije in Jugoslavije.

Predsednik izvršnega sveta ga bo danes predložil jugoslovanskemu parlamentu Marković napoveduje nov sveženj ukrepov

LJUBLJANA — Beograd čaka na današnje poročilo zveznega predsednika Anteja Markovića, ki napoveduje nov sveženj vladnih ukrepov. Veliko je ugibanj, zelo malo pa je znanega, razen, da bo vlada ohranila sedanjo vrednost valute in njeno povezavo z marko v razmerju sedem proti ena.

Končuje se namreč letošnje razdobje, za katero je vlada zagotavljala konvertibilnost z zbranimi mednarodnimi krediti in drugimi sredstvi. Izkazalo pa se je, da ta sredstva niso bila potrebna.

Seveda je vse to zahtevalo zelo visoko oceno, saj je industrijska proizvodnja po vsej Jugoslaviji drastično padla, podjetja so v težavah, nelikvidnost se zaostčuje. O vsem tem bo danes govoril Markovićev poročilo, zato tudi tolikšno zanimanje jugoslovanskega in svetovnega občinstva.

Jugoslovanski parlament je zasedal že včeraj. Zapletlo se je pri zakonu, ki predvideva registracijo strank in s tem večstrankarski sistem. Resne pomisleke so imeli Slovenci, saj so sami s svojim zakonom večstrankarski sistem temeljito uredili in v Sloveniji in na Hrvaškem je večstrankarstvo stvarnost, zato ne potrebujejo novega jugoslovanskega zakona. Iz povsem drugačnega zornega kota so se uprli srbski

delegati, ki se boje, da bo zvezni zakon uredil večstrankarski sistem, katerega se uradna Srbija na razne načine otepa in zavlačuje sprejetje. Predvsem pa vsi srbski osumitki predvidevajo vrsto omejitev, ki jih je v jugoslovanskem primeru veliko manj, v slovenskem in hrvaškem pa jih sploh ni in se lahko registrira vsaka stranka.

V ponedeljek se bo ponovno sestala slovenska skupščina. Na dnevnem redu niso ključna vprašanja, kot je na primer predlog programa slovenske vlade in podobno, vendar je že vnaprej zagotovljena živahna skupna seja, saj bodo na primer razčistili zadevo s srbskim govorom polkovnika JLA in tokrat bodo na razpolago prevajalci za tri jezike. Zapleteno je stališče slovenske skupščine do zveznih ustavnih dopolnil, saj so nekatere stranke iz vrst Demosa mnenja, da o jugoslovanskih ustavnih dopolnilih in ustavi sploh ni treba razpravljati, ker je Slovenija zavzela načelno stališče, da mora najprej sprejeti svojo ustavo in da se na temelju tega lahko dogovarja o konfederativni pogodbi z drugimi. Drugi, prav tako iz vrst večinskih strank, pa so nasprotnega mnenja, da bi se s tako razpravo začeli pozitivni procesi prav v smeri konfederacije države.

V ponedeljek bodo spremenili tudi pogrebni zakon, ki je doslej prepovedoval reden pogreb okupatorjev in narodnih izdajalcev. S tem bodo omogočili vsaj simboličen pokop vseh žrtev množičnih pokolov na Rogu, predviden za 8. julij.

Spremenili bodo še nekatere druge zakone, da omogočijo nemoteno vrnitev in udeležbo na pogrebu vsem udeležencem druge svetovne vojne. V tej zvezi se govori o amnestiji ali sorodnem pravnem aktu. Zadeva je zapletena tudi z vidika mednarodnega prava.

Notranji minister Igor Bavčar je že večkrat uradno povedal, da gre za majhno število, menda samo še devetnajst ljudi, ki so formalno označeni za vojne zločince. Sodni organi preiskujejo vsak primer, če ustreza mednarodnim normam nürnberškega sodišča. Menda ni težav v nobenem primeru in bodo torej lahko vsi, ne samo, državljani Slovenije, temveč tudi zdomci, zamejci in drugi Slovenci po svetu, nemoteno sodelovali na pogrebnih slovesnostih. Seveda pa razprava o tem in podobnih zakonih ter izjavah ne more v slovenski skupščini potekati brez odmeva in poglobljenih razprav.

(B. S.)

V Nikaragvi konec 9-letne državljanske vojne

Contrasi izročili vse svoje orožje

MANAGUA — Po devetih letih se je včeraj tudi simbolično zaključila civilna vojna, ki je pahnila Nikaragvo v globoko gospodarsko in politično krizo. Včeraj so protisandinistični gverilci, ki jih je urila in plačevala ameriška CIA, izročili orožje v malem mestu San Pedro De Lovagno.

Pred demokratično izvoljeno predsednico republike gospo Violeto Chamorro je stopil sam Israel Galenao, znan z bojnim imenom »komandant Franklyn«, ki je predsednici izročil svoj M-16. Gospa Chamorro je nato dejala, da se dogodka veseli kot mati,

ki gleda svoje otroke, ko se vračajo iz vojne.

Dejansko se je Nikaragva rešila vojne, ki je v devetih letih terjala več kot 35.000 mrtvih in 50.000 pohabljenih, zahtevala pa je tudi 20 milijard dolarjev naložb. Prav zaradi tega so contrasi lahko odložili pred predsednico svoje puške in nič koliko raket.

Slovesnost pa se je žal zaključila s tragično nesrečo, v kateri je bilo ranjenih 19 oseb, v glavnem novinarjev. Dva helikopterja sta namreč trčila v zraku in eksplodirala. Nekateri novinarji, med katerimi tudi poročevalec sandinističnega dnevnika Barricada, so bili v nesreči težko ranjeni.

V ČSSR so testirali eksplozivno moč semtexa

Preizkušanje češkoslovaškega semtexa na iljušinu 18

(Telefoto AP)

LONDON — Britanska zasebna televizijska mreža ITV je pripravila reportažo o terorizmu, v kateri so prvič posredovali informacijo, da je češkoslovaška policija testirala uničevalno moč eksploziva semtex že štiri leta pred atentatom v Lockerbieu.

Po izjavah novinarjev ITV naj bi v ČSSR poizkusili eksploziv prav na letalu in te podatke nato posredovali kupcem eksploziva. Britanska televizija skratka trdi, da je češkoslovaška policija »učila« teroriste, kam je treba namestiti semtex, ki so ga potem uporabljali za atentate v nekomunističnih državah.

Reportažo so opremili tudi s posnetki domnevnega preizkusnega atentata, to je eksplozije iljušina 18 sovjetske proizvodnje. Izvedenec za teroristična vprašanja Paul Wilkinson je dejal, da so najbrž tudi na podlagi te preizkušnje izdelali načrt za atentat na letalo Pan-Am, ki je 21. decembra 1988. leta eksplodiralo nad Lockerbiem.

ZDA zajel nenavaden val vročine

LOS ANGELES — Kalifornijo in Arizono je zajel neobičajen val vročine, kakršnega ljudje ne pomnijo že dobro desetletje. V Los Angelesu so namerili tudi do 43 stopinj Celzija, ker že tri mesece ni deževalo, pa ponekod že primanjkuje vode. Vročina in resnici na ljubo tudi nesprejemljiva brezvestnost je v kalifornijskem glavnem mestu terjala prvo žrtev. Gre za komaj štiriletnega otroka, ki so ga starši pustili spečega v avtomobilu pod soncem, medtem ko so šli po nakupih.

Nič boljše ni v Arizoni. Visoka vročina, ponekod se je temperatura dvignila do 50 stopinj, je povzročila številne požare. Plameni so uničili že šest tisoč hektarov obdelane zemlje in gozdov, povzročili pa so tudi smrt šestih gasilcev.

Meteorološke napovedi žal niso pomirjujoče. Za konec tedna predvidevajo namreč pravi toplotni udarec in novo zvišanje temperature. Vremenoslovci si tega neobičajnega pojava ne znajo razložiti, saj zlasti za Kalifornijo velja, da je poletna temperatura sicer precej visoka, vendar vročino ublažijo občasne plohe in vetrovi, ki pihajo z morja.

Camel Trophy letos v nedostopni Sibiriji

MOSKVA — Tekmovalno orientacijski pohod Camel Trophy 90 poteka letos v Sovjetski zvezi. Udeležile so se ga ekipe iz šestnajstih držav, osrednji itinerar pa se vije od Bratska do Irkutsk v Sibiriji. Dirka je toliko bolj sugestivna, saj poteka na območju, ki je bilo doslej nekakšne tabu za Sovjete same, tujcem pa je bil dostop strogo prepovedan.

Azijski in južnoameriški pragozdovi in afriške pušave, po katerih je doslej potekal Camel Trophy, so navadnemu človeku manj neznane od »prepovedane« Sibirije, čeprav so razdalje ogromne. Udeleženci letošnjega tekmovanja so z velikim začudenjem spoznali, da so življenjske razmere sibirskega prebivalstva izredno slabe, ljudje so nezaupljivi in plašni in nekako še pod vplivom preteklosti, predvsem politične. Pomanjkanje je veliko, v redkih prodajalnah so pulti prazni; kupec lahko dobi kruh, suho meso in nekaj konzerv, medtem ko je nemogoče kupiti na primer šampon ali milo in vodko. Pomanjkanje pa vsaj tujcu poteši sugestivnost in prostranost dežele.

Po 50 letih priznanje preživelim v brodolomu ladje Arandora Star

LONDON — Britanska vlada je po 50 letih »rehabilitirala« preživele ene najbolj temačnih in neraziskanih tragedij, v kateri je izgubilo življenje 476 italijanskih izseljencev. Do tragedije je prišlo junija 1940, odigrala pa se je na trajektu Arandora Star. Potem ko je Mussolini napovedal Veliki Britaniji vojno, je Churchill ukazal aretacijo vseh Italijanov, ki so živeli na britanskem ozemlju. V zaporih se je znašlo na stotine nedolžnih ljudi, starih od 16 do 60 let.

Prvega julija 1940 so jih tisoč petsto vkrkali na Arandora Star z namenom, da jih deportirajo v Avstralijo. Ob zori pa je nemški torpedo zadel ladjo, v valovih pa se je izgubilo 476 nesrečnih potnikov, ki jih je tedanji britanski tisk istovetil s »fašisti, ki so onesnaževali britansko zemljo«.

Predsednik Cossiga je ob rehabilitaciji žrtev po tolikih letih poudaril, da gre za »pravično dejanje, ki dokazuje, da zgodovinski spomin ne sme nikoli zamreti«.

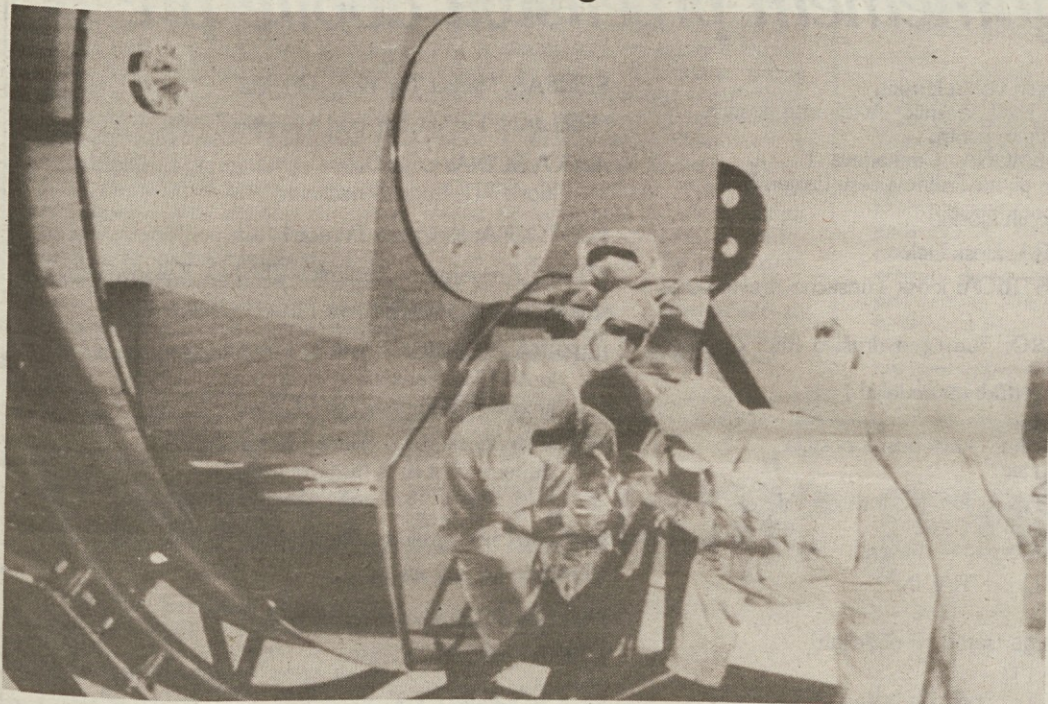
Muzej ob tri Vangoghove slike

Iz nizozemskega muzeja v Den Boschu so v noči na četrtek odnesli tri Vangoghove slike, med katerimi je tudi Kmetova žena, ki kopa. Vrednost slik je izredno visoka

(Telefoto AP)

Teleskopu Hubble bo priskočila na pomoč vesoljska ladja »Okno človeštva« je kratkovidno

Odnesele je Tiepola in si vzel življenje

BENETKE — Tridesetletni Benečan Stefano Frizzon, ki je pred dnevi vdrl v cerkev San Stae in odnesel dragoceno sliko Giambattista Tiepola, si je v noči na četrtek vzel življenje. Frizzonu bi bili morali soditi v prihodnjih dneh, ko je policija odkrila, da je on odnesel sliko pa je fant dejal, da je nujno rabil denar za družino. Najbrž pa je bilo res, da je denar potreboval on sam, saj je bil narkoman in star znanec beneške policije.

Morda prav zaradi tega si je Frizzon vzel življenje s prekomerno dozo mamila, da ne bi bilo dvomov pa je poleg sebe pustil listek, na katerem je napisal, da ni zgrešil količine, pač pa da je to »banalen samomor«. Sodniki so vsekakor odprli preiskavo in zahtevali obdukcijo trupla.

WASHINGTON — Teleskop Hubble (na sliki AP), ki so ga tehniki NASA poimenovali kar okno človeštva, ne deluje, kot bi moral. Slike, ki jih je doslej poslal na zemljo so nejasne in jih skorajda ni mogoče razbrati. Skratka, okno človeštva je kratkovidno. Direktor načrtovalne ekipe Jean Olivier je napovedal, da bodo morali teleskop popraviti, za to pa se bodo poslužili posebne vesoljske ladje. Kaže pa, da bo ladja lahko kontaktirala Hubble šele leta 1993.

Okno človeštva se očitno ni rodilo pod srečno zvezdo. Takoj potem, ko so ga poslali v orbito, aprila letos, se je izkazalo, da na krovu nekaj ni uredu. Napako so za silo popravili. Po natančnejših pregledih načrtov pa so ugotovili, da gre tokrat za človeško napako, ki jo je nekdo naredil potem, ko so Hubble elektronsko testirali.

Priprave dela francoske desnice za skupen nastop na volitvah 1995

ŽENEVA — Konfederacija dveh glavnih francoskih političnih grupacij ter predhodne volitve po ameriškem zgledu, na katerih bo sedanja opozicija določila enotnega kandidata za predsedniško tekmo leta 1995, sta glavni značilnosti političnega paketa, imenovanega Zveza za Francijo, ki sta ga po napetih pogajanjih razglasila nekdanji predsednik Valéry Giscard d'Estaing in njegov najhujši tekmelec Jacques Chirac. Dogovor dveh neslojnih bratov naj bi preprečil njuno vojno znotraj iste opozicijske družine ter izbrancu omogočil domovanje v Elizejski palači. Zamišljal, da se morata glavni opozicijski sili UDF (ki jo vodi Giscard) in RPR (pod predstvom pariškega župana Chiraca) najprej izogniti bratomorni vojni, če želita priti na državno krmilo, ni nova. Prvi jo je v kalne politične vode vrغل Chiracov gospodarski minister Edouard Balladur, ki je že marca 1988, torej v času najhujšega boja med pariškim županom in Pompidoujevim ministrskim predsednikom Raymondom Barrom, menil, da bi bilo veliko koristneje, če bi se politična desnica zedinila o enem predsedniškem kandidatu, ga združno podprla in mu že od prvega volilnega kroga omogočila ugodno pozicijo. Predlog ni dobil podpore in rezultat je znan: razcepljena desnica, v kateri je za svoj račun ribaril tudi šef skrajnodesničarske Nacionalne fronte Jean-Marie Le Pen, je doživela poraz, ki ga je Giscard d'Estaing prebolel veliko hitreje kot premagani kandidat desnice (v drugem krogu) Jacques Chirac. In prav Giscard, ki je leto kasneje s skupno listo RPR-UDF zmagal na volitvah v evropski parlament, je z zgledom in politično pobudo povzel idejo o postavljanju enotnega kandidata za predsedniške volitve.

Poraz desnice na predsedniških volitvah leta 1988 in verižni neuspehi na preizkusih, ki so sledili, so v opozicijski družini sprožili razmišljanja o strnjanju vrst, pa tudi, kar je bržkone najbolj pripomoglo k paketu Giscard-Chirac, o pomladitvi na vrhu. Pojavili so se obnaviteljci, katerih ofenziva je bila presenetljivo kratka, gollistična naveza med starim lisjakom Charlesom Pasquom in nekdanjim obnoviteljem Philippom Séguinom, lyonski župan Michel Noir (ki je najresnejši tekmelec Jacquesu Chiracu v vrstah RPR), François Léotard (ki je zamen skušal destabilizirati Giscarda ne čelu UDF) in Michèle Berzach (ki jo je Chirac odstrelil iz politbiroja svoje stranke) so ustanovili lastno skupino političnega pritiska, centralistični politiki iz vrst UDF, ki je konglomerat pol ducata manjših strank, pa so se zavzeli za grupacijo, ki je pripravljena sode-

lovati s socialisti. In končno, pojavila se je skupna nevarnost v osebi Jean-Marie Le Pena, čigar nevšečnost povečuje politična podpora dela francoskega volilnega telesa, ki mu ni mogoče nalepiti etikete rasizma ali ksenofobije, a vendar glasuje za Nacionalno fronto, ker upa, da bo omejila doseljevanje tujcev, predvsem iz severnoafriških držav. Konfederacija, ki sta jo razglasila Giscard in Chirac, je torej odgovor na vse dosedanje poskuse miniranja dveh vodilnih desničarskih politikov, pa tudi na dilemo, kaj storiti z Nacionalno fronto. Politične zveze z Le Penom bi odvrnile dokajšen delež pristašev RPR in UDF in jih pahnila v naročje socialistov, odkriti razkol z Nacionalno fronto pa tudi ne bi bil smotrni, kajti s tem bi se golisti in liberalci v drugem krogu odrekli volilecem skrajne desnice, to pa bi znova peljalo vodo na mlin socialistom.

Konfederacija naj bi te nevšečnosti preprečila, poleg tega pa še strnila vrste obeh opozicijskih grupacij. Med desetimi člani statuta novega političnega zaveznitva je najpomembnejši peti, ki govori, da bodo člani konfederacije podpirali skupnega kandidata za predsedniške volitve, izbranega na predhodnem glasovanju. Ista določba se pojavlja tudi v drugem dokumentu konfederacije, listini z glavnimi pravili igre za predhodne volitve. Četudi so jim dali označbo, da gre za izbiranje skupnega kandidata »na francoski način«, predhodne volitve močno spominjajo na ameriški sistem. Opozicijskega kandidata za elizejsko tekmo leta 1995 bodo izbrali na posebni konvenciji, ob udeležbi vseh poslancev obeh grupacij, županov in mestnih svetnikov v občinah z več kot 3.500 prebivalci.

Novi pakt, katerega namen je več kot jasen, omogočil naj bi Giscardu in Chiracu, da do zadnjega trenutka ostaneta v igri, nato bo izločeni kandidat (in pri tem vsako razmišljajo o tekmeču) podprl najuspešnejšega, pomeni torej poskus predčasne eliminacije njenih mlajših in nevšečnih tekmecev. François Léotard, ki ga dogovor o konfederaciji potiska v ozadje, je že izjavil, da pakt ne bo rešil problemov opozicije. Francoski krogi pa so v včerajšnji anketi na svoj način povedali, koga med desničarskimi politikli si želijo na državnem vrhu. Daleč na prvem mestu (36 dostotov) je Michel Noir, vtem ko Chirac in Giscard (oba po 15 odstotkov glasov) capljata daleč zadaj, zato je njuna konfederacija tudi udarec po mlajši generaciji, ki dviga glavo.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Nekoliko odmaknjeno o spravi in pomiritvi, o katerih se med Slovenci veliko razpravlja

Sprava iz perspektive zgodovinarja

Dva prizora iz zadnjih dni vojne: levo umik Nemcev, domobrancev in beguncev skozi Tržič proti Ljubelju, desno pa prva manifestacija na Trgu Unità v Trstu nekaj dni po osvoboditvi

JOŽE PIRJEVEC

Stvari pa so se razvijale drugače: Hitler je v svojem blaznem megalomanstvu 22. junija 1941 verolomno napadel Sovjetsko zvezo in s tem tudi povsem spremenil pogled komunistov na potek dogajanj. Druga imperialistična vojna, v kateri so bili do sedaj angažirani njihovi idejni nasprotniki (saj med Anglijo, Francijo, Nemčijo in Italijo za komuniste ni bilo razlike), je nenadoma dobila povsem drugačen značaj. Dejstvo, da si je Führer drznil napasti »cvetoči vrt človeštva«, kakor je zapisal Tito je pač vsakega komunista zavezovalo, da stopi v boj proti njemu v obrambo domovine svetovnega proletariata in to ne glede na osebne ali kolektivne žrtve, ki bi jih ta zahteval.

Tako se je lahko zgodila nenavadna stvar: medtem ko so drugi, mali, a bogatejši in kulturnejši evropski narodi, ki so se znašli pod okupatorjevo peto, previdno mirovali in čakali na razplet dogodkov, so nekateri Slovenci segli po orožju. Čehi, Slovaki, Norvežani, Danci, Nizozemci, Belgijci, Luksemburžani, pač v vojnem času niso imeli ekshatoliških vizij in so bolj kot na Sovjetsko zvezo mislili na svojo kožo. Seveda bi slovenski komunisti ostali v svojem boju osamljeni in bi verjetno kmalu pogoreli, če ne bi imeli v rokah dveh adutov: predvsem prepričanje, da bo vojna kratka, da se bo razpletla v nekaj mesecih, in obenem gotovost, da bo slovenski narod v primeru nacifašistične zmage izničen. Nemci v tem smislu od samega začetka niso skrivali svojih namenov, Italijani - kljub svoji milejši politiki - pa so tudi povsem jasno postavili piko na i: v njihovem imperiju bodo Slovenci kvečjemu heloti, ali bolje, vaba za sonarodnjake onkraj meje, takrat ko bo napočila ura za novo, Italiji ugodnejšo razmejitev med obema državama.

Zavest, da so ogroženi sami temelji slovenskega naroda, je torej tudi nekatere liberalce in levičarko usmerjene katoličane združila skupaj s komunisti v Osvobodilno fronto.

Prav zaradi tega, ker je imelo koalicijski značaj, to gibanje v svojem programu ni postavilo na prvo mesto obrambo Sovjetske zveze, temveč je poudarjalo svoj narodnoobrambni značaj. To pa seveda ne pomeni, da bi mogli komunistični navdušenci ne skušali izvesti, kjer se je dalo, revolucionarnega preobrata tudi takoj, in ne bi napovedali boja Italijanom in Nemcem, a tudi domačim kulakom in buržujem. Spiralo nasilja, ki se je začela tako oblikovati pozimi in spomladi 1941/42 so še krepkeje zavili tisti mladi intelektuali nejasnih pojmov in brez življenjske izkušnje, ki so se nenadoma znašli absolutni gospodari nad življenjem in smrtjo neoboroženih ljudi. Vonj po krvi jih je omamila, slast nasilja jih je prevzela in jih speljala v skušnjava, da se gredo nadčloveka.

Slovenski narod se je znašel tako v primežu treh nasprotnih sil, ki so ga vsaka po svoje skušala usmerjati, v skladu s svojimi načrti in željami. Na eni strani tuj sovražnik, na drugi cerkev in meščanski krogi, na tretji pa komunisti in OF s svojo eksplozivno mešanico nacionalizma in socializma. Dejstvo, da so okupatorji z represalijami skušali prestrašiti prebivalstvo in mu preprečiti, da bi se postavilo na stran OF, je imelo dvojni učinek: z ene strani je krepilo partizansko vojsko, saj so, mnogi v strahu pred nasiljem bežali v gozd, z druge pa je narekovalo misel, da se je treba pred partizani braniti in se tako obvarovati sovražnikovih povračilnih ukrepov. Ker so bili partizani v rokah komunistov, je ta odločitev dobila še ideološke poteze, ki jih je nasilje dodatno krepilo. Uporu proti tujcu se je pridružila tako bratarmorna vojna z vso svojo brezkompromisnostjo, toliko bolj, ker se je »bela garda« v nuji, da si pridobi orožje, zatekla pod okrilje najprej Italijanov potem pa Nemcev.

V tem tako zapletenem dogajanju so imeli največ sreče komunisti: predvsem zaradi tega, ker so morali poslušati navodila Moskve, ki trenutno ni imela nikakršnega zanimanja ali razumevanja za revolucionar-

ne težnje slovenske in jugoslovanske partije. Na njeno kategorično zahtevo, spomladi 1942, so se morali komunisti odpovedati »levim odklonom« in še poudariti narodnoosvobodilni značaj svoje borbe. S tem so interpetirali tudi nacionalni zanos širokih ljudskih množic (prav tako kot v letih pred vojno katoličani) in se postavili na tisto stran, kateri je bila usojena zmaga.

Belogardiste je doletela povsem drugačna usoda: edina racionalna postavka njihovega programa, obramba pred stalinizmom, je povsem utonila v morju napak, v katere so jih potisnile okoliščine: sodelovanje z nacifašisti, ki niso bili samo smrtno nevarni fizičnemu in kulturnemu obstoju slovenskega naroda, temveč povrh še nosilci poganske ideologije, diametralno nasprotne krščanskemu nauku in tudi bistvenim vrednotam meščanskega sveta. To, da se slovenska cerkev in kler v veliki večini nista zavedala, da v strahu pred komunizmom bežita v žrelo pogube, izdajata bivanjske in

terese slovenskega naroda in trgata njegove vezi z evropsko civilizacijo, je ena od najbolj strašnih zablod, kar jih je bilo storjenih pri nas v času vojne. Verjetno drži Kocbekova ugotovitev, da ji je botrovala predvsem globoka življenjska nevednost: »Znova sem spoznal, da se duhovniki po veliki večini na Slovenskem vedejo nedozorelo skoraj otročje, kakor tega izpovedovalcem tako starega, modrega in preizkušene nazona ne bi mogel prisoditi.«

Bolj kot se je vojna nagibala h koncu, manj so komunisti skrivali svoje naklepe, da preidejo k drugi fazi svojega programa, k revoluciji. V ekonomijo te druge faze je spadala tudi fizična likvidacija vseh tistih, ki bi bili lahko nevarni novi socialni ureditvi: tako sta v Rusiji s svojim postopanjem učila Lenin in Stalin in ni bilo razloga, da bi proces metamorfoze potekal na drugačen način tudi v Sloveniji. Tito je že jeseni 1942. jasno povedal v pismu Kardelju, da je treba z belo gardo

ravnati brez usmiljenja in to direktno so komunisti izvršili do pičice: konec koncev, kaj pomeni deset ali dvajset tisoč življenj, če veš, da bo z njihovo odstranitvijo nastopil čas splošne palingeneze?

Iz dveh verovanj v svoj absolutni prav, iz dveh prepričanj, da izven lastne cerkve ni zveličanja, je tako na Slovenskem prišlo do tistega medsebojnega klanja, v katerem so se komunisti bolj izkazali od svojih nasprotnikov, ker so bili močnejši in ker je njihova stran na koncu zmagala. Izhajajoč iz teh ugotovitev si narodne sprave ne morem predstavljati drugače, kot v treznem priznanju danes živečih Slovencev, da so eni in drugi v zagonu ideološkega ekskluzivizma šli predaleč. Spoštljivo pa se je treba ustaviti ob tistih, ki so se nesebično, brez drugih ciljev borili za svobodo slovenskega naroda, in onih, številnih in nevednih, ki so jih omejeni »nadpastirji« pogнали na pot izdajstva in pogina.

(2 - konec)

pismo uredništvu

Pojasnilo k pojasnilu

Res je, v mojih pismih uredništvu P.D. nisem nikoli vmešaval ali pa samo imenoval »SKD Barkovlje«. Vedno sem pisal le v svojem imenu, nikoli niti kot odbornik društva in se tako tudi vsakokrat podpisal. To se lepo vidi in bere v vseh teh pismih. Vsa ta pojasnila so torej odveč.

Tudi v Križu, na tisti seji ZSKD sem povedal, da govorim le v svojem lastnem imenu. Gospod Jagodic je sedel zraven mene in bi torej lahko kar tam in takoj, ne tri mesece kasneje povedal, če mu kaj ni bilo prav. Toliko o tem.

V zvezi s pojasnili gospoda Aceta Mermolje pa moram reči, da so zelo malo prepričljiva. Levica pokaže svoj pravi odnos do manjšine tam, kjer ima v rokah škarje in platno. Ti odnosi pa niso tako idilični tam, kjer ima oblast kakršnakoli levica, naj je to KP ali sedaj po novem SP. Naj navedem kot primer ravnanje Romunije z Madžari, Bolgarije s Turki in Makedonci; neštetost slabega ravnanja je v Sovjetski zvezi in žal tudi v Jugoslaviji. In še bi lahko naštevati.

Povsod, tudi tam, kjer vlada levica, ne samo pri nas, so manjšine le v napatoto.

Dovolj je, da sledimo rubriki, ki jo v P.D. podpisuje Pavel Stranj. To niso »puhlice«, to so milijoni ljudi, izgnanih, preseljenih in razpršenih po evropski celini in drugod po svetu. Verjetno največje preseljevanje narodov v človeški zgodovini.

In Vi, gospod Mermolje, mi tukaj trobite nekaj o levici, ki štiti manjšine. Bodimo resni! Pogledimo čez plot.

Da si malo oddahnem. Ko bodo te levičarske vlade vse to lepo uredile in popravile, kar se sploh popraviti da, takrat bomo verjeli našim domačim levičarskim strankam, naj bodo te v opoziciji ali ne. Zaenkrat nas te stranke branijo, kolikor pač nas, ker imajo v tem svoj interes in seveda nič ne tvegajo. Kaj hočem? Med vsemi krivdami, ki jih ima fašizem, je tudi ta: da je s svojim ravnanjem pahnol večino zamejskih Slovencev naravnost v naročje levici. In to etiketo si ne bomo tako zlahka izbrisali: vsaj dotlej ne, dokler nam bo ideologija več kot narodnost! To je naša tragika. Sedaj za to plačujemo.

P.S. Hvala lepa za prostor, ki je Vam verjetno zelo dragocen in ki mi ga občasno odmerjate v časopisu. Je pa to način, da si povemo marsikaj, kar si drugače ne bi nikoli.

S spoštovanjem
ALEKSANDER FURLAN

primorski dnevnik

z obsežnimi poročili o svetovnem nogometnem prvenstvu dobite pri:

LJUBLJANA: v vseh večjih kioskih
ob nedeljah: kiosk Vjesnik - Avtobusna postaja
kiosk v Kliničnem centru
kiosk Delo - EMONA - Cankarjeva, 1
kiosk Figovec ali na Trdinovi cesti (izmenično)

KRANJ: v vseh večjih kioskih
KRANJSKA GORA: kiosk Delo
BOHINJSKA BISTRICA: kiosk Turistično društvo (tudi ob nedeljah)
BOHINJ - JEZERO: Turistično društvo (tudi ob nedeljah)
Hotel Zlatorog (tudi ob nedeljah)

BLED: kiosk Kasino
Kiosk pri Unionu — avtobusna postaja
Avtokamp Šobec

ROGAŠKA SLATINA: kiosk Zdravilišče Hotel "SAVA"
(tudi ob nedeljah)
kiosk DELO (Pernat — Mašera)

RADENCI: kiosk Hotel "RADIN"

BOVEC: kiosk TTL
Kavarna na trgu (samo ob nedeljah)

KOBARID: kiosk TTL
Bife Kramar, Trg Svobode (samo ob nedeljah)

TOLMIN: kiosk Delo - Avtobusna postaja
Kiosk TTL - Leban, Rutarjeva 2

DOBROVO: kiosk Delo

SOLKAN: Market, Trg. pod. »Goriška«

NOVA GORICA: vsi kioski
Avtobusna postaja (ob nedeljah)

ŠEMPETER: kiosk TTL - Štrukelj
kiosk TTL - Kavčič
kiosk Delo - Drmošek
Market Trg. pod. »Goriška«

VRTOJBIA: Market Trg. pod. »Goriška«

MIREN: kiosk Vesna »Pri mostu«

RENČE: kiosk TTL

BRANIK: Market Trg. pod. »Goriška«

KOSTANJEVICA NA KRASU: Trgovina Frančeskin Svetka

ŠEMPAS: Market Trg. pod. »Goriška«

OZELJAN: Market Trg. pod. »Goriška«

AJDOVŠČINA: kiosk Delo
kiosk TTL (tudi ob nedeljah)

POSTOJNA: Knjigarna Primorski tisk

PIVKA: Knjigarna in papirnica ŽENKO, Kolodvorska 7.

RIBNICA PRI PIVKI: Kiosk LIKAR Srečko.

ILIRSKA BISTRICA: kiosk TTL Avtobusna postaja
kiosk TTL, Cankarjeva ulica
knjigarna Primorski tisk - Trnovo

SEŽANA: kiosk TTL - Švara, Partizanska 33
Supermarket Kras (tudi ob nedeljah)
Bife na avtobusni postaji (tudi ob nedeljah)

GORJANSKO: Market »Preskrba«

KOMEN: Market »Preskrba«

DUTOVLJE: Market »Preskrba«

LOKEV: Market »Preskrba«

DIVAČA: kiosk Delo

KOZINA: Blagovna hiša

ŠKOFIJE: kiosk Barolin (tudi ob nedeljah)

ANKARAN: kiosk Delo, posl. št. 16

KOPER: vsi kioski Dela in Tobaka
kiosk na Tržnici (ob nedeljah)

IZOLA: kiosk Primorski tisk
kiosk Babič, Ulica 1. maja
kiosk Delo št. 3, Avtobusna postaja (tudi ob nedeljah)

PIRAN: knjigarna Primorski tisk
kiosk Vodopja, Tartinijev trg (tudi ob nedeljah)
kiosk Vidergar, Tartinijev trg (tudi ob nedeljah)

PORTOROŽ: knjigarna Primorski tisk (tudi ob nedeljah)

LUCIJA: kiosk Tobak

Danes v Trstu

Srečanje SKGZ s predstavniki it. manjšine

TRST — Slovenska kulturno-gospodarska zveza je od nekdaj navezala stike z italijansko narodnostjo v Jugoslaviji v prepričanju, da s skupnim delom narodnostni skupnosti lahko bistveno pripomoreta k izboljšanju odnosov ob meji in k rasti celotnega obmejnega prostora. Med SKGZ in italijansko narodnostno skupnostjo so se tako stikale tesne vezi, sodelovanje pa je treba ob sedanjih evropskih integracijskih tokovih še okrepiti. Eden od korakov pa uvrstitev sodelovanja bo današnje srečanje s predstavniki italijanske narodnosti, ki so bili izvoljeni v slovenski parlament. Gostje SKGZ bodo Roberto Battelli, predstavnik italijanske narodnosti v družbeno-političnem zboru slovenske skupščine, Isabella Flego, predstavnica v zboru občin, Marino Domio, predstavnik narodnosti v zboru združenega dela, Franco Juri, ki je bil izvoljen v družbeno-politični zbor na listi ZSMS - Liberalne stranke in Aurelio Juri, ki je bil izvoljen v zbor občin na listi ZKS -SDP.

Poslanci italijanske narodnosti bodo imeli dopoldne razgovore z delegacijo SKGZ na sedežu zveze. Ob 11. uri jih bo v odsotnosti predsednika deželnega odbora Blasuttija sprejel odbornik za zunanje odnose Gianfranco Carbone, nato pa bodo na nadaljnje srečanje z delegacijo vabljeni tudi izvoljeni predstavniki slovenske narodnostne skupnosti.

Po sestanku delegacij, ki sta jih vodila Zanfagnini in Viezzi Socialisti in komunisti iz F-JK za konkretne oblike sodelovanja

TRST — V Trstu sta se srečali deželni delegaciji PSI in KPI. Socialistično stranko so zastopali deželni tajnik Zanfagnini, Bulfone in Tersar, komunistično partijo pa deželni tajnik Viezzi, Travanut, Ruffino, Costa, Di Bisceglie in Salomoni. Delegaciji sta si izmenjali informacije o oblikovanju odborov v krajevnih ustanovah.

Delegaciji sta izrazili namen, da mimo politične opredelitve začneta novo pozitivno sodelovanje v odnosih med strankama. Ti novi odnosi se lahko konkretizirajo na več načinov: kjer obstajajo politični in programski pogoji je možno sodelovanje med strankami leve, laičnimi silami in ambientalisti, poleg tega pa se ga lahko krepi s periodičnim posvetovanjem o najvažnejših problemih deželne politike. Delegaciji sta podčrtali, kako to sodelovanje v prihodnosti lahko ustvari pogoje za definicijo reformističnih programov deželne politike in postavi temelje za nove odnose med Deželno in prebivalstvom. V to smer bodo šla prizadevanja obeh strank. Delegaciji PSI in KPI sta tudi govorili o vprašanju institucionalnih reform.

KPI se strinja s predlogi socialistične stranke o volilnih sistemih za Krajevne zdravstvene enote in Gorske skupnosti.

Stranki sta ob koncu - kot je zapisano v skupnem tiskovnem poročilu - primerjali svoji stališči o reformi volilnega zakona za izvolitev deželnega sveta. Čeprav sta se strinjali o številnih točkah sta se dogovorili, da bosta vprašanje še poglobili predno bo o tem razpravljala deželni svet.

Piero Zanfagnini

Roberto Viezzi

Kmalu širša cesta do morja na začetku turistične sezone

KOPER — Graditelji obalne ceste SCT bodo štiripasovnico pri Kopru končali veliko prej, kot so prva obljubljali. Namesto konca leta, bo že v ponedeljek drugega julija nared šest kilometrov štiripasovne ceste od ankaranskega križišča do semedelske vpadnice. K obstoječim, 3,2 kilometra ceste, ki so jo odprl 15. junija, bodo prihodnji teden dodali še skoraj toliko kilometrov sodobne ceste in Bertoški priključek. To pa je najpomembnejši del ceste. Do jeseni bodo morali končati le nekatere druge dele ceste (štiripasovnico od Semedele do Zusterne — 600 metrov, luško vpadnico, del lokalne ceste in druge podrobnosti...). Skoraj istočasno, verjetno tretjega julija, bo odprt tudi del tretjega pasu črnokalskega klanca, ki ga gradi Cestno podjetje Ljubljana. Zgradili so 2.300 metrov pasu od odcepa ceste za podgorje do konca klanca pred Petrinjami. Postaviti morajo le še ustrezne zaščitne mreže, da bi zavarovali vozišče pred morebitnimi skalnimi okruški z odrezane stene.

B. Š.

Slovenski socialisti o tekočih vprašanjih

Nove politične razmere v Sloveniji in zadnji volilni rezultati v naši deželi odpirajo vrsto novih političnih vprašanj. Hitre spremembe razmer in odnosov med posameznimi političnimi skupinami nam kaže na potrebo po korenitih spremembah in tudi določitvi novih pravil igre. To neovmo velja tudi za našo manjšinsko skupnost. V okviru teh vprašanj se je razvila razprava med slovensko deželno komisijo PSI, ki predstavlja slovenske člane v treh pokrajinah, in vodstvom stranke.

Po negativnih rezultatih komunistične partije med Slovenci, ki so posledica splošne svetovne ideološke krize komunizma in samih političnih težav, ki jih ima partija v Italiji, se tudi med slovensko manjšino veča teža socialistične stranke in gibanj zelenih.

Ti novi procesi so kot potres zmajali hišo naše manjšine. Če nadaljujemo s to metaforo, bi lahko rekli, da nekateri želijo to hišo polno razpok samo prebarvati, drugi pa mislijo, da je treba to našo skupno hišo protisizmično obnoviti. Slovenski socialisti menimo, je zapisano v tiskovnih noti, da je v teh razmerah potrebno med razne skupine vbrizgati precej cementa medseboj-

nega spoštovanja in jih povezati z železnim ogrodjem zaupanja. Le tako bomo gradili na pravih protisizmičnih stebrih, da se bomo ubranili pred novimi pretresi.

Ker je ta obnova zelo važna za celotno našo manjšinsko skupnost, da bomo skupaj lahko prišli do zahtevnega pravnega varstva, da bomo skupaj skrbeli za njeno vitalnost proti zelo močnim asimilacijskim procesom, je nujno, da tudi načrt izdelamo skupaj. Samo tako si bo v tej skupni hiši vsaka skupina dobila svoj primeren prostor in seveda pragmatični skupni jezik.

Zgleda, da nekateri poskušajo vse te probleme zelo poenostaviti in napraviti iz te hiše dvojčka kot se je dogajalo med ljudsko fronto. Slovenski socialisti menimo, da so se v zadnjem obdobju stvari spremenile in postale bolj kompleksne tudi s prisotnostjo Slovencev v strankah, v katerih še do nedavnega niso bili aktivni. Prav zaradi tega se zavzemajo za pluralističen pristop do vseh vprašanj, ki zadevajo našo skupnost. Ta pluralizem pa ne moremo doseči s konferenca-mi, ki so na hitro pripravljene in temeljijo na stari kulturi bipolarnosti naše manjšinske skupnosti.

Bil je izvoljen včeraj s široko večino glasov Dušan Gorup predsednik izvršnega sveta v Kopru

KOPER — Delegati koprskih občinskih skupščin so včeraj izvolili predsednika, podpredsednika in člane občinskega izvršnega sveta. S 63 glasovi od 78 prisotnih delegatov je bil za predsednika izvoljen Boris Gorup, z 49 glasovi »za«, z 12 »proti« in 17 neveljavnimi glasovnicami pa je bil izvoljen tudi občinski izvršni svet. Glasovanje je potekalo v skladu s poslovnikom, ki predvideva samo glasovanje za ali proti celotnemu sestavu izvršnega sveta, ne pa o posamičnih članih, kar so pred začetkom glasovanja predlagali liberalci z utemeljitvijo, da bi radi videli ali vedeli, koliko podpore imajo posamezni predlagani člani IS. Kakorkoli že, glasovanje se je izteklo tako, da je mandatar s člani vred dobil dokajšnjo podporo občinskega parlamenta.

Pred izrekom te podpore oziroma volitvami je bilo treba odgovoriti na vrsto vprašanj, mnenj, ki so si bila različna. Središčno vprašanje je bilo, ali morajo (in znajo) člani občinskega IS na volilni seji skupščine predložiti kratke usmeritve delovanja na svojem področju, ali ne? Mnenja so bila zelo različna. Nekateri so kategorično zahtevali, da se vsak predstavi s svojim programom (četudi kratkim), drugi pa menili, da to pač od novih (tudi teh je nekaj med profesionalci v IS, večina ma med neprofesionalci) ni moč zahtevati. Usmeritev dela je povedal man-

datar, ki je dobil podporo, si poiskal sodelavce, ti pa bodo programe (upoštevajoč dobro iz starega obdobja in nove usmeritve) šele pripravili. Najbolj sprejemljivo je bilo zato razmišljanje delegata (imenovali so se tudi odborniki ali poslanci, kar bi bilo dobro enkrat tudi rešiti), ki je dejal, da so člani IS tako ali drugače z delom in programom vseskozi na prepihu, na tapeti skupščine. Ta bo sproti poresojala, če jim zaupani mandat še lahko traja.

DUŠAN GRČA

Nov direktor v Luki Koper

KOPER — Novi vršilec dolžnosti glavnega direktorja Luke Koper, tega 1700-članskega kolektiva, je Rudi Dujc, dosednji komercialni direktor in namestnik glavnega direktorja. Že minuli teden ga je za to funkcijo potrdil delavski svet, konec tedna pa bo po vsej verjetnosti razpravljal o dokončnem imenovanju. Funkcijo bo Rudi Dujc prevzel uradno prvega julija. Dosedanji direktor Luke Koper Bruno Korelič pa je postal predstavnik GZJ v Trstu. (B. Š.)

Karavana pisanih plovil po reki Reki

ILIRSKA BISTRICA — Več kot osemdeset udeležencev se je včeraj s kanuji, kajaki, raftingi in drugimi plovili ob 11. uri izpred restavracije Lovca spustilo po strugi potoka Bistrica in reke Reke na petnajst kilometrov dolgo pot do Ribnice. Lanskoletni ekološki spust, ko so se domačini s čolni spustili od Ilirske Bistrice do Škocjanskih jam in s tem opozorili na pereč problem onesnaženosti Reke, je tokrat dobil precej širši značaj. Pomeni namreč prvo etapo mednarodno-turistično-rekreativne regate Slovenske reke 1990 z regatami na Reki, Kolpi, Krki in Savinji.

Tudi letos so organizatorji spusta, jamarska sekcija Netopir, Planinskega društva Snežnik, prireditvi dali predvsem ekološki pomen in izrazili prizadevanja, da bi znova očistili onesnaženo Reko. Največ udeležencev na včerajšnjem spustu je bilo iz ČSFR, od koder se je pripeljal poln avtobus kajakašev in kanuistov. Pozornost pa so pritegnili tudi Zeleni iz Ilirske Bistrice, ki so se spustili po rečni strugi kar na napihjenih zračnicah tovornjakov.

Po pristanku v Ribnici, so si udeleženci spusta ogledali Škocjanske jame, HTG Škocjanske jame pa je zanje pripravil tudi prisrčni sprejem. Velika udeležencev se je nato odpravila v Osilnico ob Kolpi, kjer bo v petek štart druge regate.

V Ilirski Bistrici je vzporedno s spustom stekla tudi široka očistevalna akcija, ki so jo pripravili krajevna skupnost, komite za gospodarstvo in planiranje, Zeleni, in številne organizacije in društva. V akciji bodo očistili mesto, bregove Reke do Ribnice in bregove potoka Bistrica in Sušec.

IZTOK UMER

Glas harmonike Primorske

V Majcnih, prijazni vasici na Krasu, se je odvijalo izbirno tekmovanje za »Zlato harmoniko« Ljubecna, ki sta ga organizirala letos prvič klub Kraška harmonika in sežanska Zveza kulturnih organizacij. Nastopilo je 28 harmonikašev na diatonično harmoniko s Primorske to in onstran meje in izvajalo prečudovite zvoke iz mehov.

Nastop je ocenjevala strokovna žirija v sestavi Majda Goloba (članica strokovne žirije finalnega tekmovanja za Zlato harmoniko Ljubecna), Zoran Lupinc (svetovni prvak na diatonično harmoniko) in Evgen Princič (iz Sežane). Tekmovalci so nastopili v štirih starostnih skupinah, vsak pa je zaigral eno skladbo. Za najboljših deset Vladislava Kokošarja z Opčin v starosti nad 65 let, Milka Babiča iz Koper v starosti od 45 do 65 let, v skupini od 16 do 45 let pa Davida Franza iz Sečovelj, Ivana Šekornarja iz Seče, Zinko Kobal iz Logatca, medtem ko so bili vsi tekmovalci, stari do 16 let, izbrani. To pa so: Miha Debevc iz Preserj, Denis Novatto, David Melon, Alessandra Mignacca (vsi trije iz Trsta) in Mitja Kodarin iz Marezig. Vsi bodo nastopili na polfinalnem tekmovanju za Zlato harmoniko Ljubecna, ki bo v avgustu mesecu.

Tekmovanje je v Majcnih pa je veljalo tudi za prvenstvo Primorske. Prvaki primorske na diatonično harmoniko so postali: Alessandra Mignacca, David Franza in Miha Debevc. Vsi nastopajoči so prejeli spominsko priznanje in medalje, najboljši trije in predstavnice nežnega spola še šopek rož. Prireditve je povezovala Ivanka Berneč, glavni organizator tekmovanja pa je Ludvik Žiberna, predsednik pravkar ustanovljenega kluba Kraška harmonika.

Prireditve se je udeležil tudi Milan Breclj, predstavnik finalnega tekmovanja za Zlato harmoniko Ljubecna, ki je dejal, da to tekmovanje poteka že deseto leto. Zakoreninjeno je po celem slovenskem kulturnem prostoru ins skoraj ni slovenskega godca, ki ga ne bi poznal. Vsako leto se za številna priznanja in naslove poteguje 300 do 360 harmonikašev iz Slovenije in širšega kulturnega prostora. Za Primorje je bilo to tekmovanje uspešno leta 1987, ko je naslov osvojil Zoran Lupinc. Ugotavljajo, da zaradi tega tekmovanja vedno več mladih popirne za frajtonarico in tako ne bo zamrl glas harmonike. S tem tekmovanjem so Majcni postali tista vasica, ki bodo v naslednjih letih dajali slovenski harmoniki svoj ton. Najboljši pa se bodo 2. septembra srečali na finalnem tekmovanju v Ljubecni. Po tekmovanju pa se je dolgo v noč slišalo zvoke frajtonarice in marsikateri so ob zvokih tudi zaplesali.

-OKS-

-OKS-

Visoko priznanje prof. Juliju Titlu

SEŽANA — Evropska akademija v Neaplju je v svoje članstvo sprejela geografa, gospodarskega zgodovinarja in družbenopolitičnega delavca prof. dr. Julija Titla iz Kopra. S tem je dr. Titl postal zaslužni akademik za znanstveno raziskovalno delo na področju geografije, zlasti pri proučevanju koprskih pokrajin in preteklosti. Na nedavni slovesni svečanosti, kjer so se zbrali ugledni predstavniki kulturnega in političnega življenja Evrope, mu je priznanje izročil podpredsednik Evropskega parlamenta Jao Cravinho.

Prof. dr. Julij Titl je zadnja tri desetletja svojega dela in življenja posvetil znanstveno raziskovalnemu delu na področju geografije, gospodarske in politične zgodovine ter arhivistike. Z njegovimi raziskavami je stopila v slovensko geografijo nova in sodobna podoba Slovenskega primorja, ki je doživljalo v zadnjih 40 letih nagle in korenite družbeno-gospodarske, socialne in prebivalstvene spremembe. Z nekaterimi temeljnimi Titlovimi geografskimi študijami smo dobili neposre-

den vpogled v tiste številne in raznovrstne dejavnike in procese, ki so v različnih obdobjih preoblikovali prostor.

Njegove geografske študije segajo na področje kompleksne osvetlitve podeželja, njihovega prebivalstva in naselij, nekdane in današnje proizvodne usmerjenosti kmetijstva in iskane povezav in vzorčnosti med človekom, njegovim delom in različnimi socialnimi skupinami. Knjiga Socialno-geografski problemi na koprskem podeželju (Lipa, 1965) nam odkriva vpogled v tiste spreminjajoče družbeno-gospodarske in socialne činitelje, ki so bili nemalo odvisni od naglega in trdnega gospodarskega razvoja Trsta v prejšnjem času. Probleme koprskega podeželja je dr. Titl prikazal v kompleksni geografski luči.

Prvi na Slovenskem se je lotil sistematične preučitve "kulturnih teras" v Slovenskem primorju. S temi raziskovalnimi dosežki je vzbudil posebno pozornost pri tujih preučevalcih razvoja mediteranske kulturne pokrajine.

Kulturne terase predstavljajo posebno obliko mediteranske kulturne pokrajine in svojstveno proizvodno kmetijske predelave. Posebno pozornost zaslužijo njegove ugotovitve o nastanku nekaterih razloženih kmečkih naselij na Koprskem. Številna današnja razložena kmečka naselja so zrasla po Titlovih ugotovitvah na tleh nekdanjih sezonskih bivališč paolinskih kmetovalcev v času razkroja te oblike kmetovanja.

Prav tako ne moremo mimo Titlove študije, ki je namenjena osvetlitvi tržne pridelave vrtnin na Koprskem ter njenem pomenu pri oskrbovanju obalnih mest in drugih večjih potrošniških središč v Sloveniji. Vse prevečkrat pozabljamo, da je Koprsko primorje s svojo bogato vrtnarsko tradicijo med najpomembnejšimi preskrbovalci slovenskih mest z vrtninami. To priča tudi podatke, da na Koprskem pridelujejo 20 različnih vrtnin.

Obsežna razprava Mlini in mlinarstvo v Slovenski Istri je prva geografska monografija na Slovenskem, ki je posvečena mnogoterim vprašanjem

razvoja in propada mlinov in mlinarstva v Slovenskem primorju. Delo je nastalo na osnovi večletnega sistematičnega preučevanja vodnih mlinov v Slovenski Istri. Delo se ne odlikuje samo po metodološki obravnavi mlinov in mlinarstva, temveč je nadvse dragoceno tudi zato, ker nam je dr. Titl z njim odvzel pozabi dejavnosti in objekte, ki so domala že ugasnile in izginili.

Skratka, celotno Titlovo znanstveno raziskovalno delo pomeni dragoceno bogatitev slovenske geografske misli in našega vedenja o slovenski zemlji in njenem človeku. Z njegovimi preučitvami Slovenskega primorja smo dobili nazoren vpogled v tiste relevantne naravne, gospodarske, socialne in prebivalstvene procese, ki so spreminjali in preoblikovali pokrajino ob slovenskem morju kakor tudi v njegovem neposrednem zaledju. Njegovo delo pa je bilo kronano s tem, da je dr. Julij Titl postal zaslužni akademik Evropske akademije v Neaplju.

Medtem je oživel Odbor za sanacijo in varnost Miljskega zaliva Hudi pomisleki in zahteve KPI v zvezi z načrtom Monteshell

KPI ni načelno proti načrtu družbe Monteshell, da na področju bivše rafinerije Aquila zgradi skladišče za utekočinjen plin (predvideni sta dve podzemeljski skladišči z umetnimi jamami in dodaten pomol, na katerega bi se privezovali tankerji za plin), ima pa resne pomisleke glede vrste vprašanj, od katerih je prvo varnost prebivalcev in delavcev. S to premiso je pokrajinski tajnik KPI Nico Costa uvedel včeraj tiskovno konferenco, ki sta se je udeležila še poslanec KPI Willer Bordon in odgovorni za okolje Tullio Morgutti.

Med pogoji, da se KPI izreče o načrtu, je Costa najprej omenil izvajanje zakona 175/88, poznanega kot »dekret Seveso«, ki predvideva izpolnitev tehničnega poročila, v katerem so opisane vse značilnosti industrijske dejavnosti in naprav, varnostnih postopkov, alarmnih sistemov itd. To poročilo mora podjetje posredovati pristojnim ministrstvom, ki se morajo o njem izreči in nato poveriti prefektu ter Občini nalogo, da informirata prebivalstvo in izdelata potrebne načrte za civilno zaščito. Skladiščenje plina je na osnovi omenjenega dekreta v seznamu visoko nevarnih dejavnosti, o skrajno dramatičnih posledicah morebitnih in nikoli stoodstotno predvidljivih incidentov pa poročajo z vseh strani sveta. Poslanec Bordon jih v svoji interpelaciji v zvezi z načrtom Monteshell omenjena tri: marca letos je v državi New York eksplozija v skladišču plina popolnoma porušila kraj North Blenheim, nekaj mesecev prej pa je iz istih ralogov dobesedno izginila neka teheranska četrt. Kaj se lahko zgodi, če pride do eksplozije na tankerju za plin, je pred dnevi pokazal primer lad-

je Valrosandra, ki je začela goriti v pristanišču pri Brindisiju. Kljub nevarnosti za reševalce so jo z veliko težavo odvlekli na odprto morje in tam razstrelili, saj niso imeli drugega načina, da bi pogasili požar. Kako bi gorečo ladjo peljali iz ozkega miljskega zaliva mimo terminala Siot, tankerjev in drugih nevarnih objektov, je seveda prepuščeno fantaziji posameznika.

Drugi pogoj, čigar izpolnitev zahtevajo komunisti, je prav v zvezi s celotnim miljskim zalivom in dejavnostjo tržaškega pristanišča. KPI konkretno predlaga, da bi popisali vse dejavnosti, ki jih opravljajo na tako ozkem in gosto naseljenem področju. »Na nekaj kilometrih so posejani objekti družb Gascompressi in Alder, terminala nafte Siot, bencinski terminal Monteshell, h katerim bi se pridružile še predvidene dejavnosti družb Monteshell, Aluisuisse in podjetja Pittini, ki ima v načrtu tovarno za proizvodnjo kisika. Vse to na milijonu in šesto tisoč kubičnih metrov prostora. K tem osrednjim kritikam dodajajo komunisti še dva predloga: na osnovi normativ EGS v zvezi z oceno o učinkih na okolje, ki ga je Italija osvojila, naj se preučijo tudi posledice, ki jih utegne imeti gradnja drugega pomola Monteshell. Glede prostocarnskega pristaniškega območja, ki bi ga skladišče Monteshell zasedlo, pa so komunisti mnenja, da bi bilo treba oceniti, ali ne bi bile alternativne dejavnosti ugodnejše in to tudi v luči načrtovanega razvoja tržaškega pristanišča.

Vse te pomisleke in zahtevo po pojasnitvi je v svoji interpelaciji pristojna ministroma izrazil tudi poslanec Bordon, ki je včeraj med drugim pou-

daril, da je nevarnost novega skladišča tako izredna, da se morajo o objektu izraziti sami vladni organi. Komunisti so bili tudi kritični do ravnana župana Rossinija, ki je v svojstvu predsednika KZE odobril načrt Monteshell, ni pa hotel objaviti dokumentacije. Tudi glede dosedanje dejavnosti Dežele, ki se po zakonu mora izreči o načrtu, je KPI kritična, češ da je eno leto zavlačevala z ocenami, ki so v njeni pristojnosti. Po včerajšnjih izjavah odbornika Carboneja tržaškemu dnevniku, da bo Dežela — v dogovoru z ministrstvom za okolje — ustanovila posebno komisijo za preučitev vseh nevarnih objektov v Miljskem zalivu, so komunisti omilili svojo oceno, vendar z ugotovitvijo, da se družba Monteshell upravičeno pritožuje nad enoletno zamudo, čeprav je njeno sodelovanje izsiljevanje (dokler ne bo koncesij, ne bomo izplačevali delavcem bivše rafinerije predumov za dopolnilno blagajno) popolnoma nesprejemljivo.

Na tiskovni konferenci je Morgutti spregovoril tudi o zaskrbljenosti krajevnega prebivalstva, ki je oživel nekdanji Odbor za sanacijo in varnost v Miljskem zalivu. Ta odbor je imel pomembno vlogo v časih, ko so pri Miljlah načrtovali gradnjo premogovne centrale in je dosegel, da je Dežela ustanovila komisijo strokovnjakov, ki so objektivno ocenili posledice centrale na okolje. Centrale pa, kot vemo, niso zgradili. Odbor je že sklical javno zborovanje, ki bo drevi ob 20. uri v gostilni Gregorič pri Žavljah. Prvo na dnevnem redu bo vprašanje, zakaj vlada v Trstu okrog načrta Monteshell in postopkov za njegovo odobritev toliko skrivnosti.

N. F.

Včeraj so delavci postavljali tablo o namembnosti zemljišča Vse je že pripravljeno za gradnjo sinhrotrona

Na bazovski gmajni, točneje na območju T8, je še do včeraj vladala skoraj popolna tišina. Razen naravnih шумov in občasnih avtomobilov takmajšnjih stanovalcev ni bilo namreč slišati še nobenega posebnega hrupa, ki bi najavljal začetek gradbenih del za postavitev temeljev bodočega sinhrotrona. Kljub napovedim pooblaščenega upravitelja družbe Sincrotrone Fulvia Anzellottija se dela vsaj do včeraj še niso začela. Na travniku blizu ograde, kamor so naravovarstveniki postavili svoj protestni »tablor«, pa že stoji — oziroma se miruje — bager, ob njem pa barake s slačilnico in sanitarijami za delavce, ki se bodo v poletnih mesecih potili na gradbišču.

Dela pa se bodo verjetno začela že danes ali najkasneje jutri, saj je Anzellotti napovedal, da bodo pred 30. junijem začeli kopati. Včeraj sta delavca tvrdke Altan za montažne objekte iz pordenonske pokrajine (ki je skupaj z gradbenim podjetjem Marin iz Sacila, s katerim se je združila v konzorcij, zmagala natečaj za izgradnjo svetlobnega generatorja) kopala namreč luknjo za postavitev table s podatki novega lastnika zemljišč in gradbenih podjetij. S tablo bodo torej — zgolj simbolično seveda, saj so birokratske formalnosti že rešene — zapisali besedo konec postopku (in sporom, ki so ga spremljali) za nakup zemljišč in za ureditev vseh birokratskih (zlasti urbanističnih) obveznosti. Natanko pred enim tednom je tržaški odbornik za urbanistiko Cecchini namreč podpisal gradbeno dovoljenje, geološka in druga tehnična merjenja za ugotavljanje značilnosti terena pa so opravili že v preteklih mesecih (še zdaj so seveda vidne jame, ki so jih izkopali v ta na-

men). Dela za Elettro, kot so poetično poimenovali svetlobni generator, se lahko torej nemoteno začnejo: vsi spori so uglasjeni, pogodbe pa že zdavnaj podpisane. Edino naravovarstveniki (ki niso pristali na nobena pogajanja, kot so napačno napisali v tedniku Meridiano) se še ne morejo sprijazniti z dejstvom, saj sploh niso podrli svojih sotorov in sneli transparentov.

Prva »žrtev« bagrov bodo zemljišča (na enem od teh stojijo trenutno bager in barake), ki so jih že odkupili od domačinov in ki merijo skupno dvajset hektarjev. Celotno območje sinhrotrona bo merilo sicer 45,8 hektarja, zazidali pa naj bi jih samo tri. Linearni pospeševalnik svetlobnega generatorja — tako imenovani »linac« — pa naj bi postavili že prihodnjo pomlad.

Prošnje za bivanje

Danes zapade rok za tuje državljane, ki so iz držav izven Evropske skupnosti in ki so prišli v Italijo pred 31. decembrom lani, da vložijo prošnje za ureditev svojega statusa v Italiji. Na uradu za tuje tržaške kvesture, kjer so v zadnjem mesecu imeli vse več dela, bodo danes nekoliko spreminili sprejemni urnik, da bi lahko bili kos pričakovnemu navalu. Urad bo danes torej odprt od 9. ure do 12.30 in od 16. do 19. ure.

Podatki o številu tujcev, njihovi narodnosti in zaposlitvi bo seveda mogoče dobiti jutri. Medtem pa je šef urada za tuje D'Agostino že potrdil pričakovanja: 95 odstotkov prijavljenih tujcev so jugoslovanski državljani, skoraj vsi pa so zaposleni kot gradbeni delavci.

Izpiti na slovenskih nižjih srednjih šolah Izidi na šolah Ciril in Metod in Simon Gregorčič v Dolini

Včeraj so objavili izide zrelostnih izpitov za dijake tretjih letnikov na nižjih srednjih šolah Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu ter dolinske nižje srednje šole Simon Gregorčič. Razveseljivo je, da so tudi na teh šolah izdelali vsi dijaki, ki so bili pripuščeni k izpitu.

Srednja šola Sv. Cirila in Metoda - Sv. Ivan

3. razred: izdelali so Davide Bartoli, Kristian Cufar, Gabriele Franco, Moreno Granzotto, Dejan Rizzo, Paolo Rustja, Aleksij Sartori, Dušan Škerk, Fabio Valenti, Anna Bersan, Maria Crapesi, Petra Crapesi, Antonella Faimann, Gaia Galvani, Alenka Giugovaz, Sabina Legovich, Samantha Mazziero, Maja Mezgec, Francesca Simoni in Nataša Zubalic.

3. raz. Katinara: izdelali so Aleksander Grizonic, Alex Maver, Borut Pipan, Marco Poropat, Nadia Bellazzi, Breda Cok in Katarina Pecar.

Srednja šola Simon Gregorčič - Dollina

3. A: izdelali so Igor Mingot, Aleš Petaros, Albert Tul, Emil Tul, Petra Bandi, Karin Kocijančič, Jana Kosmač,

Tijasa Pettiroso, Liza Slavec, Martina Slavec, Biserka Tul in Martina Tul.

3. B: izdelali so Denis Argenti, Massimo Andressi, Andrej Canziani, Alen Corbatti, Marco Delise, Fabio Gobbo, Rodney Koren, Denis Novato, Ivan Ota, Michele Ota, Marco Pintarelli, Bojan Zafran, Samuela Bandi, Elena Brani, Valentina Corbatti, Martina Fonda, Sandra Grisancich, Katarina Ivanič, Mateja Metlika, Erika Palčič, Katja Terčelj in Zaira Vidali.

3. C: izdelali so Peter Chermaz, Borut Klabian, Rado Kocjančič, Mitja Pozzobon, Luca Sturman, Patrick Žerjal, Elena Bandi, Martina Mauri, Karin Slavec in Sara Rossetti.

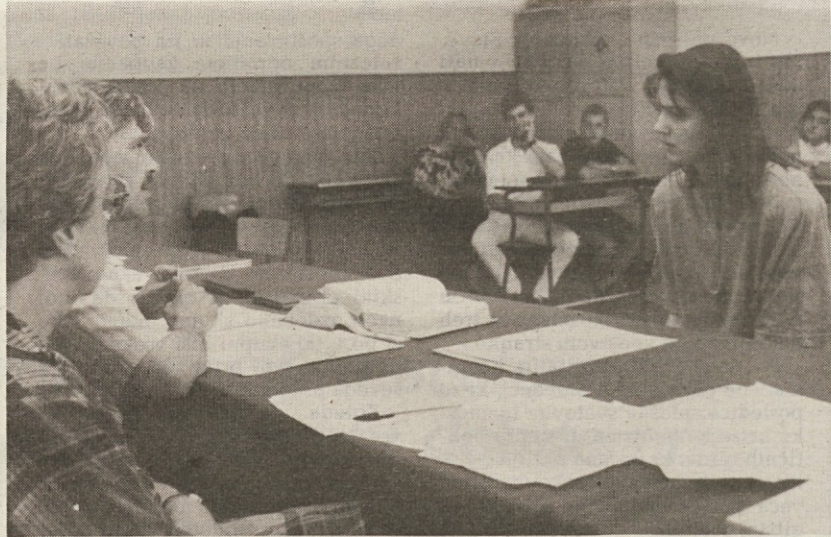
Predavanje M. Hack

S pogovorom z astronomko Margherito Hack se je zaključila prva sezona krožka Il caffè delle donne Zveze žensk Italije. Margherita Hack je številnim udeleženkam srečanja spregovorila o znanstvenih vprašanjih, dotaknila pa se je tudi astrologije in pojava neznanih letetih predmetov.

Na znanstvenem liceju se je včeraj ustni del mature končno pričel Včeraj pred maturitetnimi komisijami tudi dijaki učiteljskega in klasičnega liceja

Na znanstvenem liceju "F. Prešeren" se je včeraj zjutraj končno pričel ustni del mature. Prof. Adrijan Pahor je namreč sprejel imenovanje šolskega skrbništva in je tako nadomestil profesorico slovenščine Budalovo, ki iz zdravstvenih razlogov ni mogla nadaljevati svojega dela. Dijaki so bili že v strahu, da tudi tokrat ne bo nič, a že nekaj po 8. uri zjutraj je prvi kandidat sedel pred izpraševalno komisijo. Kljub temu da se je na tej šoli matura pričela z enim dnevom zamude, se bo zrelostni izpit na znanstvenem liceju končal, kot je bilo že prej določeno, prihodnjo sredo. Namesto predvidenih pet dijakov pa bo komisija izprašala vsak dan po šest maturantov. Ustni zrelostni izpit se je včeraj pričel tudi na učiteljski "A. M. Slomšek" in na klasičnem liceju "F. Prešeren". Danes bodo pred izpraševalno komisijo morale stopiti tudi kandidatke vzgojiteljske šole.

Dijaki znanstvenega liceja so v glavnem pokazali precejšnjo pripravljenost. Slovenske naloge so bile, kot kaže, v redu, in tudi v matematiki so se vsaj nekateri kar dobro odrezali. Včeraj je vseh pet dijakov, ki so bili izprašani, odgovarjalo na vprašanja profesorja slovenščine, kot drugi predmet pa so imeli zgodovino ali prirodopis. Kar zadeva slovensko

književnost, so nekateri maturantje pokazali tudi precejšnjo osebno razgledanost. Očitno je bilo, da so tudi nekaj prebrali iz zakladnice slovenskih literarnih del. Brez hujših težav

so odgovarjali na vprašanja o Cankarjevi dramati, njegovih socialnih in religioznih temah, o ekspresionizmu na Slovenskem, Preglju, slovenski moderni in o tem, zakaj velja Edvard Kocbek za problematično osebnost v naši književnosti. Profesor je postavil tudi vprašanje o sodobnih zamejskih literarnih ustvarjalcih. Za zgodovino je bilo na vrsti vprašanje o tajnih družtvih, o krinskih vojni, o prvem svetovnem spopadu in še čem, za prirodopis pa naj omenimo vprašanja o sestavi spektroskopa, kraškega kamna ter o tem, kako nastaja veter in zakaj so dinozavri izumrli.

Na klasičnem liceju so morali včeraj pokazati svoje znanje o kulturnih starodavnih Aten in Rima. Trije dijaki so si za ustni predmet izbrali slovenščino in dva italijanščino, kot drugi predmet pa so imeli latinščino ali fiziko. Profesorica latinščine in grščine jih je spraševala o Horacu, Ovidu, Virgilu in drugih latinskih avtorjih ter o Tacitu. Ena od kandidatke je prebrala v originalu in nato prevedla odlomek tega zgodovinarja o tem, kako je cesar Neron načrtoval, da umori mater. Kar zadeva pisno nalogo, so imeli dijaki z Lukijanovim tekstom nekaj težav, saj je bila v njem skoro vsaka druga beseda metafora. Na klasičnem liceju je pri maturi dejansko »sodeloval« ves razred, tudi tisti, ki bodo prišli na vrsto v prihodnjih dneh. Samo eden je svoje sošolce »napodil« iz razreda, ker ni želel, da bi ga kdo poslušal.

Kar zadeva učiteljske kaže, da nekaterim kandidatkam pisna naloga ni šla ravno najbolje. Naloga iz matematike je bila za maturantke pretežka, ker niso bili vajeni takšnih vaj, v pisni nalogi iz slovenščine pa so prišle na dan nekatere precej običajne slovnične pomanjkljivosti. Na ustnih izpitih pa so se v glavnem vse dokajneje včeraj kar dobro izkazale. Dokazale so tudi precejšnje znanje v slovenski in italijanski književnosti, pa tudi v pedagogiki in latinščini. (hj)

Na sliki (foto Magajna): kandidatka učiteljske "A. M. Slomšek" pred izpraševalno komisijo.

Ob zaključku obiska Komisije za zunanje gospodarske odnose evrpskega parlamenta Rossetti: Prve ocene so nadvse pozitivne

Približati Trst Evropi, prinesiti del Evrope v Furlanijo-Juljsko krajino: to sta bili poglavitni miselni vodili, ki sta ob začetku tedna pripeljali v našo deželo Komisijo za zunanje gospodarske odnose pri evropskem parlamentu. Če obisk ocenjujemo iz tega zornega kota, je ob zaključku tridnevne in precej naporne misije izjavil tržaški evroposlanec Giorgio Rossetti, ki je bil med poglavitnimi pobudniki obiska, je zaključna ocena lahko samo pozitivna. Svoje mnenje pa bi seveda morali povedati še predstavniki deželne in krajevnih uprav, ki so bili v prejšnjih dneh večkrat sogovorniki evropskih poslancev, in pa seveda delegacije dežel delovne skupnosti Alpe Jadran, ki se so ob tej priložnosti srečale z gospodarsko komisijo EGS.

Čeprav lahko uvodni stavek izveni kot lepo zveneče geslo, pa vsekakor zakriva tudi pomemben vsebinski naboj. Tržačan Rossetti, ki zadnja leta živi na relaciji FJK-Bruselj, oziroma Strasbourg, je prepričan, da se v okviru evropskih organizmov možnosti Trsta in celotne dežele na področju mednarodnega sodelovanja še niso v potankostih poznane. S tega vidika je bil obisk precej številčnega zastopstva evropskega parlamenta (v Trst je namreč namesto 16 poslancev, kolikor jih navadno sledi rednim zasedanjem

komisije, prispelo približno 35 parlamentarcev; če pa jim prištejemo še funkcionarje, prevajalce in druge službe, je bilo vseh gostujočih okrog 100) obojestransko koristno.

Izmenjava informacij je potekala tudi v smeri evropski parlament-predstavniki deželnih uprav. »Evropa, ki si jo nekateri zamišljajo v Furlaniji-Juljski krajini, ne odgovarja vselej resničnosti. Pri nas so si nekateri ustvarili nekoliko svojstveno sliko o EGS in njenih organizmih«. Kljub natrpanemu programu in stalni tekmi s časom, je bil po Rossettijevi oceni pretek informacij vsekakor zadovoljiv.

Pomemben doprinos k splošni pozitivni oceni, ki so jo ob zaključku izrekli evropski poslanci, pa je prispeval tudi tako imenovani dopolnilni program, v katerega lahko po eni strani sodi srečanje s predstavniki Mednarodnega centra za teoretsko fiziko, po drugi pa ogled zanimive razstave o Langobardih v Villi Manin.

Kot tudi druga srečanja v naši deželi je obisk v uglednem Miramarskem znanstvenem centru uveril evroposlanca, da se ztudi pri nas zamisli lahko spremenijo v konkretne načrte. Zato so se tudi zavzeli, da bodo iz sredstev evropskega parlamenta skušali najti fonde za nekatere predstavljene projekte.

Velikega pomena so bili po izjavah Georgija Rossettija tudi razgovori s predstavniki dežel Alpe-Jadran. Evropski parlamentarci so se lahko v Trstu po eni strani prepričali, da že obstajajo precej utečene oblike sodelovanja med FJK in njenimi bližnjimi in bolj oddaljenimi sosedami, po drugi pa, da vzhodnoevropske članice AJ želijo vzpostaviti privilegiran odnos z EGS (o tem med drugim pričajo številne uradne prošnje za srečanja v Bruslju).

Na tokratnem srečanju v Trstu sta bili tudi delegaciji Slovenije in Hrvaške, ki se skušata še aktivneje vključiti v mednarodne, oziroma meddeželne projekte. Na ravni EGS odnosi potekajo z Jugoslavijo, ki jo bodo v kratkem evropski organizmi vključili v različne sklope glede večstranskega sodelovanja. O tem se bodo v naslednjih mesecih začeli razgovori, ki bodo med drugim vezani tudi na obnovo gospodarskega sporazuma med EGS in Jugoslavijo. Posebni poročevalec je Giorgio Rossetti, ki je v zvezi s tem napovedal vrsto pomembnih novosti, ki naj bi Jugoslavijo (če bo seveda izpolnila določene pogoje) konkretno je približale Evropi.

Ob koncu precej dolgega razgovora s tržaškim predstavnikom v Strasbourg naj vsaj bežno spregovorimo o nesoglasjih med FJK in EGS glede

posebnih oblik podpore industrijskim obratom. Spremembe, do katerih je prišlo v vzhodnoevropskih državah, dajejo Trstu in celotni deželi novo vlogo, s tem pa temu območju odvzemajo njegovo odmaknjenost in upravičenost po nekakšnih posebnih ugodnostih. Skratka, leta 1992 bi morala v okviru združenega evropskega tržišča v duhu proste konkurence veljati ista pravila. Glede pogajanj pa je Rossetti podčrtal, da je pravi naslovnik italijanska, ne pa deželna vlada, zato je »protesten odhod« deželnega predsednika Biasuttija v bistvu nevjuđen nesmisel. Iz zornega kota Strasbourg se FJK ne godi nikakršna krivica (tudi drugim so zavrnili razne prošnje), je rekel Rossetti in pripomnil, da mogoče pri nas marsikdo ne ve, da je na območju EGS kar 174 dežel.

Pri tem je treba še upoštevati, da je evropski parlament pred kratkim izglasoval stališče o meddeželnem sodelovanju, ki daje večjo težo deželam v odnosu do držav. Za FJK je še posebej pomembno dejstvo, da je upoštevana tudi kooperacija z deželami držav, ki niso članice EGS. V tem in v sličnih okvirih, ki niso odraz preživetih situacij, se lahko torej načrtuje bodočnost Trsta in dežele. (bip)

V sredo je zasedal njen pokrajinski svet SSk za poglobitev sporazuma v Dolini

V sredo je na svojem sedežu v Trstu zasedal tržaški pokrajinski svet SSK. Uvodoma je politični tajnik Miro Opelt v dolgem in izčrpnem poročilu obravnaval politični položaj na Tržaškem, predvsem kar zadeva slovensko narodno skupnost in slovensko stranko. Govoril je o popravkih SSK k Maccanicovem osnutku za zaščito Slovencev, o stikih z drugimi strankami za oblikovanje občinskih odborov, ki morajo biti izvoljeni do 18. avgusta, o odnosih z drugimi slovenskimi organizacijami, o kraškem parku in zakonu o Krasu, o položaju slovenske stranke, ki se je vedno borila za slovensko zemljo, glede sporazuma o odkupu zemlje za gradnjo sinhrotrona, ki so ga podpisali Center za znanstvene raziskave in petero slovenskih organizacij: Združenje kraških vasi, Kmečka zveza, Slovensko deželno gospodarsko združenje, SKGZ in Kraška gorska skupnost.

Potem je bil govor o stanju v občini Devin-Nabrežina. Tu si SSK zavzema za oblikovanje takšnega odbora, ki naj pomeni nadaljevanje prejšnjih programskih zasnov in kontinuiteto v vodenju uprave, predvsem kar zadeva mesto župana. Velik del diskusije je bil posvečen dolinski sekciji, katere stališče, da sodeluje v novem odboru dolinske občine (poleg socialističnih župana in enega odbornika ter štirih odbornikov KPL) je obrazložil sekcijski tajnik Sergij Mahnič. Spričo pomislekov, ki so bili iznešeni med živahno razpravo, v katero so posegli Lokar, Škerk, Gombač, Udovič, Terčon, Petar, Breclj, Gruden, Močnik, Mamolo, Krapež in drugi, je bil svet mnenja, da se še preverijo vse možnosti na krajevni in pokrajinski ravni, da se v skladu s smernicami, ki jih je stranka propagirala med volilnim bojem, izboljša sestava odbora in sprejme tak pravni program, ki bo usklajen s statutom in programom slovenske stranke.

Zeleni smejočega se sonca o dolinski občinski upravi

Kot smo že poročali, se bo danes popoldne sestal dolinski občinski svet, ki naj bi izvolil nov odbor. Vendar pa nove večine, kot kaže, ne bo od zunaj podpiral predstavnik Zelene liste smejočega se sonca Ferruccio Giannini. V imenu te stranke je namreč pokrajinski svetovalec Alessandro Capuzzo želel podrobneje pojasniti stališča zelenih, ki so prvič zastopani v dolinskem občinskem svetu.

Alessandro Capuzzo pravi namreč, da so se zeleni smejočega se sonca srečali s predstavniki vseh strank, vendar pa po njihovi presoji iz teh razgovorov ni izšlo dovolj elementov, da bi se dokončno opredelili.

Po izjavah Capuzzo je za zelene smejočega se sonca bistvenega pomena program, zato se bodo glede zadržanja do večine odločali, šele ko bo nova koalicija predstavila podrobneje izdelan program.

pismo uredništvu

Proti gradnji obrtiške cone

V objavo smo prejeli pismo, ki so ga podpisali nekateri občani dolinske občine proti gradnji obrtniške cone. Pismo v celoti in dobesedno objavljamo.

Spoštovana

Občina Dolina

Spodaj podpisani prebivalci »Križca« (nizki predel Doline v bližini naftovoda SIOT) se upirajo gradnji Obrtniške cone, ki bi se nadaljevala vse do bivališč.

Nikoli niso bili sklicani ali uradno obveščeni o gradnji in o načrtu. Nihče se ni nikoli zanimal za mnenja prizadetih prebivalcev.

Večina Dolinčanov sploh ne ve in niti se ne zaveda, da se zelena cona silovito krči. (V to zeleno cono spadajo travniki, katere travo se poslužuje Zadruga Dolga Krona - za krmo živali).

Vsemu temu se upiramo!!!

Upiramo se tudi proti neukrotljivi uničenju narave; zanima nas naša bodočnost v zdravem, neokuženem okolju - kot je bila do sedaj naša vas - Dolina.

Sledi 235 podpisov

Zadnja razstava te sezone v TKG Geometrija v sodobni slovenski umetnosti

Galerija Tržaške knjigarne se je sinoči poslovila od letošnje sezone v zanimivo tematsko razstavo, ki nudi vpogled v enega od najbolj zanimivih slovenskih likovnih slogov (o tokovih je namreč težko govoriti). Na ogled so dali razstavo, ki »pojasnjuje« odnos slovenske umetnosti do geometrijske abstrakcije in do geometrijskih prvin v umetnosti sploh. Če geometrijska abstrakcija ni nikoli predstavljala združevalnega momenta za nobeno od zadnjih slovenskih umetniških generacij (kot se dogaja in se je dogajalo v glavnem v industrijskih metropolah), pa je vseeno očarala in zasvojila posamezne slovenske umetnike. Razstava, ki so jo odprli včeraj in ki jo je oblikovala slovenska umetnostna kritičarka Judita Krivec Dragan (ki se ni mogla udeležiti otvoritve), predstavlja torej predvsem individualne pristope h geometriji v umetnosti. Z objema pa izrecno »osrednji« slovenski likovni prostor, saj v samem izhodišču — t. j. namerno — ne jemlje v poštev tržaških likovnikov, ki so se pogosto navdihovali pri geometriji (Černigoj, Spacal, Kravos, Vecchiet in Zajec).

Na razstavi, ki so jo sicer v nekoliko drugačni obliki postavili že lani v galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani, sodeluje devet slovenskih umetnikov različnih generacij. Janez Knez, Mišo Knez, Josip Gorinšek, Danilo Jejič in Bogdan Borčič razstavljajo grafike, Janez Lenassi in Marko Kovačič skulpture, Žarko Vrežec slike, Sračo Dragan pa video.

Razstava bo odprta vse do konca julija.

Na sliki (foto Magajna) utrinek s sinočnje otvoritve.

Seminar na Pomorski postaji

Podoba mest v preteklem stoletju

Na Pomorski postaji se je včeraj začel tridnevni seminar o načrtovanju in podobi mest v 19. stoletju. Srečanje prireja Inštitut za risanje fakultete za inženirstvo Univerze v Trstu in na njem sodelujejo tudi strokovnjaki drugih italijanskih vseučilišč, namenjeno pa je analizi strukture mest v 19. stoletju. Pri tem med drugim obravnavajo vlogo različnih urbanističnih aspektov v okviru posameznih družbenih kontekstov.

Poleg tega se strokovnjaki spoprijemajo z vprašanjem, kakšno vlogo ima mestna urbanistična struktura iz 19. stoletja v današnjih mestih. Za izhodišče seminarja so prireditelji izbrali raziskavo, ki ga je že omenjeni tržaški inštitut opravil v Trstu, kjer je urbanistična kultura 19. stoletja globoko vplivala na poznejši razvoj mesta.

Načrtovanje novih šolskih učbenikov

Sindikat slovenske šole prireja v torek, 3. julija, ob 9. uri na osnovni šoli France Bevk na Opčinah srečanje za načrtovanje učnih knjig za osnovno šolo v luči novih programov. SSS toplo priporoča učiteljem vseh didaktičnih ravateljstev na Goriškem in na Tržaškem, ki imajo izkušnje na tem področju, da se srečanja udeležijo s svojimi predlogi. Nakazali bodo lahko potrebe, ki jih občutijo pri vsakodnevnem delu v razredu. Na sestanku bodo izdelali smernice ter izbrali delovno skupino za podrobnejše načrtovanje novih učnih tekstov.

Skok čez mejo in že v bližnji Istri najdejo narkomani kakovosten heroin

Prejšnji teden so policijski agenti prijeli Afričana, ki sta med tržaškimi narkomani razpečevala heroin, kokain in hašiš. Količina mamila je bila precejšnja, vendar primer izoliran. Že približno leto dni so se tržaški narkomani namreč preusmerili na istrsko »tržišče«, kjer kaže, da ne manjka zaloga mamila, predvsem heroina.

Preden se je ta pojav razširil, so Tržačani iskali (in seveda našli) drogo predvsem v Venetu in Milanu. Z razliko od »istrskega« je bil tisti heroin dokaj slabe kakovosti, to pomeni, da je imel veliko primesi in da je bilo čistejša heroina relativno malo. V doзах, ki jih narkomani dobijo v Jugoslaviji, pa kaže, da je mamilo zelo čisto in torej tudi nevarnejše, ker uživalci ne morejo ugotoviti, koliko heroina si vbrizgajo v žilo. Prav iz teh ugotovitev policijski agenti domnevajo, da je mamilo, ki je v nekaj mesecih povzročilo smrt štirih Tržačanov, verjetno prišlo z druge strani meje. Visoka količina čistega heroina je še posebno nevarna za zasvojenost, ki si vbrizgajo drogo le občasno ali pa se je celo skušajo rešiti. V teh primerih je namreč nevarnost prekomerne doze zelo velika.

Kolikšna je obsežnost »prometa« med Istro in Trstom, je zelo težko ali skoraj nemogoče ugotoviti, če pa upoštevamo, da je v Trstu, po ugotovitvah policije, od 400 do 500 narkomanov, ki bolj ali manj občasno seže po trdih mamilih, in da se je njihovo število, vzporedno s pojavom, občutno dvignilo, lahko sklepamo, da je kar solidna, vendar še ne posebno zaskrbljujoča.

Čeprav so spričo recentnega pojava tržaški preiskovalci poosttrili nadzorstvo na mejah, jim je zelo težko prijeti ljudi z drogo. To jim je uspelo le v nekaj primerih: prijeli so štiri ali pet Tržačanov in pa dva Koprčana, od katerih je eden že več mesecev v tržaškem zaporu. Kje lahko kupijo Tržačani drogo? »To prav gotovo ni problem. V Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu... V Istri, še posebno v poletnih mesecih, je heroina še in še,« nam je povedal policijski inšpektor Scozzai. Jugoslavija je znana kot »balkanska« pot droge, zato ni čudno, da se po poti »izgubi nekaj drobtin«, veliko pa je tudi razpečevalcev, predvsem turških državljancev, ki tihotapijo mamilo skozi njena južna vrata.

Razen v primeru kopskega občana, za katerega policija sumi, da je v Trstu imel širši razpečevalski krog, so istrski »izleti« tržaških narkomanov bolj za »osebni« nakup. V primerjavi z milanskimi se kajpak izplačajo, saj so potni stroški veliko nižji, manj stroga je baje tudi kontrola, kakovost mamila (verjetno tudi cena), pa boljša, čeprav nevarnejša.

V tem okviru nas je seveda zelo zanimalo, kako ocenjujejo pojav kopskega organi javne varnosti in kakšno strategijo imajo proti njemu. Žal nam razen potrditve, da se »Tržačani hodijo fiksati v Istro, ker so pri nas zakoni manj strogi«, ni uspelo izvedeti niti besedice več. Upali smo, da je obnova nekoliko izgladila možnost novinarskih stikov s slovenskimi policijskimi oblastmi, vendar zaenkrat nam prav v imenu »reorganizacije«, tako nam je zagotovila funkcionarka, to ni uspelo.

Kar je seveda bolj pomembno, pa je dejstvo, da je sodelovanje tržaških in slovenskih organov zelo dobro in to na vseh ravneh. »Stiki in odnosi so dobri,« nam je pojasnil načelnik letedečega oddelka Padulano, »vendar težko je obiti osnovno težavo pri zatiranju raz-

pečevanja in to ne glede na to, če mamilo prihaja iz Kopra, Milana ali Timbuktuja: zasačiti razpečevalce z mamilom v žepu. Sami dobro poznamo, kdo se ukvarja s tem poslom, in prepričan sem, da to vedo tudi v Sloveniji. So pa razpečevalci in narkomani tako iznajdljivi in izkušeni, da mamilo redkokdaj imajo pri sebi.« Na mejah, še posebno v poletnih mesecih, je nemogoče odkriti človeka, ki ima pri sebi ali v avtu dve-tri doze mamila, saj jih lahko skrije kamorkoli. Pri tem pa je treba tudi upoštevati dejstvo, da se poznani tržaški narkomani ne podajo osebno čez mejo, ampak prosijo za »uslugo« prijatelje ali sicer nesumljive znance.

To je seveda le eden in morda niti ne tako pomemben aspekt droge v Trstu. Glavni, kakaj mladi posegajo po njej, pa je drugo poglavje, v katerega se morajo vključiti — kot je bilo glasno poudarjeno predvčerajšnjim ob mednarodnem dnevu boja proti mamilom — vsi družbeni dejavniki, policija pa morda še najmanj.

N. F.

Na SKGZ obeležili 80 let Glasbene matice

Na sedežu Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu so sinoči obeležili 80-letnico Glasbene matice. Predsednik SKGZ Klavdij Palčič je ob tej priložnosti sprejel odbornike naše glasbene šole s predsednikom Adrianom Semenom na čelu ter ravnatelja Sveta Grgiča skupno z vsem učnim osebjem. V krajšem nagovoru jim je čestital za uspešno dejavnost ter jim voščil nadaljnje plodno delovanje v prid naše glasbene kulture. V imenu Glasbene matice se je za sprejem in čestitke zahvalil predsednik Semen. (Foto Magajna)

Danes slovesna izročitev »morske princese« ladjarju

Danes ob 11. uri bodo na Pomorski postaji v Trstu slovesno izročili naročniku, to je angleški plovni družbi P&O »morsko princeso«, potniško velikanko »Crown Princess«, ki so jo pravkar dogradili v tržaški ladjedelnici. Šlo bo za res imenitno slovesnost, saj se je bo udeležilo kakih 700 uglednih osebnosti iz Velike Britanije, pa še vrsta italijanskih in krajevnih veljakov. Slavnostni govorniki bodo predsednik družbe IRI Nobili, predsednik družbe P&O Sterling, italijanski minister za trgovinsko mornarico Vizzini in njegov britanski kolega McLothlin.

Sicer pa se je praznovanje ob izročitvi ladje pričelo že sinoči, ko so se britanski gostje in njihovi gostitelji udeležili baletne predstave v Verdijevem gledališču. Sledil je koncert godbe škotske kraljeve straže na Trgu Unità, ki je v Trst prišla s posebnim dovoljenjem britanske kraljeve družine, večer pa se je zaključil z bengalskimi ognji, ki so dobesedno razsvetlili nebo nad tržaškim nabrežjem. Praznovanja se je udeležilo res veliko ljudi, tako da je bil po središču mesta nenavadno gost promet še dolgo po polnoči.

Neprevidno je prečkala ulico tako po izstopu iz avtobusa

Prečkati ulico neposredno po izstopu iz avtobusa je večkrat nevarno. To potrjuje tudi nesreča, ki se je pripetila včeraj zjutraj na Ul. Ginnastica blizu križišča z Ul. Brunner. Tu je 50-letna Franca Valeri vd. Duscovich, stanujoča v Ul. Pasteur 20, izstopila okrog 7.45 iz avtobusa in takoj prečkala ulico. Po vsej verjetnosti se ni veliko ozirala po prometu spričo dejstva, da je ulica enosmerna. Toda prav tedaj je privzela vespa, ki jo je upravljal 30-

letni Enrico Pergolis iz Ul. Felluga 12, in podrla Duscovichevo.

Ženska se je v nesreči precej hudo ranila, saj so jo sprejeli v bolnišnico s prognozo 35 dni zdravljenja. Udarce in rane je dobila po raznih delih telesa, poleg tega pa si tudi nalomila več kosti. Tudi motorist ni ostal nepoškodovan. Pri padcu z motorja se je udaril v roko in koleno, zaradi česar se bo moral zdraviti 6 dni. Izvide o nesreči so opravili karabinjerji.

■ Poštno pokrajinsko ravnateljstvo obvešča, da bo jutri, 30. t. m., na glavni pošti v Trstu izjemoma odprto okence za tekoče račune do 13. ure, in sicer za to, da bi davkoplačevalcem olajšali plačanje občinskih davščin ICIAP.

† Zapustil nas je naš dragi
Luigi Gustin
(SLAVKO)

Pogreb bo danes, 29. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proško cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Albina, hčeri Ines in Nives.

Prosimo, da darujete prispevke za invalide.

Trst, 29. junija 1990
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob izgubi dragega očeta izrekajo
Nevi in družini globoko sožalje

Jana, Sandra, Peter in Sergij

Ob izgubi drage mame sočustvujemo z Vido, Sergijem in ostalimi svojci

Zochovi in Vugovi

Od danes na igrišču v Nabrežini

Praznik piva z znano skupino "Die 5 Steirer"

Tradicionalni praznik piva v Nabrežini bo letos nekoliko spremenjen, saj smo v zadnjih letih lahko poslušali v glavnem rock in country glasbo, za to priložnost pa so se organizatorji odločili, da povabijo eno najboljših avstrijskih skupin in to je "Die 5 Steirer" (na sliki), ki že dalj časa igra po večjih sotorih v Avstriji, Nemčiji in Švici.

Vpis na natečaj moderne glasbe

Pred zapadlostjo je čas za vpisovanje na natečaje moderne glasbe, ki ga skupaj prirejata Zveza slovenskih kulturnih društev in zadruga ARS NOVA. Tečaji, ki bi se odvijali od septembra '90 do maja '91, naj bi obsegali več predmetov in sicer kitaro bas, električno kitaro, bobne in klaviature.

Predvidena sta tako individualni pouk kot tudi možnost skupinskih vaj na profesionalnem ozvočenju za že ustanovljene in za novo ustanovljene ansamble.

Ob omenjenem predmetnem pouku obstaja tudi možnost za intenzivne tečaje za komponiranje in za glasbene prireditve na računalniku.

Prireditelja vabita vse zainteresirane, da se za vse dodatne informacije in za prijave zglasijo v uradih ZSKD (tel. 767303), ali na sedežu glasbene zadruge ARS NOVA (tel. 291367) in to v jutranjih urah. Ker rok zapade jutri, naj se zainteresenti podvzajo, priložnost je enkratna in zanimiva.

SKD BARKOVLJE
prireja

LETNI KONCERT

MePZ Milan Pertot, ki ga vodi Aleksandra Pertot

danes, 29. t. m., ob 20.30

v evangeličansko-luteranski cerkvi na Trgu Panfili.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Trst - Festival opere: danes, 29. t. m., ob 20.30 zadnja ponovitev predstave FANTASIA PER FELLINI E ROTA - pesmi in baleti, režija G. Landi, glasba N. Rota. Dirigent Guerrino Gruber.

Vstopnice so naprodaj pri blagajni gledališča Verdi, Trg Verdi 1, od 9. do 13. in od 18. do 21. ure.

V ponedeljek, 2. julija, ob 20.30 bo v gledališču Verdi na sporedu RECITAL mezosopranistke GAIL GILMORE ob klavirski spremljavi Charlesa Spencerja. Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča Verdi.

V četrtek, 5., in petek, 6. julija, bo v Trstu nastopila baletna skupina Mestne opere z Dunaja, ki sodeluje vsako leto pri novoletnem koncertu. V Trstu bodo nastopili z izborom najlepših plesov ob glasbi Mendelssohna, Berga, Haydna, Straussa, Beethovna, Schuberta in Salmhoferja.

Predprodaja vstopnic od jutri, 30. t. m., pri blagajni gledališča Verdi.

V petek, 6. julija, ob 21. uri bo v dvorani tržaškega Lloydja nastopila sopranistka GABRIELLA FONTANA ob klavirski spremljavi Ronalda Schneiderja. Izvajala bo pesmi Roberta Stolza.

Zaradi omejenega števila prostorov bo predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi samo na dan koncerta z urnikom: 9-13 in 18-21.

koncerti

V Avditoriju Portorož bo 5. julija ob 21. uri nastopil ansambel bratov AVSENIK. Predprodaja vstopnic pri Kompas v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu.

Člani tega izrednega benda bodo tako glavna atrakcija na tradicionalnem prazniku piva, ki ga prireja SKD Igo Gruden že šesto leto zaporedoma. V glavnem se gre za tirolsko zabavno glasbo, ki je ob takih prilikah morda najprimernejša, vendar obvladajo fantije vse zvrsti glasbe, začeni od Glena Millerja pa do Elvisa Presleya, ob tem pa lahko omenimo tudi Giorgia Moroderja. Skupino sestavljajo Hermann Schlacher, ki je vodja ansambla in igra harmoniko, Reinhold Macheiner, ki je po poklicu delavec, vendar je obenem diplomiran trobentač, klarinet igra Günter Schoass, Fritz Maier in Heribert Kuttner, ki sta po poklicu ravnatelja osnovne šole, pa igrata kitaro in tako imenovani »bombardon« ali bolje bariton. Skupina obstaja že 12 let in je bila leta 1986 ob priliki festivala Alpenpokals prva na lestvici. Fantje so v svoji karieri predstavili repertoar po raznih televizijah bodisi v Avstriji kot tudi v Nemčiji.

Praznik piva se bo začel danes in bo trajal vključno do ponedeljka, organizatorji pa bodo poskrbeli, kot običajno, za vrsto zanimivih tekem, seveda ne bo zmanjkalo jedade in pijače.

lev

V evangeličanski cerkvi

Zaključni nastop mešanega zbora M. Pertot

Mešani pevski zbor Milan Pertot bo imel nocoj ob 20.30 v evangeličansko-luteranski cerkvi na Trgu Panfili celovečerni koncert, ki ga prireja SKD Barkovlje ob zaključku letošnje uspešne delovne sezone.

Zbor sestavljajo mladi pevci, z dokajšnjim uspehom pa ga vodi zborovodkinja Aleksandra Pertot. Skupina se bo občinstvu predstavila s programom, ki bo obsegal 17 pesmi. V prvem delu programa bo zbor predstavil skladbe, ki jih je predvajal na letošnjem Corovivo v Gorici. Tu se je zbor uvrstil v skupino najboljših deželnih zborov. V drugem delu bodo pevke in pevci zapeli še razne skladbe priznanih skladateljev.

Akustika cerkve, v kateri bo koncert, je tako dobra, da se obeata vsem udeležencem zelo lep glasbeni večer.

razna obvestila

Uprava občine Dolina sporoča, da občinjski šolski avtobusi iz varnostnih razlogov ne bodo vozili do 3. t. m.

Kmečka zveza organizira tudi letos skupni nastop tržaških vinogradnikov na Mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani. Zato vabi vse zainteresirane, naj se javijo še jutri, 30. t. m., na sedežu Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/B ali pa po telefonu na št. 362941.

SKD Igo Gruden in ŠD Sokol prirejata 10. poletni živ žav za otroke od 3. do 11. leta starosti. Odvijal se bo od 16. do 27. julija na društvenem igrišču v Nabrežini. Starši, ki nameravajo vpisati svojega otroka v poletni center lahko tel. na št. 200567 ali 229332.

PD Slovenec Boršt-Zabrezec ter fantovska in dekliška vabita vse tiste, ki so sodelovali na 20. PRAZNIKU VINA in na ŠAGRI na zakusko v HRIBENCO jutri, 30. t. m., ob 20.30. Vabljeni tudi vsi pevci MePZ Slavec-Slovenec ter odborniki.

PD Kolonkovec - Ženjan 46 - vabi na ogled razstave KRAS v MINIATURI, ki bo odprta še danes, 29., od 17. do 20. ure in v nedeljo, 1. julija, od 9. do 11. ure.

SKD Tabor - Opčine - V torek, 2. julija, ob 17. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah srečanje za načrtovanje otroško/mladinske dejavnosti. Vabljeni vsi, ki ste pripravljeni sodelovati.

V Kulturnem domu A. Sirk v Križu se bo odvijal 3., 4., 5. in 6. julija, od 19. do 22. ure tečaj osnov stare kitajske medicine. Za praktično izvajanje je treba prinesiti s seboj opremo, kakor za jogo in telovadbo.

razne prireditve

ŠZ Gaja vabi na ŠPORT IN ZABAVO od 30. junija do 8. julija na športnem objektu na Padričah. Program: od 2. do 8. julija - turnir v odbojki (mešane ekipe 3+3) 6. julija - ples v maskah z bogatimi nagradami 8. julija - balinarski turnir. Zabavala vas bosta ansambla HAPPY DAY in ZODIACO. Vabljeni!

V KD Rovte-Kolonkovec se v nedeljo, 1. julija, ob 19. uri zaključijo 9. PRAZNIK VINA z nagrajevanjem najboljšega vina in udeležencev, kateri so spoznali svoje vino, z zabavo in prigrizkom. Vabljeni!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

SATIRIČNI POLETNI KABARET BANANA HAWAII

Ali kako sta BORIS KOBAL in SERGEJ VERČ sklenila zapustiti svoj rodni kraj in se za vedno naselila na Hawaie med opice, palme, banane in ... bananovke.

Danes, 29. t. m., ob 21. uri v DOLINI - Park »Male brce«

SKD Igo Gruden priredi

od danes, 29. junija do 2. julija na društvenem igrišču v Nabrežini

6. KRAŠKI PRAZNIK PIVA

Vsak večer bo igral avstrijski ansambel jodlerjev »5 Steirer«.

ŠD VESNA

prireja
jutri, 30. junija, v nedeljo, 1., in v ponedeljek 2. julija 1990

VAŠKI PRAZNIK

na vrtu LJUDSKEGA DOMA v Križu

Vsak večer ples z ansamblom »VERA KRIZ«. V ponedeljek tekma v lambadi.

šolske vesti

Državni poklicni zavod Jožef Stefan v Trstu obvešča, da je v teku vpisovanje za šolsko leto 1990/91 do vključno 3. julija 1990.

razstave

V fojerju Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10, je na ogled razstava DRAGA DRUŠKOVICA.

V repenski Kraški galeriji bo jutri, 30. t. m., ob 20.30 odprla razstavo ZORA KOREN SKERK.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 je na ogled do 15. julija razstava slikarja Dina PREDONZANJA.

V galeriji Tommaseo bo še jutri na ogled razstava Maurizia DONZELLIA. Urnik: od 17. do 20. ure.

V galeriji Nadie Bassanese (Trg Gioti 8, I. nad) je na ogled še jutri razstava ameriške umetnice Lynn UMLAUF.

V galeriji Palače Costanzl je na ogled razstava del Umberta VERUDE in sicer iz kolekcije STAVROPULOS iz mestnih umetnostnih muzejev. Razstava bo trajala do 15. julija in bo dostopna občinstvu od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure v delovnih dneh, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito - je na ogled razstava ruskega slikarja Erteja.

Na sedežu letovišcarske ustanove v Sesišanu bodo danes, 29. t. m., ob 18.30 odprli razstavo »Železnice od Jadrana do Donave - Razglednice iz zgodovinskega arhiva Daria Pettiossa«.

Razstava, katero je pripravila Letovišcarska ustanova v sodelovanju z Železniškim muzejem iz Trsta bo na ogled do 14. julija ob delavnikih od 9. do 13. in od 17. do 19. ure.

kino

ARISTON - 18.30, 22.00 Il camaleonte, r. Wendell B. Harris Jr., i. Angela Leslie, Amina Fakir.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 22.00 Il signore del castello, r. Rgis Wagnier, i. Dominique Blanc.

NAZIONALE I - 17.00, 22.10 Combat dance (a colpi di musica), glas.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Incatenato all'inferno, shr.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Virginia calda ninfomane, porn. □□

NAZIONALE IV - 17.00, 22.15 Troppo bella per te.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Senti chi parla, i. John Travolta.

MIGNON - 17.00, 22.15 Einstein junior.

LJUDSKI VRT - 21.15 In fuga per tre.

EDEN - 15.30, 22.00 Quella bestiale frenesia di piacere, porn., □□

CAPITOL - 16.45, 22.00 Non siamo angeli, kom., i. Robert De Niro, Sean Penn.

LUMIERE - 18.00, 22.15 Sugar Baby, r. Percy Adlon.

ALCIONE - 18.00, 22.00 Morte di un maestro del tè, i. Toshiro Mifune.

RADIO - 15.30, 21.30 Super vogliose di maschi, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □

- 18. letom □□

izleti

Občina Zgonik bo organizirala od 19. do 26. septembra 1990 sedemdnevno letovanje v Strunjanu za občane, ki so dopolnili 60 let. Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvo občine še jutri, 30. t. m.

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko prireja v nedeljo, 8. julija, strokovno vodeno ekskurzijo v Bovško kotlino. Po sledovih ledenikov bo vodila univerzitetni prof. dr. Vida Pohar. Zbirališče ob 7.30 pred sodno palačo v Trstu. Kosilo z nahrbtnika, prevoz z lastnimi avtomobili. Vabljeni.

Društvo slovenskih upokojencev organizira 11. julija izlet na Travno goro nad Sodražico. Med potjo si bomo ogledali grad Turjak, vračali pa preko Boncarja v Cerknico, Urec in Postojno. Vpisovanje bo v sredo, 4. julija, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

Skupina mladih jadrancev prireja križarjenje po Dalmaciji z 13-metrsko jadrnico. Odpluli bomo 22. julija. Interesenti naj se javijo na tel. št. 415797 v večernih urah.

SPDT prireja v nedeljo, 1. julija, avtomobilski izlet na Creta D'Aip (Troglkofel) v Karnijskih alpah, na meji med Avstrijo in Italijo. Odhod ob 6. uri izpred sodne palače v Trstu na Trgu Ulpiano in ob 6.30 z avtoceste pri Devinu. Izlet vodi Lojze Abram, ki daje vsa potrebna pojasnila (tel. 415534). Vpisovanje tudi na ZSSD (tel. 767304). Skupno štiri ure hoje.

Bi si rad ogledal lepote Barcelone in Coste Brave? SKD Vigred iz Šempolaja organizira 8-dnevno potovanje od 24. do 31. avgusta za 350.000 lir. Za vpisovanje tel. na št. 200150 (Franka Škrk) od 19. do 21. ure najkasneje do 31. julija.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 29. junija 1990

PETER in PAVEL

Sonce vzide ob 5.18 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.40 - Luna vzide ob 12.57 in zatone ob 0.25.

Jutri, SOBOTA, 30. junija 1990

EMILJA

PLIMOVANJE DANES: ob 1.30 najvišja 6 cm, ob 8.00 najnižja -31 cm, ob 15.36 najvišja 33 cm, ob 22.57 najnižja -9 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,4 stopinje, zračni tlak 1016,1 mb raste, veter 10 km na uro zahodnik, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Lucrezia Losurdo, Martina Lanza, Štefan Jazbec, Marco Plet, Riccardo Bortolin, Cristina De Conti, Silvia Printi, Francesco Di Cosmo, Marco Macchi, Giovanni Marco Forzisi.

UMRLI SO: 80-letni Giovanni Auber, 80-letni Federico Pasquini, 96-letna Francesca Negrisin, 89-letni Nini Tausig, 65-letna Valeria Petro, 69-letni Vinicio Giacometti, 24-letni Marco Colombo, 88-letna Aristida Ubaldi, 84-letna Anna Casalini in 66-letna Aurelia Comer.

SUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 25., do 30. junija 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Šentjakovski trg 1, Ul. dei Sincini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Šentjakovski trg 1, Ul. dei Sincini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213124), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

ITU VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1225,750	1190.—
Nemška marka	734,900	727.—
Francoski frank	218,770	215.—
Holandski florint	652,650	645.—
Belgijski frank	35,749	35.—
Funt šterling	2126,750	2080.—
Irski šterling	1969,950	1940.—
Danska krona	192,950	189.—
Grška dragma	7,497	7.—
Kanadski dolar	1045,300	1000.—

Včeraj je na fakulteti za telesno kulturo v Urbino diplomirala sestrična

KATJA DOLHAR

K uspehu ji iz srca čestitajo Rajko, Poljanka, Tatjana, Danja in Barbara.

Z dokajšnjo mero sreče je včeraj diplomiral naš inženir

MARKO ŠTAVAR

Iskreno mu čestitajo

Ivana, Veronika in Peter

Na tržaški fakulteti za inženirstvo je na strojnem oddelku promoviral za doktorja

MARKO ŠTAVAR

Čestitajo mu starši, Sonja in Duško

Nasha "Angležinja"*

VERONIKA GERDOL

je z odliko dokončala študij morske biologije.

Z njo se veselijo Ivana, Peter, mama in tata.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan LUCIANA. Vse najboljše ji želi družina Furlan.

Na Padričah se danes sreča z Abrahamom LUCIANA PAOLI. Da bi ji prinesel srečo, da bi se lahko še dolgo let veselila v krogu svojih dragih ji želita družini Smotlak.

Nasha draga LUCIANA slavi danes 50. rojstni dan. Vse najboljše ji iz srca želijo vsi njeni.

Včeraj je praznovala rojstni dan, danes pa ima god PIERINA SIRK iz Križa. Vse najboljše ji želi Danila.

Starši, učno in neučno osebe otroškega vrta v Dijaškem domu čestitajo malemu Mitji Oblaku ob rojstvu sestrice VALENTINE.

LUCIANOTU in GIULIANI za 35 let poroke 3x zdravo. Mauro, Mira, Karin, Elisabetta in Francesco.

Danes praznuje PAOLO 60 let. Da bi bili še vedno v miru in veselju, mu želijo mama in vsi, ki so mu bili zelo blizu.

mali oglasi

OSMICO je odprl Emil Purič, Repen št. 15.

OSMICO je odprl Vojan Tavčar, Ivanji Grad pri Komnu.

OSMICO je odprl Silvano Močilnik, Lonjer 376.

PRODAM povsem novo zobozdravniško ambulanto v Trstu opremljeno z vsemi zobotehničnimi napravami. Ponudbe poslati na Oglasni oddelek - Primorski dnevnik - Trst, Ul. Montecchi 6, pod sifro "Ambulanta".

PRODAM avto fiat panda 30, letnik 1982. Tel. (0481) 776061.

VDOVEC išče za družbo in pomoč v gospodinjstvu priletno osamljeno gospo. Tel. zvečer na tel. 422932.

IŠČEMO fanta z opravljenim vojaškim rokom ter z vozniškim dovoljenjem za delo v skladišču. Tel. 750286 od 14. do 18. ure.

STARE KNJIGE (slovenske, italijanske in nemške), značke in denar iz številnih držav prodam. Tel. (0481) 882244 po 21. uri. Vprašati po Donatu.

V NAJEM dajemo trgovino s športno opremo. Tel. (040) 214685, danes in jutri od 20. do 21. ure.

GOSTILNA DEVETAK na Vrhu obvešča cenjene goste, da bo gostilna zaprta do 29. julija.

VELIKA PAPIGA sive barve z rdečim repom se je izgubila v Doberdolu. Pošten najditelj naj kliče na tel. št. (0481) 78

Jazz osvojil
svetišče
operne glasbe

Tempelj operne glasbe ali Arena v Veroni je predsinočnjim, po 15 letih, odprla svoja veličastna vrata jazz glasbi in uspeh je bil najpopolnejši, enostavno tak, kot ga je terjal sam dogodek: trije velikani sodobne jazz glasbe Dizzy Gillespie, Max Roach in Miles Davis so navdušili 14 tisoč gledalcev, ki so se zbrali v poletnem gledališču za to izredno priložnost.

Gledalce je navdušil že trobentar Dizzy Gillespie, ki je stopil na oder oblečen kot afriški kralj, s svojim United Nation All Stars orkestrom. Bobnar Max Roach se je predstavil s svojim običajnim kvintetom in gospel zborom. Morda je bilo občinstvo v začetku nekoliko presenečeno, a ob zaključku njegovega nastopa je navdušenje doseglo nesluteno stopnjo. Gospodar večera pa je bil vsekakor Miles Davis, oblečen v usnje je mrko zrl v orkester in kazal občinstvu, kot običajno, le bok ali celo hrbet. A s svojo trobento zna hipnotizirati, z zvokom očarati. V štiridesetih letih kariere je uspel ustvariti nekakšen »glasbeni esperanto«, zmes slogov in izkušenj, s katerimi je ganil poslušalce, da so pozabili na soparico in utrujenost, saj je koncert trajal skoraj štiri ure, vmes pa je bila tudi polurna pavza.

Priložnosti, ki ponujajo tri velika imena in vrhunski spored, res ni veliko, a jazz je še enkrat dokazal, da lahko premaga operno glasbo.

Izredna uvertura
za Festival
dveh svetov

V več kot tridesetletni zgodovini je Festival dveh svetov v Spoletu prvič uradno otvoril simfonični koncert, ki ga je predsinočnjim neposredno predvajala tudi druga mreža RAI.

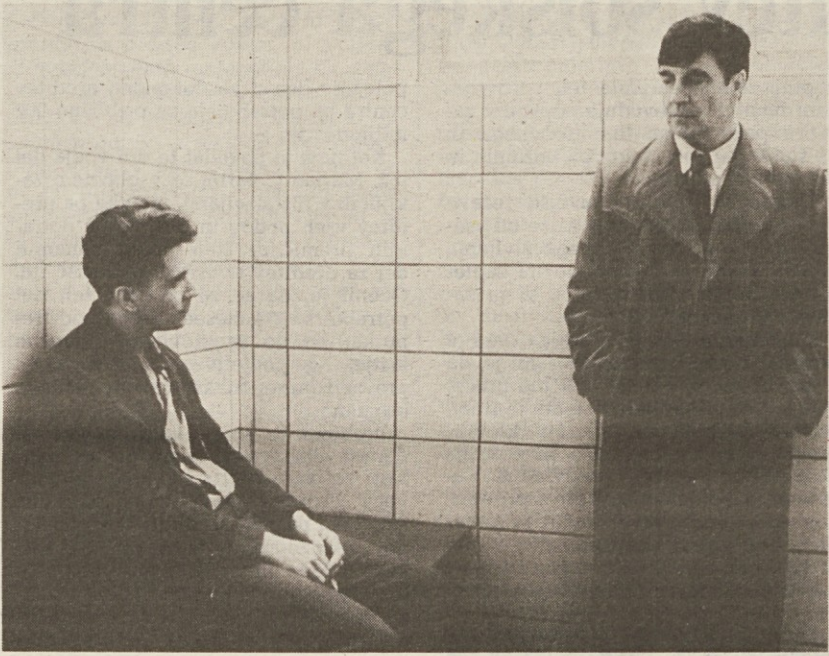
Doživeto, včasih celo prenapeto, v celoti pa zvočno naravnost razkošno izvajanje tako svojevrstne skladbe, kot je Fantastična simfonija Hectorja Berlioza, je v parter, galerije in lože Novega gledališča privabilo res številno občinstvo, ki je glasbenemu dogodku sledilo v neverjetno zbranim vzdušju. Pod vseskozi odločnim in zanesljivim vodstvom 37-letnega južno-korejskega dirigenta Myung-Whun Chunga se je Simfonični orkester pariške Opere, ki ga sestavlja 135 glasbenikov, prvič predstavil italijanskemu občinstvu. Berliozeva mojstrovina je v taki zasedbi učinkovala kar se da mogočno, predvsem pa je izvajalcem in dirigentu uspelo pričarati vse odtenke avtorjevega notranjega doživljanja, ki je v pet stavkov Fantastične simfonije prelił svoj razgiban - strasten in nežen, tragičen in srečen, zaupljiv in razočaran - odnos do ljubljene ženske.

Otvoritveni koncert Festivala je nato zaživel v Stolnici, kjer je zbor iz Westminstera a cappella izvajal Menottijevo Regina Coeli ob slovesni predstavitvi dragocenih, komaj restavriranih Lippijevih fresk, ki od 15. stoletja krasijo cerkveno absido.

filmske premiere

eva fornazarič

Naj gre k vragu še Johnny!

Čeprav s dveletno zamudo smo le dočakali distribucijo »britanskega filma« *We Think The World of You* (na filmskih programih ga boste našli z naslovom *Tutto il bene del mondo*). Zaradi izredno hitrih zamenjav programov v tej prvi polovici astronomskega poletja bodo morali gledalci najbrž pravočasno planirati »izlet« v kino, sicer jim preti nevarnost, da bodo res šli v pravo dvorano, a bo na sporedu popolnoma drug film. Če lahko potolažim gledalce, naj jim razodenem skrivnost, da so večkrat v škrp-cih celo v kinodvoranah, saj jim distributerji najavijo le dan prej, kakšen film potuje iz Padove v Trst, Gorico in Videm...

Kljub težavam pa je igralski par Gary Oldman-Alan Bates le na poti k nam in nam ponuja neobičajno verzijo britanskega filmskega ustvarjanja. Pravzaprav gre za povsem klasično postavitev vsega, kar je lahko res »Bri-

tish«. Film je zato kot rahel narastek, v katerem je sleherna drobtinica v resnici natančno odmerjena sestavina brezhibne celote, v kateri ni prav nič prepuščeno inventivi, improvizaciji, morda celo »umetnosti«, če pojem navežemo na pogubljivo poanto *maudit*.

Dogajanje je namreč postavljeno v petdeseta leta, v Londonu, točneje v eni londonskih delavskih četrti. Frank (Alan Bates) je moški srednjih let z dobro službo, solidno kulturo in precejšnjim občutkom za to, kar je lepo in spodobno, in za vse, kar ne spada k dediščini omikanega gospoda. Kot vsi smrtniki pa ima tudi Frank svoje slabosti, največji pa je ime... Johnny.

Naš Frank ima namreč homoseksualna nagnjenja in je doberšen del svojega odraslega življenja posvetil mlademu mornarju, ki mu do priletnega ljubimca očitno ni veliko. Gary Oldman, ki se je na začetku danes že uve-

ljavljene igralske kariere specializiral v interpretaciji homoseksualcev, je podal rahlo manirističnega Johnnyja, ki ga bodo zaradi nekih izgovorov zaprli in obsodili na leto dni zapora.

Ko ga bo obiskal Frank, pa mu bo fant razkril nekaj ključnih skrivnosti. Je že res, da Franka zanima, zakaj je Johnny v ječi, mornarja pa to še najmanj skrbi in svojemu ljubimcu razodene, da je poročen, da ima doma priletno mamo in čudaškega očeta ter psico Elvie. Kdo bo sedaj skrbel za pisano družino? Frank, seveda.

V razpletu dogajanj bomo tako pri sostvovali neobičajnim razmišljanjem o »mrtvili«, ki lahko obdaja britansko družbo tudi takrat, ko bi se morali ljudje, denimo, zgražati nad dejstvom, da je država v težki gospodarski krizi. Preko razgovorov med Johnnyjem in Frankom odkrijemo namreč, da ima fant težave s službo, da pijančuje, da živi na robu družbe, pa čeprav je služil v kraljevi mornarici, da je nekultivirana oseba, ker ga je potlačilo okolje, v katerem živi.

V mikrosvetu londonske delavske četrti se dogajajo same krivice, tako ljudem kot živalim, saj celo psu kratko pravico do primernega življenjskega prostora (Elvie je namreč velik ovčar, ki so mu lastniki odmerili le kvadratni meter sprehajališča v umazanem dvorišču).

Kljub krivicam pa noče nihče od protagonistov udariti po mizi. To je vendar tako malo »British«! V popolni apatiji se rušijo ljubezenski odnosi, umirajo družine, spomini na vojno tonejo v pozabo. Edino Franku uspe z muko razbiti ta začarani krog, poslati Johnna k vragu in odkupiti Elvie.

V apologiji britanskega neorealizma je Frank izbral med človekom in psom. Pri izbiri, ki ni bila lahka, ga je namreč vodilo prepričanje, da je živalski svet lepši od človeškega, saj ne pozna tistih odvratnih odtentkov, kot so lahko mrznja, izkoriščanje in laganje, poleg tega pa so psi najbolj zveste živali na svetu.

Madonna pod velikim vprašajem

Neposredni prenos Madonninega koncerta spremlja zelo velik vprašaj. Pevkin manager je pravzaprav sporočil, da ne bodo dovolili prenosa, ker koncert v Barceloni, od koder je bil predviden prenos, ne bo zadnji na turneji (turneji po Evropi so namreč zadnji trenutek dodali še nekaj datumov) in zato propade vsak dogovor. Bistveno je bilo tudi mnenje same Madonne, ki po koncertu, ki ga je posnela v Turinu leta 1987, ni sprejela z velikim zadovoljstvom letošnjega snemanja. Pri družbi Sacs se seveda še niso odpovedali vsakemu upanju in nameravajo preizkusiti vsako pot, da bi le prišli do dragocenih posnetkov s koncerta v okviru Blond Ambition World Toura. Skratka, tudi ta dogodek bo moral mimo nevarnih birokratskih čeri.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nad.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Nad.: Nelson (1. del), nato glasbena oddaja
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Nan.: Mía sorella Sam
12.30 Dokumentarec o komikih: Juha in lešniki
13.30 Dnevnik in Mundial
14.15 Variete: Ciao fortuna
14.30 Film: L'oro del demonio (fant., ZDA 1941, r. William Dieterle)
16.15 Rubrika: Minuto zero
16.45 Mladinska oddaja: Big!
17.45 Risanka
18.15 Nan.: Cuori senza età
18.40 Nad.: Santa Barbara
19.40 Mundial, vreme in dnevnik
20.40 TV film: Il segreto del Sahara (pust., 1987, r. Alberto Negrin, i. Michael York, 1. del)
22.10 Dnevnik
22.25 Podelitev nagrade Via Condotti (s stopnišča Trinità dei Monti v Rimu, vodi C. Spaak)
23.15 Velike razstave: Tiziano
24.00 Dnevnik in Mundial
0.45 Protagonisti in prvaki Mundiala pripovedujejo

RAI 2
7.00 Nanizanki: Lassie, 8.15 L'isola dei ragazzi, vmes risanke
9.00 Nanizanka: Cuore e batticuore
10.00 Dok.: Occhio sul mondo
11.00 Nad.: Il padiglione della morte, 11.55 Capitol
13.00 Dnevnik in Mundial
14.00 Nadaljevanke: Beautiful
14.45 Nan.: Saranno famosi, 15.30 Mr. Belvedere
16.00 Film: Professor Kranz tedesco di Germania (kom., It.-Braz. 1978, r. Luciano Salce, i. Paolo Villaggio)
17.45 Videocomic
18.55 Rubrika: Dribbling
19.40 Vreme, dnevnik in šport
20.20 Rubrika o nogometu
20.30 Film: Il console onorario (dram., VB 1984, r. John MacKenzie, i. Michael Caine, Richard Gere)
22.15 Dnevnik - nocoj
22.30 Nanizanka: Avvocati a Los Angeles
23.20 Dnevnik in horoskop
23.45 Zapiski o Mundialu
0.40 Film: Le drame de Shanghai (dram., Fr. 1938, r. George Pabst)

RAI 3
14.00 Deželne vesti
14.10 Videofragmenti: Black & Blue
14.35 Oddaja o kultur: Fuori orario
16.30 Videosport: kolesarstvo - Bici & Bike in 1. etapa dirke v Potenzi
16.45 Film: La giungla del quadrato (dram., ZDA 1957, r. Jerry Hopper, i. Tony Curtis, Ernest Borgnine)
18.15 Drobci
18.55 Vreme in Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Blob/Caroon
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più (urednika Enrico Ghezzi in Marco Giusti)
20.30 Posebna oddaja: Chi l'ha visto? - Skrivnostna izginotja (vodita Donatella Raffa in Luigi di Majo)
22.55 Večerni dnevnik
23.00 Šport: Proces Mundialu
23.45 Nočni dnevnik
0.15 Dokumentarec: Mit tega stoletja - Klavirski genij Glenn Gould (Bach, Debussy, Strauss, ured. Rosaria Bronzetti)
0.50 Pred 20 leti

TV Ljubljana 1
9.00 Spored za otroke: Ključ-čeve dogodivščine
9.30 Dokumentarna oddaja: Boj za obstanek
9.55 Nova ekonomska politika - ekspoze Anteja Markovića
12.00 TV Mozaik. Dokumentarec: Rdeča violina
12.30 Nad.: Vnovič v Brides-headu (pon. 6. dela)
15.15 Video strani
15.25 Žarišče (pon.)
15.55 Poletna noč (pon.)
18.00 Dnevnik in poslovne informacije
18.10 Mozaik. Dok.: Safari v mestu - Oaze zelenja
18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Pet prijateljev (1. epizoda)
19.10 Risanka in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Dok.: Rumena reka
21.15 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu
22.00 Dnevnik in vreme
22.25 Ohcetni videomeh
23.55 Poletna noč, vmes nanizanka Mati in sin (1. del), nadaljevanke Nekdo jezdi mimo (11. del) in nanizanka Nori Hotel

TV Koper
12.00 Tenis v Wimbledonu (posnetki)
15.00 Teniški turnir v Wimbledonu (šestnajstina finala, iz Londona)
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Teniški turnir v Wimbledonu (povzetek najpomembnejšega srečanja)
21.45 Teniški turnir v Wimbledonu: povzetki in intervjuji
22.00 TVD Novice
22.15 Oddaja o košarki: Sottocastro
23.00 Rubrika: Eurogolf
24.00 Dokumentarec: Campo Base (vodi Ambrogio Fogar, pon.)
24.30 Rubrika: Speedy (pon.)

TV Ljubljana 2
16.00 Poskusni saelitski prenosi
19.00 Videomeh v Ameriki
19.30 Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Poletni koncert iz Osla
21.30 Skupščinska kronika
22.00 Studio Maribor
23.30 Poskusni satelitski prenosi

CANALE 5
7.10 Nanizanke: La grande vallata - Il generale Wal-lant, 8.00 Una famiglia americana, 9.00 Love Boat - Un pesce fuor d'acqua, 10.00 I Jefferson - Non inventerai mai ricca Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle copie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro (vodi Vittorio Schiraldi)
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom (vodi Corrado Tedeschi), 17.30 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro)
20.30 Variete: Una rotonda sul mare 2 (2. del)
22.30 Nanizanka: Charlie's Angels - Angeli a rotelle
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.20 Nanizanka: Lou Grant

RETE 4
8.30 Nanizanka: Ironside - La signora della notte
9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore - Gli extraterrestri di Cocoa Beach
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.40 Azucena, 15.20 Falcon Crest, 16.30 Veronica, il volto dell'amore, 17.00 Andrea Celeste, 18.10 La valle dei pini
18.40 Danielin horoskop
18.45 Nanizanka: General Hospital
19.30 Nadaljevanke: Febbre d'amore
20.30 Aktualno: C'eravamo tanto amati
21.00 Film: Chi è senza peccato (dram., It. 1952, r. Raffaello Matarazzo, i. Yvonne Sanson, Amedeo Nazzari)
23.00 Tednik: Ciak
23.50 Tenis: turnir v Wimbledonu (posnetki)
2.30 Horoskop (pon.)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Caffelatte in risanke
8.30 Nan.: Superman, 9.00 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Boomer, cane intelligente, 10.30 Skippy il canguro, 11.00 Riny Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.05 Chips, 13.00 Magnum P.I.
14.00 Vodič za Mundial
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanki: Tre nipoti e un maggiordomo, 16.00 Licia, nato risanke
18.00 Nan.: Arnold, 18.30 L'incredibile Hulk
19.30 Variete: Emilio '90
20.05 Risanke
20.30 Film: Ninja 3 - The Domination (pust., ZDA 1984, r. Sam Firstenberg, i. Sho Kosugi, Lucinda Dickey)
22.20 Predstavitev: Filmi David Lynch
22.25 Film: Velluto blu (srh., ZDA 1986, r. David Lynch, i. Kyle MacLachlan, Isabella Rossellini)
0.45 Nanizanki: Sulle strade della California, 1.45 Ai confini della realtà

ODEON
9.30 Nanizanke: Arthur, re dei britanni
12.15 Rubrika: Ciao Italia
13.00 Otroški variete: Sugar
12.15 Rubrika: Ciao Italia
15.15 Nad.: Rosa selvaggia, Colorina, Senora
18.15 Smešnice in variete
18.30 Nanizanka: Quattro donne in carriera
19.00 Rubrika: Ciao Italia
19.30 Risanke
20.00 Benny Hill show
20.30 TV film: Sotto un cielo di fuoco (dram., 5. del)
21.30 Nan.: Night Heat
22.30 Rubrika: Forza Italia
24.00 Rubrika o motorjih
0.30 Odeon sport
1.00 Rubrika: Ciao Italia

TMC
8.30 Dober dan, Mundial!
9.00 Nanizanki: Mago Merlino, 9.30 Cassie & Co.
Nad.: Gabriela
11.30 Aktualno: Ženska TV
12.30 Nanizanka: Ancora tu
13.00 Ob SP-ju: Diario 90
13.45 Dnevnik
14.00 Dok.: Natura amica
14.30 Nanizanka: Il giudice
15.00 Film: Tre donne per uno scapolo (kom., ZDA 1964,

r. Delbert Mann, i. Glenn Ford)
17.00 Nan.: Due pazzi scatenati, 18.00 Masquerade
19.00 Rubrika: Mondialissimo
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Posebej o Italiji 90
23.00 Nočne vesti
23.15 Variete: Galagoal

TELEFRIULI
11.30 Nanizanki: L'albero delle mele, 12.00 Famiglia, si fa per dire
12.30 Velike razstave
13.00 Nanizanka: After Mash, 13.30 Love Story
15.30 Music box
17.15 Nad.: Passioni
18.00 Nan.: Police News
19.00 Dnevnik
19.30 Rubriki: Dan za dnem, 19.40 Friuli Mondiale
20.10 Nan.: L'artiglio del drago
20.30 Nad.: Naso di cane
22.00 Nanizanka: Il brivido e l'avventura
22.30 Tednik: Tigi 7
23.00 Morski športi
23.30 Rubrika: Friuli Mondiale
24.00 Nočne vesti in News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 7.30 Pravljica, Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Soft music; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Revival; 9.40 Beležka; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Blues; 12.00 Slovenski film; 12.20 Melodije; 12.40 Deželna zborovska revija Corovivo; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotichek: Spoznavajmo svet!; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Kulturni dogodki; 15.40 Jazz; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Dramatizirana zgodba: Novi serum (pon.); 17.30 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Pesmice; 9.05 Glasbena matineja; 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine; 10.00 Informacije, gospodarstvo, glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Za pomorsčke; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan in glasba; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranji; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.15 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, nato Aktualna tema; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Voden glasbenogovorni program; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje: ideje, recepti in nasveti za gospodinj; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke poslušalcev in glasba; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasbeno popoldne; 16.15 Turistična reportaža; 19.00 Puzzle; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

Dela povsem ustavljena do zagotovitve dodatnih sredstev

Občini manjka 900 milijonov za dograditev šolskega centra

Za slovenske dijake, ki se v teh dneh ne spopadajo z zrelostno preizkušnjo, so se že začele počitnice, po koncu katerih naj bi se z novim šolskim letom ne vrnil več v stare šolske prostore, pač pa v novo šolsko središče v Puccinijevi ulici. Toda ne bo tako, vsaj septembra še ne.

Na gradbišču novega šolskega centra je v teh tednih vse mirno, stroji so utihnili, zidarjev ni na spregled. Podjetje, ki izvaja gradbena dela, je začasno prekinilo nadaljevanje del, ker so že izčrpali ves razpoložljivi denar. Besedo ima sedaj občinska uprava, ki bo morala poiskati še dodatna sredstva, da se čimprej zaključi gradnja središča in omogoči začetek šolskih dejavnosti v njem. Že sedaj pa je gotovo, da centra ne bodo mogli dokončati do začetka novega šolskega leta meseca septembra. Že večkrat popravljene napovedi o datumu odprtja so morali ponovno premakniti za nekaj mesecev

naprej: zadnja varianta teh predvidevanj namreč napoveduje odprtje v začetku prihodnjega leta (sončnega in ne šolskega), torej takoj po božičnih in novoletnih počitnicah.

Odkod izvirajo najnovejše težave pri uresničevanju načrta, ki že od vsega začetka ni imel lahkega življenja (dovolj je, da se spomnimo na zaplet pri zagotovitvi finansiranja, ki je zakasnili že sam začetek del)?

»Zmanjkalo nam je denarja,« nam je povedal župan Scarano. Pojasnil je, da je odkup zemljišča stal Občino precej več, kot so predvideli. K temu je treba prišteti še dela za ureditev kletnih prostorov pod telovadnico, ki v začetnem načrtu niso bila predvidena. Večinoma so jih sicer izvedli s prihrankom na ponudbi pri licitaciji za dodelitev del, strošek za zemljišče pa je obilno presegel začetna predvidevanja. Tako so doslej potrosili že ves raz-

položljiv denar, za dokončno ureditev centra pa potrebujejo še približno 900 milijonov lir.

Kot nam je povedal te dni vodja del inž. Marjan Cefarin, so v glavnem zaključili z inštalacijami, manjka pa ureditev vseh podov in postavitve notranjih premičnih sten poleg zunanjih del za ureditev dvorišča, parkirišč itd. Ocenil je, da so za izvedbo teh del potrebni še 3-4 meseci, seveda od trenutka, ko bo zagotovljeno finančno kritje, saj podjetje razumljivo noče prevzeti nase tolikšnega finančnega bremena.

Problem je torej, kako zagotoviti denar? »Predvsem bomo morali odobriti varianto načrta in vanjo vključiti večji strošek,« pravi župan Scarano, »obenem pa smo že stopili v stik s Trgovinsko zbornico, da bi nam iz Goriškega sklada anticipirala potrebno vsoto, ki jo bomo naknadno najeli v obliki posojila pri zavodu Cassa Depositi e Prestiti.« Na pomislek, da utegne ta postopek biti razmeroma dolgotrajen, nam je župan odgovoril, na najbrž ne bo. Šolskemu centru naj bi začasno namenili del denarja, ki je zagotovljen za bodočo ureditev obrtniške cone na območju kazernet. Ureditev centra je namreč nujnejša, ne samo za potrebe slovenskih šol pač pa tudi univerze, saj se bo z novim akademskim letom začel drugi letnik fakultete za diplomatske vede, tako da univerzitetna uprava že komaj čaka na prevzem prostorov v bivšem semenišču v Ul. Alviano.

Prihodnji tedni in meseci bodo pokazali, ali je ta optimizem utemeljen. dela na gradbišču so vsekakor ustavljena, naše šole pa se bodo v najboljšem primeru vselile v novo središče januarja 1991. V najslabšem pa...?

Na sliki (foto Marinčič) zaklenjen vhod v gradbišče v Ul. Puccini.

Veliko zanimanje za staro germansko pleme

Langobardi predstavljeni tudi na filmskem traku

Langobardi so se v sredo pojavili tudi v Gorici, sicer samo na filmskem platnu. V Kulturnem domu so namreč na pobudo Inštituta za versko in socialno zgodovino priredili predvajanje najnovejšega filma o germanskem narodu, ki je kakih dvesto let živel na območju naše dežele in ki je uspel, za nekaj časa, združiti različne italijanske dežele. Predvajanju filma je sledilo izjemno število gledalcev, kar še enkrat potrjuje veliko zanimanje za na novo odkrite nekdanje prebivalce teh krajev. Predvajanje filma lahko smatramo tudi kot obogatitev, ali pa vabilo na ogled dveh razstav o Langobardih, ki sta v poletnih mesecih odprti v Čedadu in Vili Manin.

Film, ki nosi naslov "Langobardi: od moči do razuma", je produkcija družbe Videia iz Pordenona in so ga posneli po zaslugi deželne uprave in Trgovinske zbornice iz Pordenona. Delo je režiral Bruno Mercuri, v glavni vlogi kot vodič pa nastopa priznani italijanski igralec in pisatelj Dario Fo. Film so snemali v Italiji, Jugoslaviji in tudi na Madžarskem. Večjo pozornost so avtorji dela namenili tudi našim krajem, in sicer Čedadu, Gradežu in Po-reču.

Spremnio besedilo so oblikovali Francesco Boni De Nobili, Bruno Mercuri in prof. Sergio Tavano, ki je v sredo uvodoma predstavil filmski projekt. Ta je namenjen predvsem dijakom in profesorjem srednjih šol, saj je pravi vzgojni dokumentarec o življenju nekoč "zloglasnih" Langobardov. Profesor Tavano je poudaril pomembnost prihoda omenjenega naroda v naše kraje, saj so po začetnem nasilju znali sprejeti in ovrednotili tudi klasično kulturo. O Langobardih so do danes napisali že veliko zanimivih knjig, v katerih skušajo podrobno analizirati romansko in germansko miselnost, ki sta si večkrat v pravem na-

sprotju, v splošni obravnavi pa se dobesedno izpolnjujeta. Tudi naši pis-ci Bradač, Grafenauer in Gantar so med drugim napisali knjigo o zgodovini Langobardov, knjiga je izšla v Mariboru pred dvema letoma. Tavano je gledalcem podal izčrpno poročilo o delih, ki obravnavajo Langobarde, nakaar smo si lahko ogledali film. Če po eni strani zgleda način obravnave precej šolski, gre nedvomno za dragocen kamenček pri preučevanju langobardske zgodovine.

Nocoj koncert pri Sv. Ivanu

Slovensko katoliško prosvetno društvo Mirko Filej prireja nocoj ob 21. uri v cerkvi sv. Ivana koncert dua Irena Pahor (oboa) in Milko Bizjak (orgle). Izvajala bosta skladbe G. F. Händla, J. S. Bacha, G. Ph. Telemanna, D. Slame, J. Zupana, R. Lesjaka, J. E. Galliarda in G. Tartinija.

Irena Pahor je doma iz Trsta in se je po kljunasti flavti in violi da gamba posvetila oboi. Ja stalni član Gallus Consorta, sodeluje pa tudi z drugimi ansambli. Snemala je za radio in televizijo, doslej pa je že koncertirala v številnih evropskih državah.

Milko Bizjak je začel študij v Šempetru in ga zaključil na Akademiji za glasbo v Zagrebu, nakar se je izpopolnjeval še v Pragi in Gradcu. Tudi on je že posnel več plošč in kaset ter nastopal v raznih državah. Izdal je več skladb iz slovenskih in hrvaških glasbenih arhivov in knjigo orgle na Slovenskem.

razna obvestila

Na območju sovodenjske občine bo jutri redna mesečna akcija pobiranja odpadnega papirja in starega železa.

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi jutri, 30. junija, in v nedeljo, 1. julija, izlet v Kamniške ozioroma Savinjske alpe, z vzponom na Ojstrico. Prevoz z lastnimi sredstvi. Vodi Miran Cotar. Interesenti naj za podrobnejša pojasnila pokličejo na tel. 30995. SPD Gorica obvešča nadalje, da bo 8. julija vzpon na Kanin.

Športno društvo Sovodnje vabi člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo danes ob 20.30 ob prvem in ob 21. uri ob drugem sklicanju v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Športno združenje Dom sklicuje danes, v petek, 29. t. m., ob 21. uri redni občni zbor, ki bo v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

kino

Gorica

CORSO Zaprt.

VERDI 17.00-22.00 »Valmont«. M. Forman.

VITTORIA 17.30-22.00 »Osceno e bestiale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprt.

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00 »Ne vidim in ne slišim«. Ob 20.00 »Tatovi Por-scheja«.

SVOBODA (Šempeter) 22.00 »Rozmary«.

DESKLE 20.00 »Sodniki mimo zakona«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Thea — Raštel 52 — tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio — Ul. Romana 147 — tel. 40497.

pogrebi

Danes ob 8.30 Antonia Polliani iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 10. uri Maria Rosig iz bolnišnice San Giusto v cerkev v Ločniku in na tamkajšnje pokopališče, ob 12. uri Giuliana Humar vdova Frattalloni iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 13.30 Ottavio Drago iz splošne bolnišnice v cerkev v Sovodnjah in na tamkajšnje pokopališče.

† Zapustil nas je naš dragi
Ottavio Drago

54 let star

Pogreb bo danes, 29. junija, z obredom ob 14. uri v cerkvi v Sovodnjah. Vnaprej se zahvaljujemo vsem, ki bodo počastili njegov spomin.

Žalostno vest sporočajo žena, mama Francka in vsi sorodniki

Gorica, Sovodnje, 29. junija 1990

Pogrebno podjetje F. Preschern

Cisterna zgrmela v reko pri Plavah: šofer mrtev, nevarnost ekološke katastrofe

Deset tisoč litrov nafte v Soči

Na nevarni cesti po Soški dolini v odseku med Plavmi in Desklami se je včeraj pripetila težka prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje šofer avtocisterne. Poleg tragičnosti nesreče same ima dogodek zaskrbljujoče razsežnosti tudi zaradi ekološke katastrofe, ki preti Soči: v reko se je namreč razlilo skoraj 10 tisoč litrov nafte in manjša količina še nevarnejšega super bencina.

Nesreča se je pripetila ob 11.35 pri Globnem, približno pol poti od Plav proti Desklam. 53-letni šofer Ivan Valentinič iz Modreje pri Mostu na Soči je vozil cisterno Avtoprevoza Tolmin v smeri proti Desklam. Dokaj izkušeni šofer, ki je bil šest mesecev pred upokojitvijo, je v cisterni na vlačilcu prevažal približno 10 tisoč litrov nafte, v prikolici pa 17-18 tisoč litrov super bencina. Gorivo je natočil na Reki in bil namenjen v Kobarid in Bovec.

Točno dinamiko nesreče še ugotavljajo, po prvih podatkih pa naj bi šlo takole. Malo pred Globnim, kjer se cesta začne spuščati nekoliko navzdol, je Valentinič poskušal prehiteti traktor s samonakladalno prikolico, na katerem se je v isti smeri peljal kmet Zdravko Bavdaž iz Levpe. Takrat se je izza ovinka iz nasprotni smeri prikazal tovornjak podjetja Dinos. Voznik cisterne je skušal sunkovito zapeljati spet v desno, toda cisterno je zaneslo na drugo stran: prebila je ograjo in zgrmela v Sočo kakih 15 metrov pod cesto, s sabo pa potegnila še traktor. Zdravko Bavdaž je pri tem imel izredno srečo, saj je obvisel v drevju pod cesto in dobil le nekaj prask, voznik cisterne pa je bil po vsej verjetnosti pri priči mrtev, saj se je kabina raztreščila v skalo ob vodi.

Valentiniča so lahko potegnili iz tovornjaka šele precej ur po nesreči.

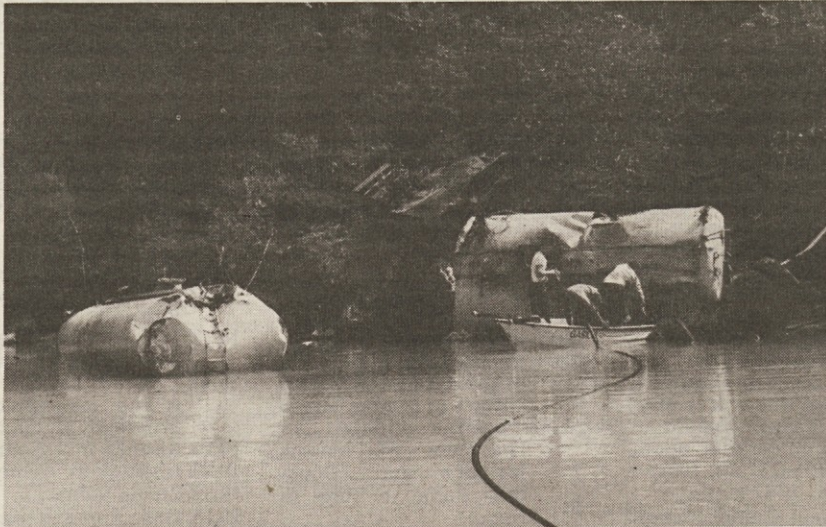
Cisterna na vlačilcu je bila močno razbita in je iz nje iztekel večji del nafte. Na srečo se prikolica ni raztreščila ob skale na bregu, pač pa obtičala v vodi, tako da je iz nje ušla le manjša količina bencina, ki je nevarnejši od nafte. Le-ta namreč ni topljiva v vodi in ostaja na površju, bencin pa se pomeša z vodo in utegne onesnažiti vodovodna zajetja. Na kraj so prihitali gasilci, tehniški Goriških vodovodov in organov civilne zaštite. Z varnostno zaveso na vodni gladini par sto metrov od kraja nesreče so zaustavili oljnati madež in nato v glavnem prečistili onesnaženi del reke, s črpalkami pa so prečrpali iz cisterne preostalo gorivo.

Med prvimi ukrepi, ki so jih sprejeli vodovodni tehniki je poostreno nadzorstvo nad črpalščem Prelesje, samo nekaj sto metrov južno od kraja nesreče in tik ob strugi Soče, kjer črpajo vodo za Goriška Brda. Včeraj popoldne v zajemu še ni bilo sledu onesnaženja, stanje pa je bilo pod stalnim nadzorstvom. Prebivalstvu Brd priporočajo previdnost.

Pod nadzorstvom je bilo tudi zajetje pri Mrzleku, kjer črpajo vodo za Novo Gorico in delno tudi za Gorico. Takojšnje nevarnosti ni, danes in v prihodnjih dneh pa bodo lahko ocenili ekološke razsežnosti nesreče in sprejeli morebitne ukrepe.

O nesreči so takoj obvestili tudi pristojne organe tostran meje. Tehniki goriškega Mestnega podjetja za vodo in tudi gasilci so bili v stanju pripravljenosti, KZE pa skrbi za analizo vode v zajetjih tostran meje na Mocchetti in pri Fari.

Na slikah (foto Marinčič): črpanje goriva iz prevrnjene cisterne.

Prve težave v oskrbi z vodo v nekaterih delih Doberdoba

Prve težave glede oskrbe s pitno vodo so se v sredo zvečer pojavile na območju Doberdoba. Tokrat ne gre za onesnaženje, ampak za težave v razdelilnem omrežju, nastale po vsej verjetnosti, zaradi prekomerne porabe v popoldanskih in večernih urah. Včeraj zjutraj je bila oskrba, kakor so nam zagotovili pri vodovodnem konzorciju Cafo spet normalna. Prav ta okoliščina izključuje možnost okvare na omrežju. Pri konzorciju so nam tudi zagotovili, da je bila dobava vode, ki so jo pošil-

ljali v kraški del omrežja, ves čas v normalnih količinah. Samo izredno visoka poraba v časovno omejenem razdobju je lahko imela za posledico znižanje gladine v rezervoarju in s tem seveda znižanje pritiska v omrežju.

Uprava vodovodnega konzorcija priporoča, naj občani gospodarno ravnaajo z vodo in naj skušajo omejiti porabo, sicer se utegnejo težave ponoviti.

Zmogljivost vodovodnega omrežja — in tu ni izjem — je pač omejena.

Pridržana prognoza za upokojenca

V Tržiču ga je povozil avtobus

V bolnišnico na Katinari so včeraj popoldne prepeljali 86-letnega upokojenca Giorgia Kriszanovskega iz Tržiča, Ul. A. Volta 22, zaradi hudih poškodb glave. Sprejeli so ga s prognozo pridržano prognozo.

Kriszanovskega je včeraj, okrog 15.30, na prehodu za pešce v križišču ulic Roselli in San Marco povozil avtobus podjetja Saita, ki vozi na progi Videm-Gradež-Tržič-Trst.

V bolnišnico na Katinari pa so v sredo prepeljali tudi 18-letnega Enrica Bergamasca iz Pierisa, kolesarja, ki se

je v torek poškodoval v nesreči pri Rubijah. Njegovo zdravstveno stanje se je namreč poslabšalo in zdravniki goriške bolnišnice so se odločili njegovo prenesti na Katinaro, kjer so ga v sredo ponoči operirali. Zdravi se na oddelku za oživljanje.

šolske vesti

Izide male mature na nižji srednji šoli Ivana Trinkina bodo predvidoma objavili danes ob 12. uri.

Pred začetkom festivala jugoslovanskega igranega filma V Pulju več senc kot sonca

Štiriindvajset filmov v programu: številka je resda prikupna, takoj pa lahko na zadnjih straneh izdanega uradnega razporeda prečitamo, da je cela polovica prijavljenih del snemana na 16 mm traku. To pomeni, da je kar polovica predstavljenih del izrezek televizijskih tv-dram, ki jih praviloma snemajo na takem formatu ali pa (vendar manj) nizkoporačunskih filmov. V izrecno odklonitev odgovornosti pa programska komisija poudari, da je bila po statutu prisiljena uvrstiti v selekcijo tudi dela, ki ne spoštujejo »osnovnih tehničnih standardov tona in slike«. Lepa zabava torej pričakuje puljske gledalce in na videz dostojen kolikostni uspeh jugoslovanskega filma pokaže svoje raztrgane hlače. Denarja pač ni, čeprav si vsi jugoslovanski producenti prizadevajo, da bi v lastne snemalske podvige vključili čimveč tujega kapitala z

nega nogometnega prvenstva, ki bodo brezštevilo in gotovo tudi obojespolno prepoteno množico prikovala ob male ekrane. S tem pa smo spet pri sržu problema: vprašljivost festivalskih terminov, ki v zadnjih letih plešejo kot pijane baletke.

Klasičen termin je bil namreč tisti v zadnji desetini julija, potem pa je puljska Arenaturist dala festivalski upravi ultimatum, češ da ne more ugoditi njenim zahtevam po prenočišču filmskih gostov, ki so bili s svojo prisotnostjo dodatno breme v vrhuncu sezone. Ustvarjen je bil zato »pepelkin« termin na koncu avgusta, ki pa je imel za posledico to, da so se puljski filmi že videli in ocenili na predhodnih jugoslovanskih festivalih scenariistike in režije, tako da je bil Pulj skorajda še samo birokratsko srečanje. Uprava je seveda na različne proteste odgovorila s premostitvijo na anticipirani datum, ki pa se je letos ujel na kavelj nogometnega prvenstva...

Kakorkoli že, tudi izbor, ki ga bo predložila puljska Arena, ni popoln. Iz nepojasnjenih razlogov ne bo sodeloval film Boštjana Vrhovca Nekdo drug, ki ga producent Studio 37 ni sploh prijavil na festival. Kot poroča Miha Brun v ljubljanskem Stopu, pa ne bo niti srbskega filma Čas čudežev (režija Goran Paskaljevič), ki se je sicer že dobro prodajal v Cannesu, bo v istih dneh predvajal na festivalu v Sopotu v bližini Beograda. Ob tem pa zgleda, da je »zmanjkalo razpoložljivega časa« za uvrstitev v uradni program tudi izčrpan retrospektivo hrvaškega filma, ki jo je decembra lani predstavil italijanski javnosti Alpe Adria Cinema v Trstu. Retrospektiva o nečem ali nekem pa bi verjetno lahko bila edina rešilna bilka v morju letošnjega predvidenega dolgočasa. Prijetne novice pa bodo prišle lahko od debitantov, ki jih je letos kar nekaj.

ALEŠ DOKTORIČ

Festivalski spored

Razpored predvajanja filmov na puljskem festivalu bo sledeč:

Čudna noč (rež. Milan Jelič) in **Poletje za spominjanje** (rež. Bruno Gamulin) — jutri

Cubok (Dragan Nikolić), **Krvosesi so med nami** (Zoran Čalić), **Orel** (Zoran Tadić) in **Veter v mreži** (Filip Robar-Dorin) — v nedeljo, 1. julija

Gluhi smodnik (Bato Čengić), **Zadnji krog v Monzi** (Aco Bošković), **Happy end** (Miloš Radović) in **Stela** (Petar Krelja) — v ponedeljek, 2. julija

Začetni udarec (Darko Bajić), **Do konca in naprej** (Jure Pervanje), **Zlomljena mladost** (Marija Marić) in **Spremembe** (Stojan Stojčić) — v torek, 3. julija

Vlak brez nasmeha (Svetislav Bata Nedić), **Karneval, angel in prah** (Antun Vrdoljak), **Rad bi bil golob** (Miomir Stamenković) — v sredo, 4. julija

Umetni raj (Karpo Godina), **Malce duše** (Ademir Kenović), **Čudežne sanje** Džige Vertova in **Decemberski dež** (Božo Šprajc) — v četrtek, 5. julija

Postaja navadnih vlakov (Nenad Dizdarević) in **Boljšje življenje** (Mihailo Vukobratović) — v petek, 6. julija

Meja (Zoran Maširević) — v soboto, 7. julija

V Pulju bodo predvajali tudi film Umetni raj režiserja Karpa Godine (na sliki)

raznimi navezami in sodelovanji, ki pa še ne zgledajo imeti kakšnega jasnega učinka na vzlet domačega filma.

Ob takih lepih pričakovanjih ne bo verjetno niti najboljša vremenska napoved, oziroma niti najhujša vročina prisilila puljskega življa v Arenu. Seveda, ko pa so v festivalnem terminu tudi izredno zanimive tekme svetov-

V Kraški galeriji dela Zore Koren-Škerkove

V Kraški galeriji v Repnu bodo jutri ob 20.30 odprli razstavo naše priznane in že uveljavljene slikarke Zore Koren-Škerk. To je dogodek, ki bo prav gotovo privabil v galerijo vse, ki z zanimanjem sledijo delu in razstavam umetnice - pa naj gre za njene skupinske, ali samostojne razstave.

»Ko sem bila na eni od tvojih razstav, mi je ena od obiskovalk dejala: Vse predmete, ki jih gledamo in morda tudi uporabljamo vsak dan, jih gledam potem na njenih slikah s povsem novimi in posebnimi občutki. Bližji so mi in mi marsikaj povedo iz preteklosti, ta me nato povede tudi v sedanost tako, da se čutim vsakič notranje močno obogatena.«

Misli te moje znanke so me spremljale na razgovoru, ki sva ga z umetnico imeli najprej v baru Tivoli (v središču meta) nato pa sva ga nadaljevali in zaključili v uradih, kjer ima njen mož pisarno in kjer sem si lahko ogledala nekaj slik, ki bodo razstavljene na torkatni razstavi.

»Približno 20 slik bom razstavljala, v glavnem vse nove, razen ene, ki sem jo že razstavljala na Bienalu v Ljubljani.«

Če so bile ure - takšne in drugačne, stare, nove - konstanta v umetničnem ustvarjanju zadnjih let, so sedaj stopile na prvo mesto steklenice; tudi te vseh vrst in oblik, pač takšne, kakršne nas obdajajo, spremljajo, morda še kot spomini na preteklost, ali pa se že predstavljajo v bolj moderni oblikah, trdno zasidrane v našem času.

»Iz Bienala v Ljubljani sem povzela veliko jabolko; le da je bilo tam razstavljeno črno jabolko; na torkatni razstavi pa bom v isti okvir postavila kar dve jabolki - črno in barvito.«

Zamisel s steklenicami ni niti tako nova. Umetnica je že slikala, tako nam je sama povedala, ure, steklenice, pa tudi peteline.

»Če malo pomisliš, je vse to nekako povezano s časom; ura tiktaka in kaže čas, ki odhaja; tudi steklenice kažejo posamezne mere; petelin je s svojim petjem znanilec novega dne. Ure ostajajo še naprej moja konstanta. Želim pa si iskati novih predmetov, ki so mi prav tako blizu, prav tako lepi, privlačni, močno izpovedni.«

Tokratne slike so v svetlejših barvah, pri katerih dominira plava. »Tiskovni del opravlja tiskarna Cartesiuss. Velika je dela z odtisi posameznih slik, ker pač moramo najti prave barve, prave barvne otenke. Gre za globoko jedkanje, kjer sem uporabila zlato in srebro. Saj sem že pri nekaterih svojih urah v preteklosti uporabila zlato, toda na torkatnih bo tega več.«

Dela je pred otvoritvijo razstave veliko. Zato je težko usmeriti misli še na prihodnost. Povejmo zato, da bo razstava v Kraški galeriji odprta do 25. julija in sicer ob sobotah popolne do večera in ob nedeljah dopoldne in popoldne.

»Pa tvoji načrti?« smo umetnico še vprašali

»Načrtov in idej imam veliko. Upam, da mi jih ne bo prekrizala kakšna bolezen. Ko sem imela lani razstavo v Ljubljani v SMELT-u, sem ležala v bolnišnici in me sploh ni bilo na otvoritvi.«

Zadnjo pomembno predstavo - poleg seveda ljubljanskega Bienala, je imela naša umetnica na Koroškem in sicer v lepem in prijaznem kulturnem domu v Tinjah. Potem je še imela skupinske razstave v Parizu, Bruxellesu. Seveda ima tudi načrte za bodočnost. Tako upa, da bo v relativno kratkem času razstavljala v Občinski galeriji v Trstu pa še morda v kakšni drugi tržaški galeriji. V načrtu ima že razstave v Avstriji in sicer v Salzburgu in tudi na Dunaju.

Vse, ki spremljajo umetniško pot naše Zore Koren-Škerk, vabimo na otvoritev njene razstave v Repnu. Kraška galerija je ambient, ki bo prav gotovo še kaj dodal njenim stvaritvam, ki so že same na sebi umetnine, pri katerih lahko vsakdo - tisti, ki se na umetnost spozna, ali pa ne - uživa in odhaja z nje prav gotovo duševno obogateno.

To pa je prav gotovo tisto, kar si vsak umetnik želi doseči.

NEVA LUKES

Srečanje primorskih književnikov na Premu

Četrto srečanje primorskih književnikov, ki je bilo v nedeljo, 24. junija, na Premu pri Ilirski Bistrici, se je odvijalo v znamenju precejšnjega kakovostnega preskoka glede na prejšnje izvedbe in to v organizacijskem in vsebinskem smislu. Srečanje sta organizirala Združenje književnikov Primorske in Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica. Predvsem bistriškimi kulturnim delavcem je treba priznati velik trud, ki so ga v srečanju vložili in imeli od njegovega izida polno zaščeno. Vsebinsko plat 4. premskega srečanja so izpolnili trije mladi, a pronicljivi in v slovenski publicistiki že močno uveljavljeni referenti, ki so s svojim pristopom in s svojim izvajanjem povzdignili okroglo mizo na zavidljivo raven.

Jaša Zlobec, Andrej Blatnik in Miran Košuta so se zastavljali tem lotili poglobljeno in preudarno in požahili srečanje primorskih pisateljev z dogajanjem in vplivi iz tokov iz »velikega sveta«.

Jaša Zlobec je podal svoje razmišljanje na temo Kriza in ustvarjanje v krizi. Predavatelj je najprej obrnil naslov in na prvo mesto postavil krizo ustvarjalca. Resnični, pravi pisatelj je pri svojem delu (ali če hočemo po-

slanstvu) preklet. Zato se njegovo ustvarjanje neprenehoma sooča s kriznimi stanji, kajti, ne ozira se na to, kar je napisal, temveč se neprestano sprašuje, ali bo sploh kdajkoli zmozel napisati novo vrstico. »In večja kot je umetniška popolnost, večji kot so uspehi, hujše je to vprašanje. Nobelov nagradenec Hemingway se je ustrlel v trenutku, ko je z grozo ugotovil, da ne more več pisati.« Okolje in družbeni in politični trenutek, v katerem pisatelj živi, pogojujejo njegovo ustvarjanje. Totalitarni režimi so brez dvoma »plodno gojišče za ustvarjalnost«, ker le ti omogočajo umetniku, da trpi. V (zahodnih) demokracijah pa prevladuje dolgčas, ker je v demokratičnem političnem sistemu vse predvidljivo, in je torej možnosti za literaturo samo zaradi literature več. Izjema so le pisatelji kot Umberto Eco ali Moravia v zenitu svoje ustvarjalnosti.

»Globalno gledano,« je Jaša Zlobec zaključil svoj referat, »je vsak ustvarjalec tudi otrok krize, v kateri živi. A glavna in temeljna kriza je v njem samem in nikoli se ne bo mogel izkoptati iz nje. Kriza gor ali dol, takšna ali drugačna, vsakdo si sam steže svoj svet. Sploh pa je kriza nekaj pozitivnega, obdobje in prostor, v katerem staro odмира in se novo poraja.«

Andrej Blatnik je spregovoril o Literaturi in izdajateljstvu v tržnem sistemu. Teme se je lotil iz slovenskega zornega kota. Večina si predstavlja ta argument zelo enoplastno. Navezal se je na svojo ameriško izkušnjo. Mi navno menimo, da se na anglo ameriškem tržišču, na katerem obvlada angleški jezik približno milijarda ljudi, knjige prodajajo v desetstisočih ali stotisočih izvodih. Število potencialnih kupcev pa, da je na slovenskem tržišču v primerjavi z razširjenostjo angleškega jezika enako kaplji v morje. Zato mislimo, da je 500 prodanih izvodov toliko kot nič. A stvari stojijo popolnoma drugače.

Udeleženci srečanja primorskih književnikov na Premu so z zanimanjem sledili izvajanju referentov na okrogli mizi

Tudi v Ameriki izhajajo pesniške zbirke v nakladi 1000 izvodov, najbolj ugledne revije pa tiskajo 3000 izvodov. Bistvo ni torej v trgu in tržišču, temveč v tem, kakšen interes zna ponudnik knjige vzbuditi pri kupcih, založbe pa morajo znati ponujati zanimive programe. Bistvena je tudi trajnost pri populariziranju določene proizvoda, znati pa je treba najti tudi specifičnosti, ki okarakterizirajo avtorja, knjigo ali program, v katerem določene knjige izhajajo.

Tudi Slovenci imamo nekaj del in avtorjev, ki spadajo v svetovni vrh. Ne znamo pa jih nanj vrniti in jih predstaviti tako, da bi bili tudi za druge zanimivi. Znamo sicer silno za mahiniti, a kaj kmalu omahujemo prav v trenutku, ko bi morali biti najbolj agresivni.

Miran Košuta je v njemu značilnem briljantnem slogu razčlenil tretjo temo: Odnos založnik-ustvarjalec-bralec.

»Strukturna trojnost ni namreč delo lastna le literaturi, temveč tudi njeni zunanji pojavnosti, njeni materialni reprodukciji.«

In začel je pri avtorju. Človek, ki se zapiše literaturi, stori to že zelo zgodaj, v solskem literarnem krožku, ob tekmovalstvu za Cankarjevo bralno značko, s prvimi objavami v Literarnih vajah (ki jih zdaj žal ni več, opomba B.P.) ali Mentorju. Iti mora skozi nešteto rešet in uradov založb, in biti mora železen, da vzdrži do trenutka, ko bo postal ljubljenec bralnih

množic. Na tej poti se pa rado zgodi, da se bo razosel, kajti »založbi in bralcu boš moral ustreči z ednim, kar premoreš - z besedo. Odslej bo paradoksalno manj avtorska tvoja in bolj njihova.«

Drugi člen v trikotniku - založba - pa je danes vse kaj drugega kot tisto, kar smo še pred kakšnim desetletjem razumeli pod tem pojmom. V času, ko so se svetovne naklade pomnožile kot »ribji čudeži«, pomeni založba network, časopisni trust, založniški concern. »Tehnološka preobrazba je razčepirnila založništvo v tisočero kolonov.« Kaj pa bralec? Tudi ta se je dandanašnji korenito spremenil. »Pisec ne sporoča bralcu tega, kar je, ampak, kar želi, da bi bral. Sicer se danes bere največ časopise in revije, za knjigo ni časa. Celovski zvon večerniških mohorjank, ki so v stotisočih nakladah priklepale na zapeček vsakega desetega Slovenca, je že zdavnaj odbil... Povprečni, "naivni" bralec se kakor feniks rojeva le enkrat letno: poleti na počitnicah pod senčnikom na plaži.«

Tudi razprava je bila živahna in konstruktivna; vanjo so posegali Jaša Zlobec, Tone Pavček, Edelman Jurinčič, Jože A. Hočevar, Ervin Fritz, Borut Rudan, Boštjan Pirc, Lučka Čehovin in Vlado Šav. Danilo Japelj pa je ob sklepu razprave še predstavil Klub Iskra, ki deluje v Kopru.

Poročilo in fotografijo o dogajanju na Premu je izdelal BORIS PANGERC

Živa beseda književnikov

Monumentalni premski grad in njegova sončno zelena idilična okolica sta bila ob enkratnem sončnem popoldnevu najžlahtnejša kulisa literarnemu večeru, ki se je v poznih popoldanskih urah odvijal znotraj grajskega dvorišča. V edini restavrirani grajski sobani je svoja sugestivna olja razstavljal slikar Matej Pečenik iz Postojne.

Skozi tesni grajski portal so se vihravo podili otroci, medtem ko so njihovi starši in drugi tenkočutni ljubitelji umetniške besede lovili sončne kotičke na travnati čistini pod linami in soju hladnega obzidja. Nad Premom in njegovo spokojnostjo je lebel kot neka neusahljiva nadprisotnost Kettejev duh. Ko se je poslušalstvo umirilo, je France Magajna uvedel literarni večer s tremi Kettejevimi pesmimi. Umirjen in prijazno pozdrav predsednika ZKO Ilirske Bistrice Saše Boštjančiča je zgostil vzdušje v pričakovanje. Nato se je oglasila violina mladega beograjskega mojstra Miodraga Bogića. Na klavir ga je spremljal Bojan Glavina. Hvaležna grajska akustika je prečistila zvok in pripravila poslušalce za medodijo besede. Najprej se je predstavila Linda Cotič iz Kopra, nato je napovedovalka Jožica Vidmar prebrala po dve pesmi domačink Damjane Logar in Marine Grilj, ki se zaradi bolezni nista mogli udeležiti literarnega nastopa. Originalen je bil nastop Iva Volariča iz Tolmina, Boris Jukić iz Nove Gorice pa je bral prozo. Stojan Ržek iz Posotjne je bral pesmi, prav tako Jožek Štucin iz Tolmina.

Tržaško književnost je zastopal Alojz Rebula, ki je v obliki dnevnika prebral nekaj utrinkov iz časov znane Kocbekove afere, ko je v Trstu izšla knjiga Edvard Kocbek-Pričevalec našega časa. Pisatelj Rebula je s svojim nastopom in s svojimi argumenti napravil močan vtis, saj je ponudil poslušalstvu dragocen izsek iz novejšje slovenske kulturne zgodovine.

Ivo Spetič je v imenu organizatorjev zaključil četrto premsko srečanje.

Podporniki

Premška srečanja so podprli: Grafika Ilirska Bistrica JIK Banka Koper Hranilnica in posojilnica na Opčinah Konjerejski turistični center Lipica Kulturna skupnost Sežana Kulturna skupnost Koper ZKS-SDP Koper Zveza kulturnih organizacij Koper

Izjava udeležencev o Lipi

Združenje književnikov Primorske je že od vsega začetka z zaskrbljenostjo spremljalo tegobe primorske založbe Lipa in z vsemi, ki jim je pri srcu knjiga in njena usoda, temu problemu posvetilo dolžno pozornost. Člani Združenja književnikov Primorske in kulturniki Ilirske Bistrice zbrani na 4. premskem srečanju nasprotujemo ukinitvi edine primorske založbe in izjavljamo, da bomo storili, kar bo v naši moči, da ne bi prišlo do te kulturne izgube, ki grozi naši založbi, knjigi in vsem, ki jim kaj pomeni.

ZDRUŽENJE KNJIŽEVNIKOV PRIMORSKE
ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ ILIRSKA BISTRICA

14. SVETOVNO PRVENSTVO V NOGOMETU

Zatišje pred jutrišnjo nevihto

Dvomi, polemike, priprave na četrtfinalna srečanja

*Tiskovni molk Vicinija, Osim zgovoren le s tujimi novinarji
Kamerunčani čakajo celo na prihod vrača*

V italijanskem taboru priprave v znamenju manjših polemik

Donadoni da ali ne?

MARINO (Rim) — Tridnevni počitek v Marinu, kjer so nastaljeni italijanski igralci, poteka v znamenju manjših polemik, ki polnijo stolpce časopisov in bogatijo televizijske in radijske športne rubrike. Potem ko je trener Azeglio Vicini uvedel tiskovni molk, je novosti, kar zadeva »azzurre«, bore malo.

Zato ni nič čudnega, če je vsa pozornost usmerjena v izjave nekaterih igralcev, ki so nekoliko razživile ozračje pred jutrišnjim večernim nastopom proti Irski.

V ospredju »polemik« prednjači nezadovoljstvo, ki ga je televizijski postaji izrekel napadalec Rome Carnevale. Po njegovem mnenju naj bi ga Vicini »kaznoval«, ker se je nekoliko nešportno vedel, potem ko ga je trener vpoklical na klop na drugem kvalifikacijskem srečanju proti ZDA.

Sicer ob Carnevaleju tudi Viali ni najbolj zadovoljen s svojo rezervno vlogo. Po vsej verjetnosti bo slavni Luca tudi proti Irski sedel na klopi in to še posebno, ker je včeraj imel visoko temperaturo in bolečine v grlu.

S tehničnega vidika naj bi Azeglio Vicini poslal na igrišče isto postavo, ki je zmagala proti Urugvaju. Edino izključenega Bertija naj bi zamenjal Donadoni, ki je včeraj treniral skupaj z ostalimi in vse kaže, da je poškodba že mimo.

Sam Milanov igralec ugotavlja, da nima nobene fizične težave in da je tudi s kondicijo vse v najlepšem redu. Marsikateri izvedenec ugotavlja, da je prav Donadoni najprimernejši za srečanje proti Ircom. Le-ti namreč so fizično zelo solidni, manjka pa jim fantazija v igri. Spretnosti Donadonija pa bi bile dobrodošle vsej ekipi, predvsem napadalcem, ki bi ob hitri in iznajdljivi igri lahko spravili Irce v velike težave.

Poskrbljeno je tudi za kratek čas igralcev. Kaže, da je Gianniniju zelo všeč biljard. (Telefoto AP)

visokih žogah. To bo verjetno tudi glavno orožje, ki ga bodo jutrišnji nasprotniki »azzurrov« uporabili, da bi pripravili največje presenečenje letošnjega mundiala.

Zaradi navedenega nekateri napovedujejo, da bo Vicini že od vsega začetka vključil v postavo Alda Sereno, ki je zelo dober v igri z glavo, tako v napadu kot tudi v obrambi, še posebno po strelah s kota. Skratka, Serena naj bi za to srečanje bil bolj primeren kot Baggio, ki je že proti Urugvaju pokazal, da »trpi« zaprtjo in obrambno igro.

Taktična poteza italijanske izbrane vrste naj bi bila ista kot doslej: ofenzivnost že od prve minute dalje. To naj bi Irce prisililo, da bodo ubrali obrambno taktiko in opustili svojo igro, ki predvideva dolge podaje globoko v nasprotnikovo polovico igrišča.

Mimo teh ugotovitev pa velja dejstvo, da so »azzurri« glavni favoriti pred jutrišnjem srečanjem in da se že dokaj glasno govori o možnem finalu med Italijo in ZRN.

Za jutrišnjo tekmo na Olimpiku bo na razpolago kar 4.500* policajev, ki bodo imeli nalogo, da nadzorujejo navijače na stadionu ter njihov prihod in odhod. Obstaja namreč nevarnost, da bi številni irski navijači želeli posnemati angleške huligane in s tem povzročiti izgrede, oziroma da bi prišlo do »medsebojnega srečanja« med pristaši irske in italijanske reprezentance.

Sprememba pravilnika o off-sideu

RIM — Z novo sezono (za mednarodne tekme od 25. julija dalje) bo stopilo v veljavo spremenjeno pravilo, ki zadeva off-side. Tako je včeraj v Rimu sklenil International Football Association Board, ki je obenem priporočil, naj se v pravilnik 166 nogometnih zvez, ki sestavljajo mednarodno nogometno zvezo, vključi tudi vseh 5 dodatnih pravil, ki so stopila v veljavo prav na letošnjem svetovnem prvenstvu.

Kar zadeva off-side je rečeno, da nedovoljen položaj ne velja v primeru, da se nasprotni igralec znajde na isti črti z zadnjim branilcem (»in linea«).

Črtanje dokaj spornega pravila, ki je doslej povzročilo precej negotovanja in različnih tolmačenj, naj bi nekoliko »razživilo« igro v zaključnih fazah.

Od tako imenovanih dodatnih pravilnih je najpomembnejše tisto, ki zadeva izključitev igralca, ko z nedovoljeno potezo prepreči nasprotniku pot do vrat. Doslej je namreč veljalo, da je za tak prekršek nogometaš dobil le ustni opomin ali rumeni karton.

Ostala pravila pa zadevajo pismeni opomin za igralca, ki zakasni izvedbo prostega strela, izstop z igrišča ob primeru poškodbe, primerno oblačenje (majica mora biti v hlačah, nogavice pa morajo biti potegnjene do kolena) ter prepoved »prekomernega« veselja ob zadetku.

Trener Charlton ima preglavice zaradi poškodb svojih nogometašev

Bo za zmago Irske kriv papež?

RIM — Če bo Irska premagala Italijo, bo vsega kriv papež, ker je v sredo blagoslovil Irce. Ta »sveti vic« je krožil včeraj v generalštabu irske nogometne reprezentance v kraju Nemi pri Rimu. Irski trener Jackie Charlton, ki je sicer po angleški tradiciji sila humoren, se ni šalil, saj ima pred jutrišnjo tekmo na Olimpiku nemalo skrbi s postavo: kar štirje njegovi standardni igralci so namreč poškodovani in bi bili resnično »potrebni« blagoslova, da bi lahko nastopili proti »azzurrom«. Napadalec Aldridge si ni še opomogel po hudem prekršku Romuna Hagija; gleženj njegove desne noge je še vedno otekel. Levi branilec Staunton tve-

ga, da ne bo igral zaradi udarca v nogo, ki ga je dobil v zaključnih minutah srečanja z Romuni. Tony Cascarino včeraj ni treniral zaradi utrujenosti (Jackie Charlton ne sili nikogar na trening, izbira pa seveda tiste, ki so najboljše pripravljene). Desni branilec Morris ima tudi otekel gleženj. Ta poškodba ga tare že od vsega začetka prvenstva, kljub temu pa je doslej odigral vse tekme.

Ob teh zdravstvenih handikapih se mora Charlton soočiti še z eno »nevšečnostjo« - tako imenovano »zadevo Whelan«. Kapetan Liverpoola Ronnie Whelan namreč vse vztrajneje zahte-

va, naj ga trener vključi v ekipo, češ da je povsem saniral poškodbo, zaradi katere je bil dva meseca ob nogomet. Po mnenju nogometnih izvedencev je Whelan ob Rayu Houghtonu najbolj talentiran irski nogometaš. Charlton ga je poslal na igrišče v drugem polčasu tekme proti Nizozemski, proti Romuniji pa ga je spet pustil na cedu, kar ga je dobesedno razkačilo. Trener odgovarja na njegove kritike in na vprašanja irskih novinarjev zelo umirjeno: »Tudi Vicini ve, da mora biti trener pozoren na svoje igralce. Po tistem, kar vidi na treningu, izve o nogometašu več, kot ve sam nogometaš o sebi.«

Charlton vsekakor še ni odločil, kdo bo stopil jutri na igrišče. Postavo bo objavil le nekaj ur pred začetnim sodnikovim žvižgom. Na vprašanje ali bo spremenil postavo, ki si je izborila prehod v četrtfinale, je - z razliko od Vicinija - odgovoril, da nerad zamenja igralce med tekmo, ker ne verjame v strateški pomen menjav.

Kljub tolikim poškodbam in če Charlton z nečim vendarle zadovoljen: z vezno vrsto, ki je neokrnjena. Že ob začetku prvenstva je trener dokaj nečimrno izjavil, da razpolaga z najmočnejšo sredino igrišča na svetu. Takrat se mu je večina domačih in tujih novinarjev ob tej trditvi podcenjevalno nasmehnila. Sedaj ima ta trditev že nekoliko večjo težo...

Rudi Völler se še vedno pritožuje po izključitvi

Zahodni Nemec Rudi Völler (na sliki AP) se je tokrat »obrisal pod nos«. Kot znano, disciplinska komisija ni upoštevala, da ni naredil nobenega prekrška in je potrdila eno kolo izključitve, tako da proti Českoslovaški ne bo igral. Kaže pa, da le ni bil povsem nedolžen: pravilo namreč, da ga je Nizozemec Rijkaard opljuval, ker ga je spomnil, kakšne barve je njegova koža (Rijkaard je namreč črne polti)

Doslej 4:0 za »azzurre«

RIM — Če bo v soboto obveljala tradicija, bo Italija zlahka premagala Irsko. V dosedanjih štirih medsebojnih spopadih so namreč »azzurri« vedno premagali nogometaše z Zelenega otoka. Samo z Luksemburgom ima Italija ugodnejše precedense (osem zmag v prav toliko srečanjih).

V štirih tekmah so Italijani dosegli 10 zadetkov, prejeli pa le dva. V prvih dveh srečanjih (leta 1926 in leta 1972) so »azzurri« zmagali s 3:0, v zadnjih dveh pa je bil njihov uspeh tesnejši (obakrat 2:1).

Zadnjič se je Italija srečala z Irsko pred petimi leti, 5. februarja 1985 v Dublinu. Gola sta takrat dosegla Rossi iz 11-metrovke in Altobelli. Na tekmi so igrali tudi trije sedanji reprezentanti: Bergomi, Vierchowod in Serena, ki ga je Bearzot vključil v ekipo v drugem polčasu namesto Rossija.

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

FIRENCE — Jugoslovanska nogometna reprezentanca se je iz Garde preselila v Montecatini, za katerega »modri« pravijo, da je še lepši. Jugoslovanski igralci so že trenirali na stadionu Comunale v Firencah, medtem ko za teren v Montecatini pravijo, da je pretrd. To je še zlasti huda nadloga za ljubljancana Zlatka Katanca, ki s poškodovanim kolenom težko vzdrži tako trda igrišča.

Sicer pa se borbeno vzdušje v jugoslovanskem taboru še stopnjuje. Jugoslovanski selektor Ivica Osim nadaljuje s »silenzio«, toda tu in tam le kaj pove, a to zelo na kratko. Tokrat na primer takole: »Tokrat mi ni treba motivirati igralcev, kvečjemu jih je treba držati nazaj, da v preveliki vnemi ne bi zgoreli.« Zelo podobno razmišlja tudi eden izmed trenerjev, Džemaludin Mušović, ki pravi, da je treba v jugoslovanskem taboru najti pravo mero motivacije. »Odgovorno in disciplinirano, a z malo tveganja. Približno tako kot v tekmi s Španci je treba skušati umrtviti igro nasprotnika, ko pa bo šlo v finišu za vse ali nič, tedaj je treba udariti. Naš repertoar je kar širok, v napadu imamo za kontranapad Zlatka Vujovića, za kombinatno igro pa Sušića, Stojkovića in Savičevića. Pomembno je, da ne igramo preveč evforično, niti preveč spoštljivo do nasprotnika. Če bi Maradono kljub poškodbam preveč rešpektirali, bi lahko Argentinci do-

bili absolutno prevlado na sredini igrišča in to bi nas lahko pokopalo,« pravi Mušović.

V zvezi s sestavo jugoslovanskega moštva je nekaj dilem, a ne toliko kot v predtekmovalju. Tisti, ki doslej še niso dobili priložnosti, so verjetno do konca odpisani. Največ možnosti pa imajo tisti, ki so igrali s Španci: Ivković, Šabanadžović, Hadžibegić, Spasić, Brnović, Jozić, Katanec, Sušić, Stojković, Pančev, Vujović, Savičević in Vulić. Selektor Ivica Osim seveda o sestavi moštva ne črha niti besedice, dva dni pred tekmo pa je pospešeno opravljal individualne pogovore z igralci, ki naj bi menda odločilno vplivali tudi na sestavo moštva. Ali zaigrati natančno s španskim vzorcem enajsterice, ali kaj malega spremeniti, ali celo bistveno osvežiti moštvo? Argentinci so imeli dva dneva počitka več, selektor Osim pa ima že eno slabo izkušnjo v zvezi s tem. Leta 1968 je bil v Italiji član moštva, ki je v finalu evropskega prvenstva igralo z »azzurri«. V prvi tekmi, ki se je v Rimu končala 1:1, je Jugoslovane oškodoval švicarski sodnik Dienst, v ponovljenem finalu pa so bili »modri« tako utrujeni, da so prav klecali in izgubili z 0:2.

Igralec tedanjega moštva je bil tudi Beogradčan Dragan Džajić, zdaj tehnični direktor Crvene zvezde, ki je tudi prišel čestitat »modrim« v Italijo z zmago nad Španijo in jih spodbuditi za nov uspeh z Argentino. »Da, res je, tedaj nas je pokopal utrujenost, toda prijatelju Osimu, ki odlič-

no vodi »modre«, le ne bi želel dati navodil, naj osveži moštvo. Sam že najbolje ve,« je dejal Dragan Džajić, ki se je od »modrih« poslovil leta 1979 prav v igri z Argentinci, to je bil njegov 85. nastop za reprezentanco in do danes je ostal jugoslovanski rekorder.

Kot kaže, Ivica Osim le ne bo veliko spreminjal. Prapravlja 13 igralcev, kolikor jih bo zanesljivo tudi igralo, celo za poletnega mladega Roberta Jarnija in njegovega ljubljenčka Vujadina Stanojkovića najbrž ne bo prostora. Zelo verjetno pa bo moral Pančev štartno mesto v ekipi prepustiti Savičeviću, ki ga je v nadaljevanju igre s Španci močno zasenčil. Vse drugo naj bi bilo enako kot s Španci, izkušeni Vulić pa bo rezerva tako rekoč za vsa igralna mesta, saj je znan kot »all round« igralec. Pančev bi bržkone z Argentinci zaigral le, če bi nasprotnik povedel in bi »modri« ločili rezultat.

Kapetan Zlatko Vujović je že povsem narej, ne čuti več nobenih posledic poškodbe, medtem ko Šabanadžović, ki ga čaka hud boj z Maradono, še čuti posledice udarca v koleno. Vendar je tudi Šabanadžović na stadionu Comunale že treniral. Reprezentanci zdravnik dr. Galetić meni, da bo do sobote tudi on zanesljivo narej, saj velja za zelo čvrstega in močnega igralca. Z drugimi ni problemov, »vprašanje pa je, kako je z glavami,« pravi trener Mušović, ki v stikih z novinarji najbolj pogosto nadomešča užaljenega Ivica Osima.

Ivica Osim tujim novinarjem

MONTECATINI TERME — Tistega, kar zaradi že znanega tiskovnega molka ni povedal jugoslovanskim novinarjem, je jugoslovanski trener Ivica Osim obrazložil italijanskim in tujim dopisnikom. V več kot enournem razgovoru se je obregnil ob najbolj »žgoče« teme v burnem jugoslovanskem taboru.

Na vprašanje, ali se veseli uvrstitve v četrtfinale, je odgovoril z drugim vprašanjem: »Zakaj naj bi bil vesel? Ker me v domovini blatijo?« Tiskovna konferenca je bila zanj vsekakor - po uvrstitvi Jugoslavije med osem najboljših ekip na svetu - nekakšno »maščevanje« nad tistimi, ki jih smatra za svoje najhujše sovražnike - jugoslovanskimi novinarji.

»Največji jugoslovanski problem predstavljajo nacionalizmi,« je nadaljeval. »Ko smo začeli pred dvema letoma graditi to ekipo, je bil politični položaj v SFRJ drugačen. Sedaj se je položaj spremenil in novinarji pišejo glede na geografsko pripadnost. Novinar iz Beograda ima v takem položaju edini cilj, da s svojimi članki »vsili« v ekipo igralce iz Beograda, na ostalo ne misli. Že ob pripravi seznama 22 reprezentantov so nas začeli napadati. Niso razumeli, da lahko nogomet zbliža ljudi, narode, oni so ga izrabili za ločevanje.«

O napredovanju v četrtfinale je Osim izjavil, »da je to še preveč za jugoslovanski nogomet.« Mentaliteta jugoslovanskega nogometa nasprotuje vsaki disciplini, v tekmovaljih, kakršno je svetovno prvenstvo, pa je disciplina zelo pomembna, je menil nadalje Osim. »Dejstvo je tudi, da imam v ekipi preveč »umetnikov«. Azeglio Vicini ima samo Roberta Baggia in še njemu stežka najde mesto v reprezentanci. Pomislite name, ki razpolagam s šestimi Baggii... Bo že res, da mi ugaja kreativna igra, prav zaradi tega so mi Nemci nasuli štiri gole. Od takrat pa Jugoslavija nenehno napreduje.«

O odnosu z igralci je Osim dejal, da jih družijo obojestransko zaupanje. »Jaz jih branim pred kritikami, kot mora to storiti vsak trener. Res je, da z igralci bolj malo govorim, tudi zato, ker ob zaupnem odnosu zaleže že gesta, pogled.«

O jutrišnji tekmi je bil Osim dokaj skop. »Argentinci bodo bolj spočiti, ker so imeli dva dni počitka več kot mi, igralci in niso igrali podaljškov; Argentina ni izključno Maradona, ima tudi mnogo drugih dobrih igralcev; Argentinci so svetovni prvaki, zato bodo morali napadati, to pa bo priložnost za nas, da jih presenetimo v protinapadu.« To je domala vse, kar je Osim povedal novinarjem brez jugoslovanskega potnega lista.

Anglija, Kamerun, ZRN in ČSFR se pripravljajo na četrtfinalni tekmi Kamerun bo zmagal, meni črni vrač

RIM — Po uvrstitvi v četrtfinale se Anglija, Kamerun, Češkoslovaška in ZRN vztrajno pripravljajo na nedeljska spopada. Po zmagi v zadnji minuti podaljška je bila Anglija včeraj že spet na delu. Trener Bobby Robson je postal bolj diplomatski in »novinarsko odpri«, da bi v svetovnih sredstvih javnega obveščanja izboljšal doslej vse preveč huligansko obarvan *image* angleške nogometne reprezentance. V prijaznem srečanju z novinarji se je »obregnil« tudi ob prihodnjega nasprotnika - Kamerun. Dejal je, da je od sodelavcev, ki so si ogledali dosedanje tekme Kameruncev, prejel štiri poročila, s katerimi pa si ne bo mogel kdove kako pomagati. Za to pa niso krivi sodelavci, pač pa sam Kamerun, ki je odigral vsako tekmo na drugačen način, tako da Robson sploh ne ve, kako naj se jih loti. Angleški trener bo v nedeljo težko razpolagal s štirimi poškodovanimi igralci: Linekerjem, Walkerjem, Barnesom in Hodgsonem.

Če ima Robson štiri poškodovane igralce, ima pa Kamerun štiri izključene. »Nadomestiti izključene ne bo zame noben problem, saj razpolagam z vrsto dobrih igralcev,« je včeraj optimistično izjavil kamerunski trener

Bo Milla (št. 9) tudi proti Angležem tako dvignil roke v zrak?

Nepomnjanši. Vse kaže, da vlada v kamerunskem taboru vsesplošen optimizem, in to ne le v vrstah reprezentance, pač pa tudi v domovini. V Yaoundeju je na primer znani vrač Onomo Dismas napovedal, da bo Kamerun premagal Anglijo z izidom 2:1. Vrač bo danes dospel v Bari, kjer bo izve-

del nekaj svojih vragolij, da bi »začral« svoje ljubljence in jih »povedel« k zmagi.

Vse kaže, da se je tudi trener ZRN, »Kaiser« Franz Beckenbauer predal magiji. Že nekaj dni namreč ponavlja svojim magično besedico »koncentracija«, ki naj bi jih privedla vse do rimskega finala. Beckenbauer je »iznašel« to »čudodelno« besedico po tekmi s Kolumbijco. Južnoameričani so jo s svojo ne-igro kmalu zagodili favoriziranim Švabom, in odlele trener nemških »panzerjev« zahteva od svojih nogometašev maksimalno koncentracijo. Le-ta jih je z zmago nad Nizozemcem privedla v četrtfinale in z njeno »pomočjo« naj bi premagali tudi Češkoslovaško.

Pred nedeljsko tekmo mora Beckenbauer rešiti nekaj majhnih »problemčkov« v ekipi. Enega od teh predstavlja novi Juventusov nakup Thomas Hässler. Prve tri tekme je odigral povprečno, pod svojimi sposobnostmi, zatem se je poškodoval. Na njegovo mesto je vstopil Littbarski, ki se je predvsem proti Nizozemcem razigral in si s tem zagotovil standardno mesto v ekipi. Proti ČSFR naj bi spet igral tudi Uwe Bein, steber vezne vrste. Z

njegovo vključitvijo naj bi dobila zahodnonemška vrsta dokaj ofenziven obraz, nastopila naj bi skratka podobno kot proti Jugoslaviji. Glede obrambe kaže, da bo na nevarnega Skuhravja pazil Kohler, ki je že zaustavil Van Bastna.

Prav Skuhravj je najbolj pod udarom novinarjev v taboru Češkoslovaške v Cernobliu pri Comu. Srednji napadalec je s svojimi petimi zadetki simbol novega češkoslovaškega nogometa. Včeraj si je njegov trening ogledal novi trener Torina Mondonico, ki je o njegovi igri izjavil, da je le redko videl nogometaša, ki tako dobro strelja v volecu kot Skuhravj.

Češkoslovaški trener Josef Venglos priznava ZRN vloga favorita, še več. Meni, da je Zahodna Nemčija prvi favorit tega prvenstva, Češkoslovaška pa ima ob tem vsaj eno prednost: to, da dobro pozna nemško igro. Na podlagi tega lahko tudi pripravi presenečenje. Po lanskem izredno uspešnem letu (le en poraz v 17 srečanjih) Venglos sedaj upa v ponovitev finala za evropsko prvenstvo leta 1976 v Beogradu. Takrat je ČSFR premagala ZRN z izidom 3:1. Med premaganci je igral tudi Franz Beckenbauer...

Po neslavni vrnitvi domov Brazilc Lazaroni v vrtincu polemik

SAO PAULO — Nepričakovana izločitev brazilske reprezentance v osmini finala povzroča nemalo skrb trenerju Lazaroniju. Podpredsednik brazilske delegacije Ricardo Teixeira je namreč včeraj izjavil, da bodo v kratkem zamenjali celotno tehnično vodstvo reprezentance s trenerjem na čelu. Ob prihodu v Sao Paulo pa je bil trener Brazilije tarča številnih napadov novinarjev, ki ga krivijo za nesposobnosti in tehnične nezrelosti. Zdi se, da so celo člani kriminalne tolpe »Rdeča komanda« telefonsko zagrozili, da bodo zaradi neuspeha ubili tri Lazaronijeve sinove. Dogodek raziskuje policija.

Petrović in Agnolin najboljša

RIM — Po mnenju argentinskega sodnika Juana Loustaua, ki ga je nogometna zveza predčasno odslovila, sta Luigi Agnolin in Zoran Petrović najboljša sodnika na svetu.

Tako po TV do konca SP

četrtfinale

SOBOTA 30. 6.

JUGOSLAVIJA-ARGENTINA (iz Firenc) 16.45 RAI 2, 16.30 TV-Lj 2, 16.30 TMC

ITALIJA-IRSKA (iz Rima) 20.45 RAI 1, 20.35 TV-Lj 2, 20.30 TMC

NEDELJA 1. 7.

ZRN-ČSFR (iz Milana) 16.45 RAI 1, 16.30 TV-Lj 2, 16.30 TMC

ANGLIJA-KAMERUN (iz Neaplja) 20.45 RAI 2, 20.40 TV-Lj 2, 20.30 TMC

ponovitev tekme iz četrtfinala 23.15 TMC

PONEDELJEK 2. 7.

ponovitev tekme iz četrtfinala 23.30 TMC

polfinale

TOREK 3. 7.

iz Neaplja 19.45 RAI 1, 19.55 TV-Lj 1, 19.30 TMC (ponovitev 22.30 TMC)

SREDA 4. 7.

iz Turina 19.45 RAI 2, 19.55 TV-Lj 1, 19.30 TMC (ponovitev 22.30 TMC)

ČETRTEK 5. 7.

ponovitev ene od tekem 23.30 TMC

PETEK 6. 7.

ponovitev ene od tekem 23.30 TMC

finale za 3. in 4. mesto

SOBOTA 7. 7.

iz Barja 19.45 RAI 2, 19.40 TV-Lj 2, 19.30 TMC (ponovitev 23.15 TMC)

finale za 1. in 2. mesto

NEDELJA 8. 7.

iz Rima 19.45 RAI 1, 19.40 TV-Lj (?), 19.30 TMC (ponovitev 23.00 cca TMC)

Za ljubitelje raznih rekordov na SP

Svetovno prvenstvo je tudi priložnost, da se ekipe in posamezniki proslavijo zaradi svojevrstnih rekordov. Omenimo nekatere najpomembnejše, ki so jih doslej zabeležili na SP.

Italija in Brazilija sta doslej edini trikrat osvojili naslov svetovnega prvaka. Brazilija leta 1958, 1962 in 1970, Italija pa leta 1934, 1938 in 1982.

Brazilska reprezentanca je ob enem edina, ki je sodelovala na vseh 14 svetovnih prvenstvih. Mehiški igralec Antonio Carbajal pa je edini, ki je sodeloval kar na petih svetovnih preizkušnjah (1950, 1954, 1958, 1962 in 1966).

Najboljši strelec na enem samem prvenstvu je Francoz Just Fontaine, ki je leta 1958 dosegel kar 13 zadetkov. Sicer absolutno najboljši strelec je Zahodni Nemec Gerd Mueller, ki je dosegel 14 zadetkov (10 leta 1970 ter 4 leta 1974). Največ zadetkov na finalnem srečanju pa je dal Anglež Hurst (leta 1966): 3. Avtorja najhitrejšega zadetka sta Lenher (ZRN) in Venante (Francija), ki sta nasprotnikovo mrežo zatresla že po 20 sekundah igre. Prvi je to dosegel leta 1934 na srečanju ZRN - Avstrija, drugi pa leta 1938 med tekmo Francija - Belgija. Edini igralec, ki je zabeležil gole na vseh preizkušnjah SP, ki se jih je udeležil (1958, 1962, 1966 in 1970), je Nemec Uwe Seeler. Največ zadetkov

na enem od srečanj za svetovno prvenstvo so zabeležili leta 1954, ko je Avstrija s 7:5 premagala Švico. Tekme Madžarska - Južna Koreja (9:0), Jugoslavija - Zaire (9:0) in Madžarska - El Salvador (10:1) so zapisane v knjigi rekordov, ker so se zaključile z največjo razliko v golih. Zahodni Nemec Seeler in Poljak Zmuda sta odigrala največ tekem na SP: 21. Naj-

mlajši igralec, ki je osvojil naslov svetovnega prvaka, je slavni Pelé, ki mu je leta 1958 bilo komaj 17 let, ko je Brazilija zmagala na Švedskem. Najstarejši igralec pa je italijanski vratar Dino Zoff, ki je v Španiji leta 1982 imel 40 let. Največ zmag je dosegel dosegla brazilska vrsta (41), največ neodločenih izidov ZRN (13), največ porazov pa je doživela Mehika (17). Največ zadetkov je dosegla Bra-

zilijska (144), največ prejetih golov pa je zabeležila ZRN (85). Na španski svetovni preizkušnji so dosegli največ zadetkov: 146. Reprezentanci Anglije (1982) in Brazilije (1986) sta prejeli najmanj golov, samo enega. Južna Koreja pa ima neslavni rekord prejetih zadetkov, 29.

Največ zaporednih porazov (9) pripada Mehiki in to na treh zaporednih preizkušnjah. Madžarska reprezentanca je leta 1954 dala kar 27 golov. Vratar, ki največ časa ni prejel gola, je Zahodni Nemec Sep Maier, ki je »vzdržal« kar 475 minut.

Sodnik Langenus (Belgija) pa je doslej sodil največ srečanj: 8. Italijanski sodniki pa so bili doslej najbolj številčno zastopani na SP, kar 14.

Kot zanimivost povejmo tudi, da so največ avtogolov (5) zabeležili na preizkušnji leta 1954, najbolj »nesrečna« reprezentanca, kar zadeva avtogole, pa je Mehika (3).

Sodniki so bili doslej najbolj »radodarni« do ZRN in ji dodelili 8 enajtmetrovk. Igralec, ki je osvojil največ svetovnih naslovov, je Pelé, ki je trikrat slavil s svojo reprezentanco. In za konec povejmo, da so največ gledalcev našli na mehiškem SP leta 1986, ko se je na tribunah zbralo kar 2.441.731 oseb.

»Za mundial ne mož ne sin, pač pa jaz...«

Ob svetovnem nogometnem prvenstvu je v Nemčiji po časopisih, radiu, televiziji, veliko govora o »ubogih ženah«, ki se morajo ta čas ravnati po vse nadvladajočem urniku raznih televizijskih prenosov. Dajejo jim nasvete, kako prestati ta čas, kakšno hrano naj pripravijo, da ne bo možu otežkočila prebave, naj se mu pridružijo in skupaj z njim uživajo, oziroma trpijo pred televizijskim ekranom. Nekatere na Bavarskem je gostilničar izobesil na oknu veliko tablo z napisom: »Zagotavljam odsotnost nogometnih prenosov«, ker je v nasprotju z vsemi drugimi lokali, ki skušajo ravno s prenosi po svoje zaslužiti na račun mundiala. Njegov namen je, kot sam pravi, nuditi vsem oškodovancem, predvsem ženskam in otrokom, zavetišče, kjer lahko v miru prebijejo kako urico in popijejo vrček piva ali oranžado. Do zdaj se mu je račun obnesel.

Pri vsem tem teatru sem se čutila že skoraj kot bela muha. Če se v naši družini namreč kdo zanima za šport, pa naj bo tenis ali atletika, smučanje ali nogomet, nista to ne mož ne sin, pač pa jaz. Če zdaj večerjamo kdaj bolj zgodaj kot navadno, ali če je večerja bolj enostavna, ni tako, ker hoče boljša polovica po novicah v miru slediti nogometni tekmi, pač pa zato, ker je med popoldanskim in večernim prenosom premalo premora, da bi se lahko brezskrbno dlje mudila v kuhinji. Če mož naslednjega dne lahko debatira v uradu s kolegi o presenetljivi igri Kameruncev ali o izvrstni obrambi Egiptčanov, se ima zahvaliti le meni, ki ga sproti obveščam o najnovejšem dogajanju.

Razgovor s pisateljem Alojzjem Rebulo, ki ste ga objavili 16. t. m., mi je tako bil v dvojno zadoščenje, prvič zaradi njegovih zanimivih pripomb, drugič pa, ker sem z veseljem ugotovila, da sem v odlični družbi, če se tudi njegova žena zanima za nogometno prvenstvo.

Če mislim na lastno »nogometno preteklost«, se dobro spominjam, kako sem kot devet ali desetletno dekletce stala v vratih, ko smo v dveh, treh ali celo v štirih igrali na morda dvajset kvadratnih metrov velikem »igrišču« blizu hiše.

Mejnik v mojem zanimanju za nogomet pa vsekakor predstavlja leto 1955. Štiri prijateljice smo bile, skupaj smo se pripravljale na maturo, a tistega popoldneva je vse naše zanimanje in navdušenje veljalo le nogometni tekmi med Italijo in Jugoslavijo v Turinu.

Kot rečeno, smo radijski reportaži sledile v štirih, in kot nalašč so »naši« zabili štiri gole. Od veselja in ponosa smo na ves glas vriskale. Ko so se »naši« vračali preko Trsta domov, si nismo mogle kaj, da jih ne bi šle pozdravit s šopom rdečih nageljnov na postajo.

Štiri leta pozneje sem se mudila v Angliji. V tistem času je bila na vrsti, za ne vem že kateri pokal, nogometna tekma med Anglijo in Italijo. Ne vem več za izid, a prav dobro se spomi-

Le visoka mreža je zadržala navdušene navijačice, ki so sledile treningu italijanske reprezentance v Marinu. (Telefoto AP)

njam, da sem držala za »azzurre«, ki sem jih tedaj, na tujem, imela za »naše«.

Preteklo je več let, morda petnajst ali šestnajst, predno sem spet trepetala z »našimi«. Vračali smo se, vsa družina, po vsakoletnih počitnicah v Trstu, spet na Nemško. Že med potjo smo po radiu slišali, kako se Jugoslovani pogumno bijejo z Nemci. Odpovedali smo se zadnjemu postanku na avtocesti, da bi le bili prej doma... in res nam je uspelo slediti zadnjim navdušujočim minutam pred televizijskim ekranom. Ne vem, s katerim vinom smo nazdravili zmagi, a prav gotovo z enim najboljših, kar jih je tedaj premogla naša klet.

Ko je pred nekaj leti bila na vrsti finalna tekma med Nemčijo in Italijo, smo se s sosedi zmenili, da se nato dobimo pri nas, če zmagajo »naši«, pri njih, če zmagajo njihovi, da torej vsekakor praznujemo. In čeprav so bili sosedje potrti zaradi poraza, smo vendar lepo zaključili večer.

Šport me je vedno navduševal. Dokler je šlo, sem se tudi sama z njim po malem bavila, sedaj so mi pa razna evropska ali svetovna prvenstva neka-

ko nadomestilo zanj. Če dobro pomislim, je pa narodnostna komponenta pri tem zelo močna, saj mi ni vseeno, če zmaga objektivno boljše moštvo, zadoščenje mi daje predvsem zmaga »naših«, naj bodo »plavi« ali »azzurri«, pripadniki slovanskega naroda ali nogometnega škrate, ki si drzne postaviti se po robu tako imenovanim velikonom. Na neki način mora biti mogoče, istovetiti se z enim ali drugim. Zato se ne čudim, če se tolikšne množice navdušujejo nad nogometom, saj delno zavestno, delno podzavestno, gotovo čutijo v njem tudi neke drugačne, globlje vrednote, kot je samo tekanje za okroglo žogo.

Zdi se mi, da prvo kolo letošnjega mundiala nekoliko potrjuje te moje ugotovitve. Prav države, ki se politično prebujajo in osveščajo, naj si bo v Afriki ali v vzhodni Evropi, so se z velikim elanom, samozavestjo in ponosom spoprijele z nasprotniki. In če bi se politični in drugačni konflikti zreducirali na športne tekme, mar ne bi bile vredne še večje pozornosti in navdušenja?

MIRELLA MERKU'

E. Ferfolja optimist pred nastopom Jugoslavije, vendar... Kako ustaviti Maradono? Italija in ZRN izstopata

Z zmago proti španski reprezentanci si je Jugoslavija zagotovila vstop v četrtfinale, kar je že velik uspeh za »modre«. Jugoslavija je namreč zadnjič pristala med osmerico najboljših pred šestnajstimi leti na svetovnem prvenstvu v Nemčiji. Osimovi vrsti je tako uspel lep podvig, kljub temu, da bi po dokaj slabem startu malokdo stavil na njeno zmago proti Španiji. Tega uspeha so se veselili tudi naši zamejski nogometni izvedenci, katerim je pri srcu usoda jugoslovanske reprezentance. Za mnenje o tekmi in sploh za krajšo oceno o letošnjem prvenstvu smo vprašali Evgena Ferfolja iz Doberdoba, ki je med našimi najboljšimi nogometnimi trenerji, še posebno pa se je izkazal pri vodenju mladinskih ekip.

»Zelo sem srečen, da je Jugoslavija premagala Španijo, ki je veljala za favorita. Resnici na ljubo je treba priznati, da so imeli »modri« tudi malo sreče, saj so Španci imeli morda več priložnosti, ki pa jih po lastni krivdi niso izkoristili. Prepričan sem, da je tudi sreča zelo važna komponenta na tako dolgem tekmovanju, čeprav uspeh Stojkovića in tovarišev ni pripisati zgolj sreči.

Jugoslovanska ekipa je na papirju prav gotovo ena izmed najmočnejših. Doslej igralci niso našli skupnega jezika, tako da so igrali brez vsake povezave, kar je prišlo zlasti do izraza proti močnejšemu nasprotniku (beri Nemčija). Proti španiji pa je Osim, ki je po mojem mnenju odličan trener in zato tudi odklanjam vse kritike, ki so bile izrečene na njegov račun, taktično zelo dobro razporedil može na igrišču. V trenutku, ko so branilci in vezni igralci dosegli večjo homogenost, je tudi igra postala dopadljivejša in so prišli do izraza številni talenti, s katerimi jugoslovanski nogomet danes razpolaga.

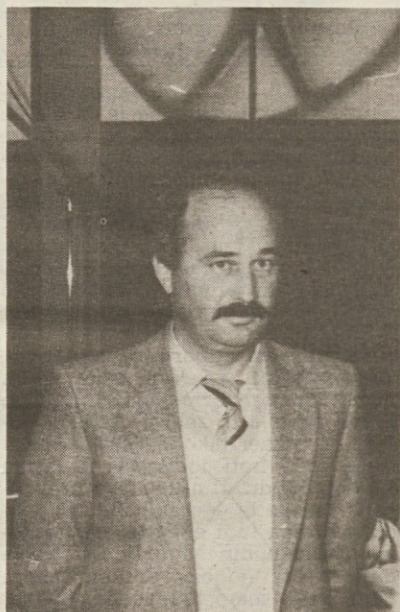
»Si optimist tudi glede nadaljevanja prvenstva in misliš, da bo Jugoslavija tudi proti Argentini lahko poskrbela za prijetno presenečenje?

»Svetovni prvak je v dosedanjih nastopih igral zelo slabo. Prepričan sem, da bodo Osimovi varovanci zmagali, edini problem bo zaustaviti Maradono, saj so vsi ostali drugorazredni igralci. Sami argentinski branilci pa bodo imeli veliko dela s Stojkovičem, ki je eden izmed največjih svetovnih talentov danes, tudi Savičević pa bi utegnil presenetiti.

Edina hiba jugoslovanske reprezentance, kot je bilo razvidno tudi na samem srečanju s Španijo, je obramba, ki igra večkrat zelo panično. To je odvisno tudi od slabega vratarja, saj je očitno, da ostali bolj malo zaupajo Ivkoviću, ki se na letošnjem prvenstvu res ni izkazal.

Se bližamo torej polfinalnemu srečanju Italija-Jugoslavija?

»To bi bila res zanimiva tekma, saj sta obe ekipi tehnično zelo dobri, kot sem že povedal, je edino obramba negativna točka Jugoslavije. Italijani pa razpolagajo z daleč najboljšo obrambo, vrh tega ima Vicini številne me-

Evgen Ferfolja

njave, ki so povsem enakovredne standardnim igralcem. Pravzaprav ne bi vedel, če je Vicini res tako odličen strateg, da je do danes »uganil« vse spremembe, ki jih je vnesel v ekipo, ali pa je imel pri tem tudi kanček sreče. Bolj se ogrevam za prvo varianto, ker je Vicini že večkrat pokazal, da zelo dobro pozna značilnosti svojih igralcev in se je tako odločal za razne zamenjave, ne da bi pri tem utrpela igra. Italija je namreč doslej pokazala najbolj dopadljivo in učinkovito igro, edino Nemčija je bila na isti višini.

Kako ocenjuješ, kot trener, letošnjo izvedbo svetovnega prvenstva?

»Glavna oznaka je veliko taktiziranje. Ekipa v prvi vrsti pazijo na to, da ne prejmejo zadetka, šele nato pomislijo, da bi izvedle kakšno napadalno akcijo in tako lahko zmagale. Skrb za obrambo se je še povečala v drugi fazi, ko poraz pomeni tudi izločitev, tako da je bil le malokdo pripravljen tvegati. Višek je v tem smislu dosegla tekma med Irsko in Romunijo.

Zanimivo je tudi to, da skoraj vse ekipe nastopajo samo z enim standardnim napadalcem, kar zgovorno priča o novi tendenci, ki je zajela svetovni nogomet. Še posebno Brazilija me je v tem pogledu razočarala, saj smo bili na prejšnjih izvedbah navajeni slediti izredno dopadljivi in duhoviti odprti igri Brazilcev. Trener Lazaroni pa je vnesel velike novosti in je ojačil v prvi vrsti obrambo. Samo če bi igral s tremi napadalci in bi se ne izneveril glavni značilnosti brazilskega nogometa, bi prav gotovo brez večjih težav lahko dosegel boljši uspeh. Razočarali so me tudi Nizozemci, ki so igrali brez prave motivacije. Ob notranjih problemih bi tu še podčrtal fizično, predvsem pa mentalno utrujenost njihovih najboljših nogometašev, ki so prišli povsem izčrpani na svetovno prvenstvo.« MAL

»Uživanje« v prijetni družbi je veliko slajše

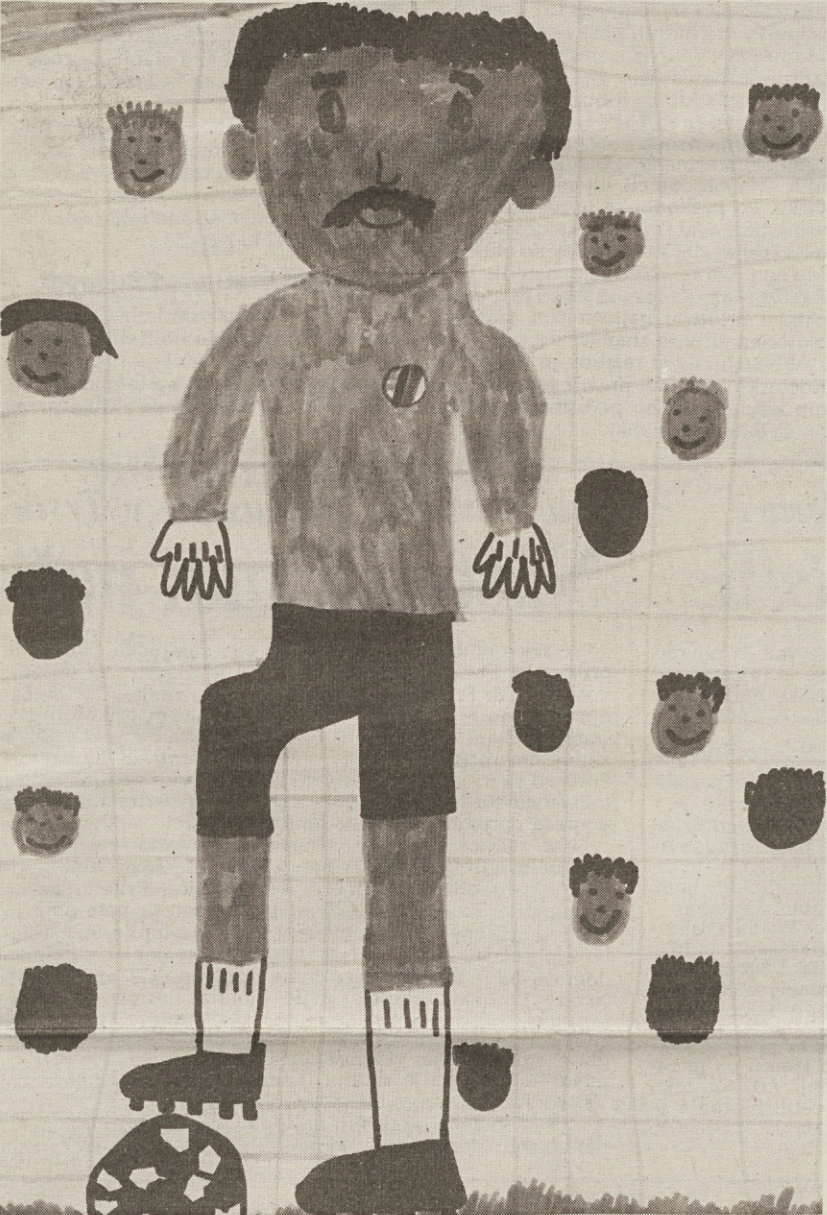

Gledanje nogometnih tekem in nasploh športnih dogodkov je gotovo bolj prijetno v družbi kot pa sam doma, kjer so morda še težave glede lastništva televizorja, pa usklajevanja raznih želja in zahtev. Tako se nekateri srečujejo v barih, gostilnah, nekateri bolj podjetni so si oskrbeli celo maks ekrane. Tudi po naših vaseh ni nič drugače. Na sliki vidimo navdušence v gostilni Strain pri Studencu v Dolini. (Foto Mario Magajna)

OSMINA FINALA	ČETRTOFINALE	POLFINALE	FINALE
ITALIJA	ITALIJA		
URUGVAJ	RIM	zmagovalec A	
IRSKA	30. junija ob 21.00		
ROMUNIJA	IRSKA		
ŠPANIJA	JUGOSLAVIJA	NEAPELJ	
JUGOSLAVIJA	FIRENCE	3. julija ob 20.00	
BRAZILIJA	30. junija ob 17.00	zmagovalec B	1. mesto
ARGENTINA	ARGENTINA		RIM
ZRN	ZRN		8. julija ob 20.00
NIZOZEMSKA	MILAN	zmagovalec C	
ČSFR	1. julija ob 17.00		
KOSTARIKA	ČSFR		
ANGLIJA	ANGLIJA	TURIN	
BELGIJA	NEAPELJ	4. julija ob 20.00	
KAMERUN	1. julija ob 21.00	zmagovalec D	3. mesto
KOLUMBIJA	KAMERUN		BARI
			7. julija ob 20.00 (poraženca polfinala)
			SVETOVNI PRVAK

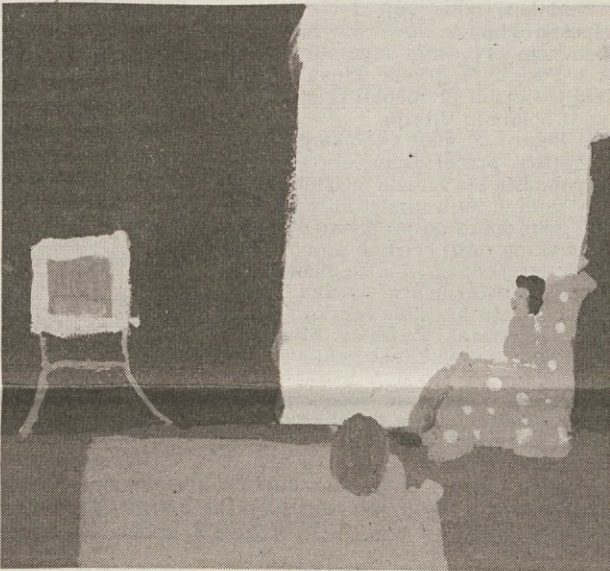
Otroški mundial

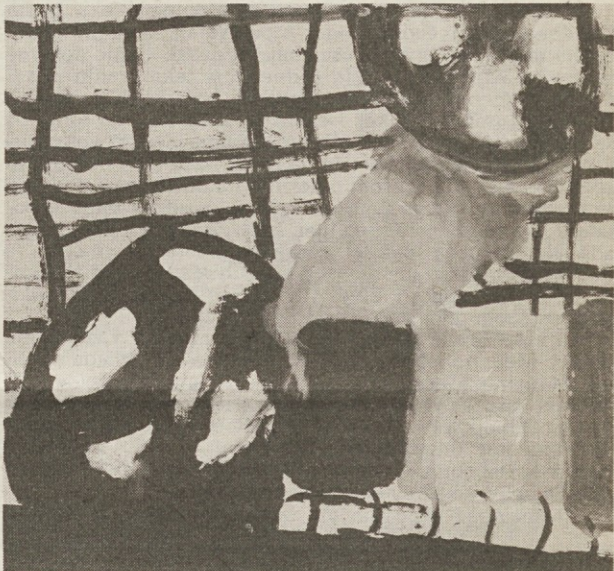
Sara Magagnato, 2. razred osnovne šole France Bevk z Opčin

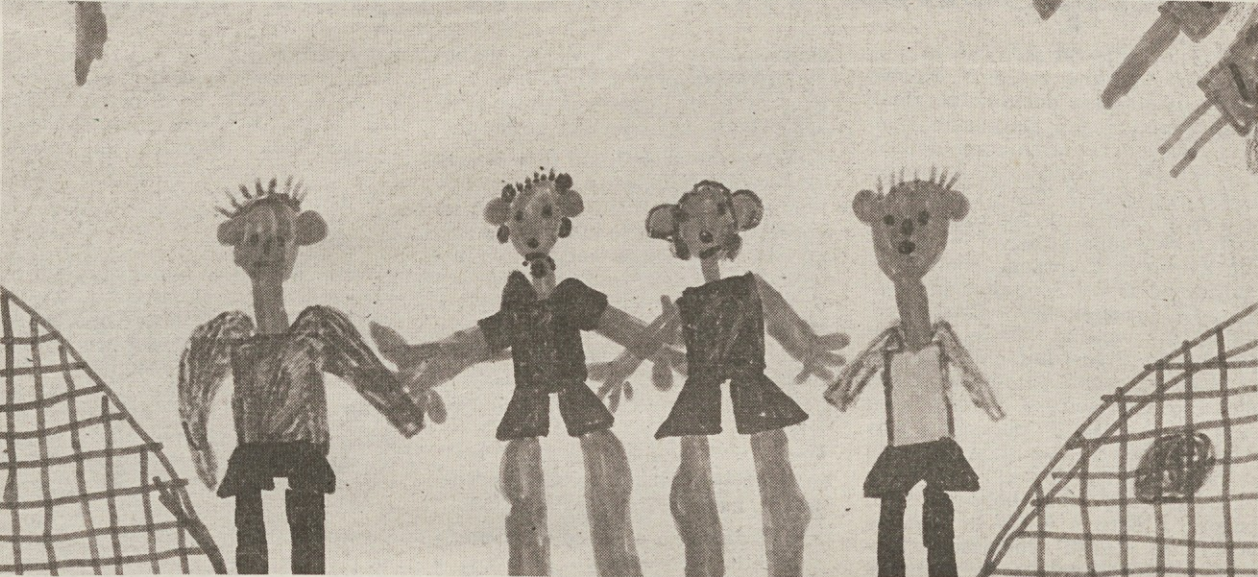
Janja Del Linz, 3. razred osnovne šole Fran Saleški Finžgar iz Barkovelj

Mira Fabjan, 3. r. osn. š. France Bevk z Opčin

Matteo Bottosso, 3. r. osn. šole France Bevk z Opčin

Nicola Sperco, 1. razred osnovne šole Fran Saleški Finžgar iz Barkovelj

Daša Stanič, 1. razred osnovne šole Fran Saleški Finžgar iz Barkovelj

Luka Kafol, 2. razred osnovne šole Fran Saleški Finžgar iz Barkovelj

Veronika, Sosič, osnovna šola France Bevk z Opčin

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povprečno 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 29. junija 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Na mednarodnem teniškem turnirju v Wimbledonu Lendl in Edberg brez težav

LONDON — V Wimbledonu gre vse po načrtih. Za Beckerjem sta se včeraj tudi Ivan Lendl in Stefan Edberg uvrstila v tretje kolo. Čehoslovak iz Connecticuta je s prepričljivim 6:1, 6:3, 6:0 zlahka odpravil rojaka iz Švice Hlaske. Sladokusci londonskega turnirja pravijo, da je Lendl igral sijajno: ranovrstno in natančno. Nobena skrivnost ni, da se je Lendl odpovedal prvega delu tekmovalne sezone, da bi se ustrezno pripravil na ta turnir, ki ga doslej še ni osvojil.

Tudi Edberg je zasenčil Miroslava Mečira (CSFR), ki je le blede senca nekdanjega igralca, čeprav so nekateri napovedovali njegov preporod. Mečir je igral »leno« in izgubil s 6:2, 6:3, 6:2. Edberg pa je potrdil, da je kot tenist »rojen« za travo.

V nadaljnjih kolo pojdejo tudi outsiderji, kot sta Chang in Grabb, Francoz Leconte pa se poslavlja.

OSTALI IZIDI DRUGEGA KOLA
Courier (ZDA) - Stoltenberg (Av.) 6:2, 6:7, 6:3, 6:4; Srejbner (CSFR) - Ohr-

mann (ZRN) 6:2, 6:7, 6:3, 6:2; Shelton (ZDA) - Bruguera (Šp.) 5:7, 2:6, 6:4, 6:4; Curren (ZDA) - Muller (J. Afr.) 6:7, 6:4, 7:6, 6:7, 6:4; Kratzmann (Avstr.) - Jarryd (Šve.) brez boja; Novaček (CSFR) - Rive (ZDA) 6:1, 6:4, 7:6; Antonitsch (Av.) - Leconte (Fr.) 2:6, 6:4, 7:6, 6:2, 6:2; Pearce (ZDA) - Matsuo (Jap.) 7:6, 7:5, 6:3; pate (ZDA) - Raoux (Fr.) 3:6, 6:2, 6:4, 6:3; Chang (ZDA) - Pugh (ZDA) 6:3, 6:2, 6:2; Mansdorf (Izr.) - Fromberg (Avstral.) 6:4, 7:6, 6:1; Grabb (ZDA) - Chamberlin (ZDA) 6:2, 6:7, 7:6, 3:6, 6:3.

Med ženskami sta napredovali tudi Navratilova in Sabatinijeva.

Off shore v Trstu

Tržaški zaliv bo v nedeljo spet prizoristi tekmovalna dirkalnih čolnov off shore. V tekmovalju za državni naslov v 1., 2. in 3. razredu, veljavnem za veliko nagrado Trsta se bo pomerilo okrog 30 posadk. Start preizkušeni bo

v Barkovljah (v 1. in 2. razredu bodo štartali ob 12.30), nagrajevanja pa na Trgu unita. Tekmovalje v 2. razredu bo šlo tudi za evropsko prvenstvo. V času tekmovalja bodo veljale omejitve za morski promet.

Kukoć in Rusconi na draftu.NBA

NEW YORK — Moštva NBA se zanimajo zdaj tudi za Jugoslovana Toniya Kukoća in Italijana Stefana Rusconija. Na vsakoletnem draftu v New Yorku je Kukoća v drugem krogu (29. absolutni) izbralo moštvo Chicago Bulls, Rusconija pa v drugem krogu (52. absolutni) moštvo Cleveland Cavalier, za katerega bo v prihodnji sezoni igral tudi »Rimljan« Dan Ferry.

Kot prvega je društvo New York nets izbralo 210 cm visokega centra Derricka Colemanja iz univerze Syracuse.

Američan obeta preporod na VN Nizozemske Lawson se vrača

ASSEN — Ob svojem povratku na stezo po več kot dveh mesecih odsotnosti je Američan Eddie Lawson (yamaha) dokazal, da bo v politrskem razredu za marsikoga še trd oreh. Na včerajšnjih uradnih poskusnih vožnjah za jutrišnje VN Nizozemske je dosegel tretji najboljši čas za Schwantzom (ZDA - suzuki) in Raineyjem (ZDA - yamaha) ter pred Gardnerjem (Avstral. - honda). Lawsons vsekakor še naprej pestijo bolečine in bo šele po današnjih vožnjah odločil, ali se bo udeležil dirke. Po poškodbah se je na dirkališče vrnil tudi Gardner, za katerega prav tako velja, da še ni povsem okrevale. Majhen korak naprej je naredil tudi Randy Mamola (osmi), ki se je s svojo cagivo približal najhitrejšim uradnim motorjem drugih znamk.

V četrtlitrskem razredu je Američan Kocinski (yamaha) prav v zadnjih krogih iztrgal začasno prvo mesto Italijanu Cadadori (yamaha).

V razredu dom 125 cm ni lider lestvice za SP Italijan Capirossi forsiral in se je moral zadovoljiti z osmim časom, najhitrejši pa je bil Nizozemec Spaan.

Piloti so medtem na skupščini izrazili zaskrbljenost nad stanjem proge v Budimpešti, kjer naj bi bila 2. septembra dirka za SP.

Nesrečnega zahodnonemškega pilota Rotha so medtem včeraj iz Rijeke prepeljali v nevrokirurški oddelek bolnišnice v Ravensbruggu. Rothovo zdravstveno stanje se je rahlo izboljšalo, a ostaja zelo hudo.

Mottet svari pred Bugnom

PARIZ — Francoski kolesar Charles Mottet je izjavil, da bo Italijan Gianni Bugno zanesljivo osvojil tudi krožno dirko po Franciji, če bo le ohranil formo, ki jo je pokazal na italijanskem Giru.

Na poletnih igrah Alpe Jadran v Linzu Uspeh Macchiutove

LINZ — V avstrijskem Linzu je v polnem teku četrti izvedba poletnih športnih iger Alpe Jadran, ki se jih udeležujejo mladi športniki iz osemnajstih dežel, članic delovne skupnosti Alpe Jadran. Na tridnevem tekmovalju mladi merijo moči v lahki atletiki, plavanju, košarki (samo moški) in odbojki (samo ženske). Deželo F-JK zastopa na igrah 64 športnikov in športnic (26 atletov, 15 plavalcev, 12 košarkarjev in 11 odbojkaric), katerim je treba prišteti še trenerje in spremljevalce. Na svečani otvoritvi na občinskem stadionu je predsednik dežele Zgornje Avstrije Josef Razenbock podaril vse večji pomen teh iger, ki so že prava mala olimpiada mladih s tega srednjeevropskega prostora. Igre pa so le del vse globljih stikov na vseh možnih ravneh med članicami delovne skupnosti. Sledila je zelo prikupna manifestacija z nastopom telovadk in glasbenih skupin.

Za našo deželo je prvi dan tekmovalj minil v znamenju deklet. Med vidnejšimi rezultati velja omeniti zmago atletinje Margaret Macchiut v teku na 100 m z ovirami v zelo dobrem času 14'21", v metu diska pa je bron osvojil Franco Paolo. Odbojkarice so z 2:0 odpravile tako reprezentaco Trentina kot Burgenlanda, košarkarji (v ekipi nastopajo tudi naši Debeljuh, Gregori in Rebula) pa so s 78:60 premagali Sonogy, a s 96:60 klonili pred Slovenijo.

Tekmovalje se bo končalo danes popoldne.

Na DP v superminivolleyju v Pesaru Sočani dobro začeli

Najmlajši odbojkarji Soče Sobema uspešno branijo slovenske barve na državnem prvenstvu superminivolleyja v Pesaru. V prvem dnevu tekmovalj so sočani premagali predstavništvo iz Nuora in Viterba.

V Pesaru so mali odbojkarji stopili na igrišče precej prepričani v lastne sposobnosti. Ne smemo pozabiti, da so se v zadnjih letih igralci Soče že dvakrat zelo dobro odrezali na DP. Letos pa je ekipa za tri četrtine prenovljena, edini starejši član, ki je že dvakrat nastopal na državnem prvenstvu, je Federico Pelegrin, ostali, Marko Cernic, Dimitri Devetak in David Mucci pa prvič sodelujejo na tako zahtevni preizkušnji.

Ekipo iz Viterba so Sočani premagali z gladkih 2:0, ne da bi omogočili nasprotniku, da reagira. Bolj izenačena je bila tekma z Nuorom, a tudi tu so z dobro igro v polju in z dobrimi servisi spravili nasprotnika na kolena.

Popoldan so naši odigrali še povratni tekmi in ponovila se je jutranja slika. Ti uspehi dajo velike možnosti v dobro končno uvrstitev. (P. Cernic)

Prestičen remi Nabrežine

V 4. povratnem kolu tržaškega balinarskega prvenstva C kategorije je v došle najboljšem nastopu Nabrežina igrala neodločeno 4:4 proti drugouvrščenemu San Giovanniju, ki je le za točko zaostajal za vodilnim Nevenom. Razigrana dvojica Fabio Cattonar - Paolo Negrini je takoj vsilila svoj ritem igre in suvereno zmagala s 13:3. Trojka je sicer povedla z 8:5, nato pa je morala priznati premoč objektivno boljših tekmecev. Drugo delno zmago je v tehničnem zbijanju priboril Nabrežini Boris Simoneta, ki je že zaostajal za 7 točk, prav ob izteku pa je zadel balinčica na zadnji črti in tako zmagal z 19:17. V devetih nastopih je Nabrežina doslej zbrala 27 točk in je na sredini lestvice. (B. S.)

Na Prazniku gimnastike v Trstu Nastopili tudi naši

V telovadnici SGT v Trstu je bila zaključna telovadna prireditev Praznik gimnastike, ki jo je organiziral deželni komite FGI. Prireditve so tokrat dobro izpeljali. Na srečanju so v moški konkurenci svoje sposobnosti prikazali dve skupini. Člani goriškega Doma so nastopili v preskokih s kanvasom in poželi veliko aplavzov. Člani US Lavoratori Portuali so nastopili s prvimi iz akrobatike. Dva najboljša telovadca sta prikazala kratko sestavo iz parterja. Žal smo pogrešali orodno telovadbo fantov in deklet.

Kar zadeva deklice so Domove telovadke nastopile v talni telovadbi SG in SRG brez orodja ali s klasičnim orodjem (žoga in obroč, kiji in trak, sam trak itd). Prijetno nas je presenetila Tržačanka SGT, ki je študentska prvakinja in članica državne reprezentance v SRG. Nastopila je s sestavo z obročem. Za SZ Bor je nastopilo pet deklic s trakom, domov pa je bilo 15. Poleg Bora, Doma in SGT so nastopili še otroci društev Libertas Sacile, Libertas Sesto al Reghene, Libertas Torviscosa, BA Lignano, US Celinia, Moderna Sacile, US Gemonia in ASU. Žal ni bilo nobenega predstavnika goriškega UGU-ja, videmskega UGU-ja in Ritmice iz Lignano. Po nastopu je sledila »Lambada« za vse udeležence. Vsi udeleženci so prejeli spominsko majico.

Vsi si še želimo takšnih nastopov, vendar bi bilo pametneje omejiti število točk, ki naj bi bile kvalitetnejše. (MUČ)

C. Arena v Rim

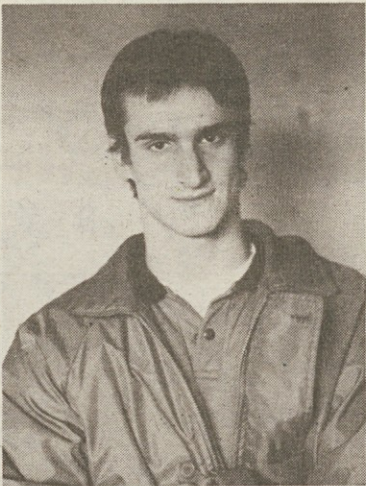
KK Bor nam je poslal s prošnjo za objavo naslednji komunikacije:

Naš igralec Christian Arena se je v preteklih dneh na povabilo košarkarskega kluba Messaggero udeležil v Rimu skupnih priprav, ki jih je organiziralo to društvo.

Vodstvo Messaggera je visoko ocenilo sposobnosti našega košarkarja in mu je ponudilo možnost, da bi v prihodnji sezoni nastopal v dresu rimskega prvotiligaša.

Christian je po povratku v Trst vodstvu Bora izrazil željo in pripravljenost za prestop k Messaggeru. Da bi mlademu igralcu omogočili nadaljnji košarkarski razvoj v tako kakovostnem okolju, kakršnega mu matični klub ne more nuditi, je KK Bor pristal na prestop.

Ugodil je želji Christiana in njegovih staršev ter včeraj v Trstu podpisal pogodbo, s katero bo ta mladi in obetajoči igralec, ki je zra-

sel v vrstah Borovega košarkarskega podmladka, odslej branil barve rimskega prvotiligaša.

KK BOR

Skupščina koroških športnikov

V Celovcu je bil redni občni zbor Slovenske športne zveze. V Slovenskem mladinskem domu so se zbrali predstavniki raznih slovenskih športnih društev, raztresenih po dolinah Koroške. Po otvoritvi zborja je prevzel besedo predsednik ZTKOS Zorčič, ki je podčrtal zanimanje športnih organizacij iz Slovenije za razvoj in delovanje Zveze na Koroškem; poudaril je tudi pomembnost športne dejavnosti, ki vzpodbuja stike med večinskimi narodom in manjšino, kar je vsekakor pomembno. Predsednik ZSSDI Kalan je kritično ocenil skromnost stikov med športniki Koroške in FJK. Je res sicer, da je prišlo do občasnih stikov med nogometaši in šahisti, a vendar bi se dalo storiti mnogo več; na tak način bi eni in drugi lahko boljše spoznali pogoje, v katerih živita in delujeta manjšinski športni organizaciji. Dolžnost obeh odborov bo, da poglobita te stike in da vzpodbujata neposredne vezi med posameznimi društvi, ki gojijo iste panoge. Tajnik ZSO Koroške Šturm, je omenil da spremlja zveza z

veliko pozornostjo delovanje telesnokulturnih organizacij, ki je povezovalce mladine in da prav zaradi tega vrši važno narodno obrambno poslanstvo.

Predsednik SSZ Druml je v svojem ekspoziciji orisal glavne pobude, ki jih je Zveza opravila v preteklem letu ter podčrtal pomoč, ki je bila nudena raznim društvom, kar je omogočilo njihovo delovanje. Istočasno je tudi ugotovil kritično stanje Zveze. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev je sedaj Zveza brez profesionalne moči in tako morajo vse posle opraviti odborniki, kar hromi možnost hitrega in učinkovitega delovanja. Poudaril je tudi pomembnost srečanja s tajnikom sveta za šport Slovenije, ki je bilo pred nedavnim na Jesenicah.

Med diskusijo so nekateri člani še dopolnili predsedniško poročilo, a glavna debata se je razvila med volitvami novega odbora. Prav v tem trenutku so prišle na dan vse dileme, ki tarejo organizacijo zaradi že omenje-

nih razlogov. Prisotni so ugotovili, da je potrebna temeljita diskusija o bodočnosti Zveze in da bi morali zaradi tega pripraviti posebno posvetovanje predsednikov društev. Padel je tudi predlog, da bi morali navezati stike tudi z Narodnim svetom koroških Slovencev, kar bi omogočilo stike z vso Slovensko mladino.

Prišla je tudi v ospredje zanimiva dilema. Dijakinje slovenske gimnazije imajo dobro odbojkarso ekipo, saj so dosegle na avstrijskem šolskem prvenstvu kar sedmo mesto; isto lahko rečemo o košarkarjih, med katerimi so pravi talenti. Žal se ta mladina po končani šoli porazgubi ali na razne univerze ali v razne službe in tako ni mogoče nadaljevati to delovanje v društvih.

Po tej podrobni analizi je bil potrjen na predsedniškem mestu adv. Druml, ki je izjavil, da bo potreboval pomoč vseh odbornikov in ZSO-ja, da bi telesnokulturna organizacija dejansko zaživela. (mž)

šport na primorskem

Le še balinarji

Sezona ligaških tekmovalj je v Sloveniji tako rekoč zaključena, v ospredje prihajajo času primerni športi. Eden takšnih je tudi balinanje, ki je Primorski prineslo že vrsto lepih uspehov. Toda letos balinarjem ne gre najbolje. Državni prvak, moštvo sezanske Skale je namreč po sedmih kolih v drugi polovici razpredelnice.

Poleg etape dirke po Jugoslaviji je bila ob Obali tudi dirka Alpe Jadran v kartingu. V Portorožu se je zbralo 29 tekmovalcev iz Avstrije, CSFR, Italije in Jugoslavije. Zmagal je domačin Vošinek.

Najboljši kajakaši in kanuisti na divjih vodah, in sicer slalomisti, so na turneji po ZDA. Na veliki mednarodni tekmi je bil v K - 1 najboljši Solkanec Abramčič (3. mesto), Štrukelj pa je bil 8. Konec tedna bo prva preizkušnja za svetovni pokal. V Mezzani (Italija) pa je bilo evropsko prvenstvo v spustu z rafti, na katerem je naslov prvaka osvojila posadka Soča raftinga iz Nove Gorice. (DK)

konjske dirke - konjske dirke

1. Livorno (galop): favorit je Calm Reef (X), ki ni preveč otežen in je odlični finišer. V dobri formi je tudi Bravo Lara (1), preseneti lahko konj Kinghill (2).

2. Rim (kasaštvo): če ne bo zagolopiral, lahko zmaga boljši Invrea (X). Dober je tudi Giocoforza (1), glede na zadnje uspehe, treba slediti tudi konju Fiorano Om (2).

3. Rim (kasaštvo): če bo takoj povedel, ne nemara zmagal Claybore (X). Na štartu se mu lahko uspešno upira zlasti Cabofrio (X). Omembo zasluži tudi regularni Imbriani (2).

4. Rim (kasaštvo): Favorit je Fagari (X), saj nastopa v zanj nižji kategoriji. Vse boljši je tudi Inseguro (1). Kljub štartu v drugi vrsti, se bo z boljšimi potegoval tudi Dismal (2).

5. Milan (kasaštvo): ta dirka bo izenačena. Poskusimo staviti na kobilo Lucana Mas (1), pozor tudi na konja Lerry Ciak (X), nedavnega zmagovalca podobne sheme. Omenimo naj Lavativa (2).

6. Milan (kasaštvo): Gianco (2) je res izreden in ga imamo za nespornega favorita. V formi je tudi Ibel temi (1). Sušlja se, da ima Desbrel Mo (X) veliko možnosti.

DIRKA TRIS

V Vareseju bo štartalo samo 15 konj. Naši favoriti: 11. Wicked Smile, 12 Hardelot, 14 Over Power. Za sisteme: 6 Don Ferdinando, 7 General Rocket, 2 Kalgoorlie.

totip

1. — prvi	X
2. — drugi	1 2
3. — prvi	X
4. — drugi	1 2
5. — prvi	X 2
6. — drugi	1 2
7. — prvi	1
8. — drugi	X 2
9. — prvi	2
10. — drugi	X 1

obvestila - obvestila

SPDT
prirreja v nedeljo, 1. julija, avtomobilski izlet na Creta D'Aip (Trogkofel) v Karnijskih alpah, na meji med Avstrijo in Italijo. Odhod ob 6. uri izpred sodne palače v Trstu na Ulpiano in ob 6.30 z avtoceste pri Devinu. Izlet vodi Lovce Abram, ki daje vsa potrebna pojasnila (tel. 415534). Vpisovanje tudi na ZSSDI (tel. 767304). Skupno štiri ure hoje.

ŠZ JADRAN
sporoča tečajnikom 2. izmene tabora v Tolminu, da bo dohod z Jadranskim kombijem danes, 29. t. m., ob 13. uri s trga na Proseku.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE DOM
sklicuje danes, 29. t. m., ob 20.30 v prvem sklicu in ob 21. uri v drugem redni občni zbor, ki bo v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

ŠPORTNO DRUŠTVO SODNJE
sklicuje danes, 29. t. m., redni občni zbor, ki bo v prostorih domačega Kulturnega doma. Prvi sklic skupščine bo ob 20.30, drugi pa ob 21.00.

ŠZ GAJA
organizira od 2. do 8. julija mešani turnir v odbojki. Vpisovanja in in-

formacije v športnem centru na Padričah danes, 28. t. m., od 17. do 19. ure (tel. 226115).

TPK SIRENA
organizira tečaje za otroke in odrasle. Tečaj windsurfa za odrasle in mladince od 16. leta dalje od 9. do 14. julija in od 20. do 25. avgusta, jadrnanje od 16. do 21. julija. Tečaj optimistov za otroke od 8. do 14. leta od 25. julija do 8. avgusta.

Vpisovanje najkasneje 8 dni pred začetkom tečaja. Vse podrobnejše informacije in navodila dobiš na pomorskem sedežu v popoldanskih urah - tel. 422696 v Trstu, Miramarški dvorci 32.

BIKE TEAM
vabi v Praprotno (zbirališče na prostoru vake šagre) v nedeljo, 1. julija, na shod z gorskimi kolesi (mountain bike). Start bo ob 10. uri, vpisovanje pa ob 8. uri dalje. Izkupitek gre v korist malega Giulia Vidalića. Informacije dobite na tel. št. 200939 ali 200393.